

ข้อโต้แย้งของปีเตอร์โคลน์เรื่องการให้เหตุผลถอยกลับของประพจน์พื้นฐาน

นายอลงกรณ์ นครศรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรของปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาปรัชญา ภาควิชาปรัชญา

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)

are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

PETER KLEIN'S ARGUMENT FOR THE REGRESS OF BASIC PROPOSITIONS

Mr. Alongkon Nakhonsri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts Program in Philosophy

Department of Philosophy

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2018

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ข้อโต้แย้งของปีเตอร์โคลน์เรื่องการให้เหตุผลถอยกลับ
	ของประพจน์พื้นฐาน
โดย	นายอลงกรณ์ นครศรี
สาขาวิชา	ปรัชญา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริประภา ชวะนะญาณ

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีคณะอักษรศาสตร์

(ศาสตราจารย์ ดร.กึ่งกาญจน์ เทพกาญจนา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.โสรัจจ์ หงศ์ลดารมภ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริประภา ชวะนะญาณ)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริเพ็ญ พิริยจิตรกรกิจ)

5880170222 : MAJOR PHILOSOPHY

KEYWORD: KLEIN / PETER KLEIN / EPISTEMOLOGY / FOUNDATIONALISM / INFINITISM /
REGRESS PROBLEM / BASIC PROPOSITION

ALONGKON NAKHONSRI: PETER KLEIN'S ARGUMENT FOR THE REGRESS OF BASIC
PROPOSITIONS. ADVISER: SIRAPRAPA CHAVANAYARN, Assistance Professor Ph.D., 60 pp.

Peter Klein proposes that foundationalism's concept of basic proposition lead to an important problem which is its inability in solving epistemic regress. Klein argues that basic proposition is not as truly basic as foundationalism understood. There will be more epistemic regression at least one step following basic proposition, which is in other word, regression of basic proposition.

This research aims to analyze Klein's argument in three issues. First, analyze whether regression of basic proposition is identical to Mathias Steup's metajustification regress, and will it lead to finite mind problem. Second, analyze whether regression of basic proposition is identical to Linda Radzig's normative regress, and will it increase complexity of the problem. Third, analyze whether we can bypass no-starting point argument by relying on warrant-emergence account of justification as Klein propose.

The research found that regression of basic proposition is not going to lead to finite mind problem. And even if it could be identified as normative regress, there is not going to increase complexity of problem. However, the research found that regression of basic proposition is still susceptible to no-starting point argument, as there is not enough reason to abandon warrant-transferred account of justification.

Department: Philosophy Student's Signature

Field of Study: Philosophy Adviser's Signature

Academic Year: 2018

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงมิได้หากปราศจากความเอาใจใส่ ความเอื้ออาทร และการชี้แนะแนวทางทางปัญญาของผศ.ดร.ศิริประภา ชวนะญาณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อาจจะมีได้เริ่มขึ้นหากปราศจากการให้โอกาส และการประสิทธิประสาทความรู้ญาณวิทยาของผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.สิริเพ็ญ พิริยจิตรกรกิจ ขอขอบพระคุณทั้งสองท่านเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบคุณดร.เกษม เพ็ญพินนท์สำหรับความอารีและแรงบันดาลใจทางวิชาการ ขอขอบคุณอาจารย์ภูติส ศิสิตศิษศักดิ์ผู้เปิดโลกปรัชญาให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณคณาจารย์ภาควิชาปรัชญา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้อบรมบ่มเพาะทั้งความรู้ ความสามารถในการใช้เหตุผล และคุณธรรมทางปัญญาอื่น ๆ ให้แก่ผู้วิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะอันมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้แก่ศาสตราจารย์ ดร.โสรัจจ์ หงศ์ลดารมภ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.สิริเพ็ญ พิริยจิตรกรกิจ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดาและมารดา นายเพิ่มสุขและนางเครือวัลย์ นครศรีสำหรับการอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยในทุก ๆ ด้านของชีวิต รวมทั้งกราบขอบพระคุณทั้งสองท่านนี้ที่มีความอดทนอดกลั้นและความเมตตากรุณาเป็นพิเศษตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยทำวิทยานิพนธ์

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณชุมชนน้ำมิตรอันได้แก่เพื่อนนิสิตร่วมภาควิชาและสหายจากทางอื่นๆ ที่ได้เกื้อกูลกันทางจิตใจ ไม้ตรี และความรู้ ขอขอบคุณน้องชายผู้ให้การสนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
บทที่ 2 การถอยกลับของเหตุผลสนับสนุนระดับกฎกับปัญหาจิตจำกัด.....	10
บทที่ 3 การถอยกลับของบรรทัดฐาน.....	30
บทที่ 4 ปัญหาการไม่มีจุดเริ่มต้นและทฤษฎีการรับประกันแบบส่งผ่าน.....	42
บทที่ 5 ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ.....	57
บทที่ 6 ส่วนอ้างอิง.....	62

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพ 4.1.....	53

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โดยทั่วไปเรามักต้องการเหตุผลสนับสนุนความเชื่อของเราเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ แต่ปัญหาที่ตามมาก็คือ ข้อเหตุผลที่เราใช้ในการสนับสนุนความเชื่อนั้นจำเป็นจะต้องมี “มีเหตุผลสนับสนุน” (justified) ด้วยหรือไม่ ถ้าหากว่าข้อเหตุผลที่เราใช้ต้องการข้อเหตุผลอื่นมาสนับสนุน และข้อเหตุผลที่มาสนับสนุนข้อเหตุผลก่อนหน้าก็ ต้องการเหตุผลสนับสนุน สายลำดับการให้เหตุผลดังกล่าวจะมีจุดสิ้นสุดหรือไม่

ปีเตอร์ ไคลน์ (Peter Klein) เสนอทางออกต่อปัญหานี้โดยการให้แนวคิดอนันตินิยม (Infinitism) ที่เสนอว่า มีเงื่อนไขจำเป็นอย่างน้อยสองข้อในการที่ประธานผู้รู้ S ใด ๆ จะถือว่ามีเหตุผลสนับสนุนว่า P

1. ข้อเหตุผลในสายลำดับที่มาสนับสนุน P จะต้องไม่เทียบเท่ากับ P หรือมี P เป็นส่วนประกอบ นั่นหมายถึงปฏิเสธวิธีการอ้างเหตุผลเป็นวงกลม (circular reasoning)
2. ไม่มีข้อเหตุผลใดที่ถือว่ามีเหตุผลสนับสนุนอย่างเพียงพอหากว่าปราศจากการให้ข้อเหตุผลมาสนับสนุนต่อไป นั่นหมายถึงปฏิเสธการอ้างข้อเหตุผลมูลฐาน (foundational reasons) (Klein and Turri, 2019: Introduction)

และเสนอว่าสายลำดับการให้เหตุผลที่ไม่สิ้นสุดสามารถเพิ่มพูน ความมีเหตุผลสนับสนุน (justification enhancement) ของประพจน์ต้องสงสัย (non-evidence proposition) ได้ (ibid: The enhancement argument)

จากข้อเสนอสองประเด็นนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าโครงสร้างข้อโต้แย้งเกี่ยวกับอนันตินิยมของไคลน์สามารถแบ่งได้อย่างน้อยสองกระบวนวิธี

1. กระบวนวิธีที่หนึ่งคือการปฏิเสธทฤษฎีโครงสร้างเหตุผลสนับสนุนที่มีมาก่อนหน้า อันได้แก่ สหนัยนิยมเชิงเส้น (linear coherentism)¹ ที่มีลักษณะของการอ้างเหตุผลเป็นวงกลม

¹ มีสหนัยนิยมอีกกลุ่มที่ดูเหมือนมิได้อ้างเหตุผลเป็นวงกลม คือสหนัยแบบองค์รวม (holistic coherentism) ไคลน์และเทอร์รี่ชี้ว่าสหนัยรูปแบบนี้มีสมมติฐานเกี่ยวกับการเพิ่มพูนเหตุผลสนับสนุนคล้ายคลึงกับอนันตินิยม กล่าวคือมองว่าความมีเหตุผลสนับสนุนเป็นสิ่งที่เพิ่มพูนขึ้นมาได้จากโครงสร้างของการอ้างเหตุผลสนับสนุน (ตรงกันข้ามกับการโอนถ่ายความมีเหตุผลสนับสนุนจากประพจน์หนึ่งไปยังอีกประพจน์หนึ่งของสหนัยเชิงเส้นและมูลฐานนิยม) แต่ในขณะที่สหนัยแบบองค์รวมก็สามารถถูกสงสัยว่าอาจจะเป็นมูลฐานนิยมที่แฝงรูปมา ซึ่งก็จะตกเป็นเป้าโจมตีจากข้อโต้แย้งต่อต้านมูลฐานนิยมแทน (2019: Introduction)

และมูลฐานนิยม (foundationalism) รูปแบบต่าง ๆ² ที่เสนอว่ามีข้อเหตุผลมูลฐาน หรือหมายถึง ข้อเหตุผลที่นับว่ามีเหตุผลสนับสนุนเพียงพอโดยไม่จำเป็นต้องมีข้อเหตุผลสนับสนุนอื่นมาสนับสนุน อีกต่อไป

2. กระบวนวิธีที่สองคือการเสนอทฤษฎีเพิ่มเติมที่ทำให้สายลำดับการอ้างเหตุผลอย่างไม่มีที่สิ้นสุด สามารถยอมรับได้ กล่าวคือการเสนอรูปแบบการรับประกันแบบผูกขึ้น (warranting) ที่ โคลน์อ้างว่าสามารถเพิ่มพูนความมีเหตุผลสนับสนุนของประพจน์ต้องสงสัยได้

งานวิจัยชิ้นนี้สนใจพิจารณาโครงสร้างข้อโต้แย้งของโคลน์ทั้งสองกระบวนวิธี

1.1.1 ข้อโต้แย้งต่อต้านมูลฐานนิยม (anti-foundationalism argument)

ในกระบวนวิธี ก. โคลน์เสนอข้อโต้แย้งที่ปฏิเสธทฤษฎีโครงสร้างความรู้อย่างน้อยสามรูปแบบคือ สหณีนิยมเชิงเส้น และมูลฐานนิยมทั้งแบบตามขนบและมูลฐานนิยมแบบเหตุผลสนับสนุนอีกระดับขึ้น ทว่า ทฤษฎีโครงสร้างความรู้แบบสหณีนิยมเชิงเส้นที่โอรับการอ้างเหตุผลเป็นวงกลมนั้นมีได้รับความนิยมนิยามในวงกว้าง และมีใครมีนักปรัชญาที่ปกป้องการอ้างเหตุผลเป็นวงกลม ผู้วิจัยจึงสนใจส่วนข้อโต้แย้งต่อต้าน มูลฐานนิยมของโคลน์ ซึ่งมีงานทางปรัชญาที่ร่วมถกเถียงและป้องกันมูลฐานนิยมจากข้อโต้แย้งนี้เป็นจำนวนหนึ่ง

ข้อโต้แย้งต่อต้านมูลฐานนิยมของโคลน์ที่เด่นชัดคือข้อโต้แย้งเรื่องการถอยกลับของประพจน์พื้นฐาน โดย โคลน์วิเคราะห์ว่ามูลฐานนิยมแบบเหตุผลสนับสนุนอีกระดับขึ้น ซึ่งเสนอแนวคิดประพจน์พื้นฐานในรูปแบบใด ๆ ก็ตามสามารถสรุปเป็นโครงสร้างเดียวกันได้ (Klein, 2004: 169)

“ประพจน์พื้นฐานคือประพจน์ที่มีคุณสมบัติ F

และประพจน์ที่มีคุณสมบัติ F เป็นประพจน์ที่มีความน่าจะเป็นจริง”

ไม่ว่าคุณสมบัติ F จะเป็นคุณสมบัติใดก็ตาม เช่น คุณสมบัติการไม่สามารถถูกสงสัยได้ (indubitable) คุณสมบัติก่อนประสบการณ์ (a priori) คุณสมบัติการเป็นข้อมูลผัสสะ (sense data) ฯลฯ โคลน์เสนอว่า คุณสมบัติเหล่านี้ อย่างไรก็ตาม ก็จะต้องถูกสงสัยว่าสามารถเป็น “ตัวบ่งชี้ความน่าจะเป็นจริง” (probabilistic indicator) ของประพจน์ได้หรือไม่

² โคลน์และเทอร์ริจำแนกมูลฐานนิยมที่อนันตนิยมปฏิเสธไว้สองรูปแบบคือมูลฐานนิยมตามขนบ (traditional foundationalism) และมูลฐานนิยมแบบเหตุผลสนับสนุนอีกระดับขึ้น (metajustificatory foundationalism) โดยอย่างแรกหมายถึงมูลฐานนิยมที่เสนอว่าความจริง (truth) ของเหตุผลมูลฐาน นั้นเพียงพอแล้วที่จะเป็นเหตุผลสนับสนุนตัวมันเอง และอย่างหลังหมายถึงมูลฐานนิยมที่เสนอว่าเหตุผลมูลฐานต้องมีคุณสมบัติบางอย่าง เรียกรวม ๆ ว่า ‘F’ และการมีคุณสมบัติ F ของเหตุผลมูลฐานทำให้เหตุผลมูลฐานนั้น ๆ มีเหตุผลสนับสนุน (2019: the feature argument)

และข้อโต้แย้งดังกล่าวของโคลน์วางอยู่บนสองสมมติฐาน

ก.) การแยก ความรู้ของมนุษย์ผู้ใหญ่ (adult human knowledge) ออกจากความรู้ในรูปแบบอื่น ๆ โดยเฉพาะ ความรู้ของเครื่องตรวจจับ (Detector Knowledge)³

ข.) ข้อเสนอว่าเป้าหมายทางญาณวิทยาของปัญหาการให้เหตุผลถอยกลับ คือการต้องการได้มาซึ่งความเชื่อที่มีความรับผิดชอบ (Responsible Belief) อันสอดคล้องกับความรู้ประเภทความรู้ของมนุษย์ผู้ใหญ่ (Klein, 2004: 170-171), (Klein, 2007: 6)

โคลน์เสนอว่าทฤษฎีประพจน์พื้นฐานที่สำนักมูลฐานนิยมเสนอ ไม่สามารถเป็นความรู้ของมนุษย์ผู้ใหญ่ได้ และทำให้การเสนอประพจน์พื้นฐานเป็นจุดสิ้นสุดของการให้เหตุผลถอยกลับ จะไม่สามารถตอบสนองเป้าหมายทางญาณวิทยา⁴ของปัญหาการให้เหตุผลถอยกลับได้

โคลน์เสนอต่อไปว่าประพจน์พื้นฐานจะเป็นความรู้แบบมนุษย์ผู้ใหญ่ได้ก็ต่อเมื่อ 1.) มีชุดคำอธิบายว่าคุณสมบัติ F ที่ประพจน์พื้นฐานมี ทำให้ประพจน์พื้นฐานนั้น ๆ มีความน่าจะเป็นจริงได้อย่างไร และ 2.) S สามารถเข้าถึงการเชื่อมโยงระหว่างประพจน์พื้นฐานและชุดคำอธิบายของความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติ F และความน่าจะเป็นจริง

เงื่อนไขทั้งสองประการนี้ตรงกันข้ามกับ⁵ทฤษฎีของมูลฐานนิยมที่อธิบายว่า S สามารถเชื่อประพจน์พื้นฐานได้ โดยไม่จำเป็นต้องเข้าใจว่า คุณสมบัติ F ของประพจน์พื้นฐานเกี่ยวข้องกับความน่าจะเป็นจริงอย่างไร โดยมองความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติ F กับความน่าจะเป็นจริง ว่าเป็นสิ่งที่ดำรงอยู่แบบปริวิสัย ยกตัวอย่างเช่น นักญาณวิทยามีชุดคำอธิบายของสำนักประสบการณ์นิยม (Empiricism) ว่าเหตุใดข้อมูลผัสสะจึงน่าเชื่อถือว่าจะเป็นจริง แต่ผู้รู้ S ไม่จำเป็นต้องรับรู้ทฤษฎีของสำนักประสบการณ์นิยม ก็ยังถูกนับได้ว่า S มีความเชื่อที่มีเหตุผลสนับสนุน (Bergman, 2004: 164-165)

³ ความรู้ของมนุษย์ผู้ใหญ่ คือความรู้ที่ S มีเหตุผลสนับสนุนประพจน์ความรู้นั้น ๆ และ S สามารถเข้าถึงเหตุผลสนับสนุนดังกล่าวได้ หรือก็คือการที่ S สามารถเข้าใจได้ว่าเหตุผลสนับสนุนดังกล่าวทำให้ประพจน์ความรู้นั้น ๆ มีความน่าจะเป็นจริง (truth conducive) อย่างไร ขณะที่ความรู้แบบเครื่องตรวจจับ มีลักษณะคล้ายคลึงกับความรู้ของเทอโมสตัตที่รู้ว่าอุณหภูมิเตาไปถึง 150 องศาเซลเซียสและจะต้องตัดไฟ ความรู้ของประตูดินมีมติว่ากำลังมีคนเดินเข้ามาในอาคาร จะต้องเปิดประตู ความรู้ของสุนัข และความรู้ของเด็ก ซึ่งประพจน์ที่ S แบบเครื่องตรวจจับรู้ เป็นประพจน์ที่จริง และอาจจะมีชุดคำอธิบายว่าความเชื่อนั้นมีลักษณะที่น่าจะเป็นจริงได้อย่างไร (อาทิเช่น คำอธิบายทางฟิสิกส์ว่าด้วยหลักการการทำงานของเทอโมสตัต) แต่ S แบบเครื่องตรวจจับไม่สามารถเชื่อมโยงประพจน์ที่รู้ และชุดคำอธิบายเข้าด้วยกันอย่างเหตุผลเป็นผลได้ (Klein. 1999: 301-303), (Klein. 2007: 4-5)

⁴ กล่าวอีกอย่างคือการเสนอว่า S จะต้องสามารถเข้าถึงชุดคำอธิบายว่า ประพจน์พื้นฐานที่ตนเชื่อนั้นมีความน่าจะเป็นจริงอย่างไร

⁵ โคลน์มิได้ปฏิเสธว่าทฤษฎีความรู้ของสำนักมูลฐานนิยมไม่จริง และไม่ได้ปฏิเสธว่าความรู้รูปแบบอื่น ๆ นอกจากความรู้ของมนุษย์ผู้ใหญ่เป็นความรู้ที่ไขไม่ได้ เพียงแต่ยืนยันว่า ความรู้รูปแบบอื่น ๆ นอกจากความรู้ของมนุษย์ผู้ใหญ่ ไม่สามารถตอบสนองเป้าหมายทางญาณวิทยาของปัญหาการให้เหตุผลถอยกลับได้

โดยสังเขปแล้วโคลน์เสนอว่า S ที่ไม่ได้กำลังมีความรู้ของมนุษย์ผู้ใหญ่มักจะอย่างใดอย่างหนึ่งนี้

ก.) “S เชื่อประพจน์ที่ไม่มีเหตุผลสนับสนุนอีกต่อไป”

ข.) “S เชื่อประพจน์ที่มีเหตุผลสนับสนุน แต่ S ไม่สามารถเข้าถึงเหตุผลสนับสนุนดังกล่าวได้ ไม่ว่าจะในแบบการมีความเชื่อแบบศักยภาพ (dispositional belief)”⁶ หรือการมีความเชื่อแบบปัจจุบัน (occurrence belief) และตามข้อโต้แย้งของโคลน์ ปัญหาของแนวคิดประพจน์พื้นฐานคือปัญหาแบบ

จากที่เสนอไปแล้วว่าโคลน์วิเคราะห์รูปแบบของทฤษฎีประพจน์พื้นฐานโดยทั่วไปว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติ F ของประพจน์พื้นฐานกับความน่าจะเป็นจริง

เขาสรุปว่า ไม่มีประพจน์พื้นฐานที่ 1. มีคุณสมบัติพื้นฐาน และ 2. ไม่เป็นการให้เหตุผลตามอำเภอใจ ดังที่สำนักมูลฐานนิยมกล่าวอ้าง (Klein, 2005: 134)

เพราะหากว่า ก.) S เชื่อประพจน์พื้นฐาน b โดยใช้ชุดคำอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติ F กับ ความน่าจะเป็นจริงมาเป็นเหตุผลสนับสนุน S ก็จะประสบภาวะการให้เหตุผลถอยกลับของประพจน์พื้นฐาน ต่อไปอย่างน้อย 1 ชั้น (Klein, 1999: 301) และหากว่า ข.) S ไม่สามารถเข้าถึงชุดการอ้างเหตุผลดังกล่าวได้⁷ แต่ยังคงเชื่อประพจน์พื้นฐาน b S ก็จะประสบกับข้อกล่าวหาการให้เหตุผลตามอำเภอใจ

1.1.2 ข้อเสนอการเพิ่มพูนความมีเหตุผลสนับสนุนรูปแบบใหม่

ข้อโต้แย้งหนึ่งที่เป็นที่นิยมในการใช้โต้แย้งแนวคิดอนันตนิยม คือข้อโต้แย้งที่เรียกว่าปัญหาการไม่มีจุดเริ่มต้นของเหตุผลสนับสนุน (no starting point objection) ข้อโต้แย้งดังกล่าวคาร์ล จิเน็ตอธิบายว่า “ปัญหาที่ยังรบกวนใจและสำคัญไปกว่านั้นสำหรับอนันตนิยมคือ: การอนุมาน(เพียงอย่างเดียว)ไม่สามารถให้กำเนิดความมีเหตุผลสนับสนุนได้ มันทำได้เพียงส่งผ่านความมีเหตุผลสนับสนุนจากข้ออ้างไปยังข้อสรุป ดังนั้นหากว่ามี “ความมีเหตุผลสนับสนุน” อยู่จริง ๆ แล้วไซ้ มันไม่สามารถเป็นการอนุมานทั้งหมดได้” (Ginet 2005: 148) ในการนี้ ความเชื่อที่มีเหตุผลสนับสนุนจึงต้องการแหล่งที่มาของความมีเหตุผลสนับสนุนที่มีใ้การอนุมาน(หรือก็คือการ

⁶ สำหรับโคลน์ การมีความเชื่อแบบศักยภาพหมายถึง การที่ S ซึ่งถึงแม้ว่าจะยังมิได้ตระหนักถึงประพจน์ p แต่พร้อมที่จะมีความเชื่อในประพจน์ p ขึ้นมาเมื่อใดก็ตามที่ถูกกระตุ้นเตือนให้ตระหนักถึง อาทิเช่น ในขณะที่ S ไม่ได้ตระหนักถึงประพจน์ว่า “258,743 เป็นจำนวนที่มากกว่า 2” แต่เมื่อใดก็ตามที่ S ถูกกระตุ้นเตือนให้นึกถึง เขาก็พร้อมจะมีความเชื่อที่ว่า “258,743 เป็นจำนวนที่มากกว่า 2” ทั้งนี้ ส่วนการมีความเชื่อแบบปัจจุบันหมายถึง การที่ S มีความเชื่อในประพจน์ p ซึ่งกำลังเชื่ออยู่หรือตระหนักอยู่ เช่นหลังจากที่ S อ่านข้อความว่า “258,743 เป็นจำนวนที่มากกว่า 2” แล้วและพบว่าตนเองมีความเชื่อในประพจน์นี้ S กำลังมีความเชื่อแบบปัจจุบันว่า “258,743 เป็นจำนวนที่มากกว่า 2”

⁷ โคลน์อธิบายการไม่สามารถเข้าถึงชุดการอ้างเหตุผลดังกล่าวได้ในตัวอย่างนี้ “โปรดคิดว่า การรับประกันของความเชื่อของเขาทั้งหมดอิงกับประพจน์พื้นฐาน หากว่าเขาคิดว่า การที่ประพจน์ b มีคุณสมบัติ F ไม่ได้บ่งชี้ความน่าจะเป็นจริงใด ๆ เช่นนี้แล้วเหตุใดเขาจึงใช้ประพจน์ b และประพจน์พื้นฐานอื่น ๆ ทั้งหมดมารับประกันบรรดาความเชื่อที่ไม่เป็นพื้นฐาน (non-basic beliefs) ได้ล่ะ?” (Klein, 2005: 134)

ส่งผ่าน) ความมีเหตุผลสนับสนุนจากประพจน์อื่น อนันตนิยามที่ปราศจากจุดเริ่มต้นหรือแหล่งที่มาของความมีเหตุผลสนับสนุนจึงไม่สามารถให้ความเชื่อที่มีเหตุผลสนับสนุนจริง ๆ ได้

ข้อโต้แย้งนี้เสนอว่าโดยตัวมันเองของอนันตนิยามเองเป็นสิ่งที่ขัดแย้งในตนเอง (ขัดแย้งกับสมมติฐานที่ว่ามีความเชื่อที่มีเหตุผลสนับสนุนอยู่จริง) และโคลนได้ป้องกันอนันตนิยามจากข้อโต้แย้งดังกล่าว โดยเสนอแนวทางใหม่ในการกำเนิดและเพิ่มพูนเหตุผลสนับสนุนของประพจน์ต้องสงสัยในแบบที่แตกต่างจากการส่งผ่านความมีเหตุผลสนับสนุนดังที่จินตอ้าง โคลนเรียกรูปแบบการเพิ่มพูนความมีเหตุผลสนับสนุนแบบนี้ว่า รูปแบบการรับประกันแบบผุดขึ้น (warrant-emergence form)⁸ และเรียกวิธีการส่งผ่านความมีเหตุผลสนับสนุนของมูลฐานนิยมว่า รูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่าน (warrant-transfer form)

โคลนเสนอว่ารูปแบบการรับประกันแบบผุดขึ้นสามารถแก้ปัญหาการไม่มีจุดเริ่มต้นของเหตุผลสนับสนุน เพราะการรับประกันแบบนี้ไม่ต้องจุดเริ่มต้นของความมีเหตุผลสนับสนุนที่จะส่งผ่านมา แต่ความมีเหตุผลสนับสนุนจะกำเนิดและเพิ่มพูนขึ้นเรื่อย ๆ ตามความสหนัย (coherence) ของกลุ่มประพจน์ที่ใช้ในการสนับสนุน ประพจน์ต้องสงสัย

เมื่อเทียบกันแล้วเราจะพบว่ามีข้อเสนอชุดทฤษฎีอย่างน้อยสองชุดที่สามารถเป็นอิสระต่อกันและดูเหมือนว่าใช้อธิบายปัญหาการไม่มีจุดเริ่มต้นได้ทั้งคู่ โดยทฤษฎีชุดแรกคือมูลฐานนิยมและรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่าน ซึ่งเมื่อทำงานประกอบกันแล้วทำให้อธิบายได้ว่าสายลำดับของการอ้างเหตุผลถอยกลับมีจุดตั้งต้นที่เป็นที่มาของการรับประกันซึ่งก็คือประพจน์พื้นฐาน และการรับประกันนี้สามารถส่งต่อไปตามสายลำดับจนถึงประพจน์ต้องสงสัย p ได้ และทฤษฎีชุดที่สองคืออนันตนิยามและรูปแบบการรับประกันแบบผุดขึ้นที่เสนอว่าการรับประกันไม่จำเป็นต้องถูกส่งผ่านมาจากจุดเริ่มต้นของสายลำดับการอ้างเหตุผล เพราะการรับประกันสามารถผุดขึ้นและเพิ่มพูนได้เมื่อสายลำดับการอ้างเหตุผลถอยกลับจากประพจน์ต้องสงสัย p ยาวออกไปเรื่อย ๆ

ในการที่จะเลือกว่าชุดทฤษฎีใดน่าจะยอมรับกว่ากัน โคลนเสนอว่ารูปแบบการรับประกันแบบผุดขึ้นมีข้อได้เปรียบกว่ารูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่าน กล่าวคือสามารถ ‘เพิ่มพูน’ ความน่าเชื่อถือ (credibility) ของประพจน์ต้องสงสัยมากขึ้นไปได้เมื่อการไต่สวนการให้เหตุผลสนับสนุนถอยกลับไปเรื่อย ๆ ขณะที่รูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่านจะเผชิญกับความเสี่ยงของการสูญเสียความน่าเชื่อถือ กล่าวคือหากขั้นลำดับใดของการให้เหตุผลถอยกลับมิใช่แบบนิรนัยที่มีการส่งผ่านการรับประกันครบสมบูรณ์ (เช่น เป็นการอ้างเหตุผลแบบอุปนัย) การสูญเสียความน่าเชื่อถือนี้จะสั่งสมเพิ่มพูนขึ้นไปเรื่อย ๆ ตามความยาวของสายลำดับการไต่สวนการให้เหตุผล

⁸ โคลนอธิบายรูปแบบการรับประกันแบบผุดขึ้นของสหนัยนิยมแบบองค์รวมดังนี้ว่า "การรับประกันผุดขึ้นจากโครงสร้างของกลุ่มประพจน์ที่สนับสนุนซึ่งกันและกัน การรับประกันมีใช้คุณสมบัติของประพจน์จำเพาะเจาะจงใดหนึ่งยกเว้นแต่ในเชิงว่าประพจน์ดังกล่าวนั้นมีคุณสมบัติการรับประกันเมื่อและต่อเมื่อประพจน์นั้นเป็นสมาชิกเซตของกลุ่มประพจน์ที่สนับสนุนซึ่งกันและกัน เมื่อเซตของกลุ่มประพจน์มีความครอบคลุมและมีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างแข็งแรงขึ้น ระดับของการรับประกันของแต่ละประพจน์ก็จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย" (Klein, 2005: 133) และเสนอต่อไปว่าอนันตนิยามจะใช้รูปแบบการรับประกันแบบผุดขึ้นเช่นกัน (ibid: 135)

ถอยกลับ (ibid: 134-135) และในเมื่อรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่านมีปัญหาดังกล่าวนี้ จึงควรเลือกใช้ชุดทฤษฎีอนันตนิยมและรูปแบบการรับประกันแบบผุดขึ้นแทนแทนที่ชุดทฤษฎีมูลฐานนิยมและรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่าน และผลพวงที่ตามมาจากข้อเสนอนี้ทำให้ปัญหาการไม่มีจุดเริ่มต้นจะไม่ใช่ปัญหาต่ออนันตนิยมอีกต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัย

เพื่อศึกษาและประเมินข้อโต้แย้งของปีเตอร์ ไคลน์ เรื่องการให้เหตุผลถอยกลับของประพจน์พื้นฐาน

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยโดยการวิเคราะห์ตัวบท (textual analysis)

1.4 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1.4.1 ทำให้เข้าใจข้อโต้แย้งของปีเตอร์ ไคลน์ เรื่องการให้เหตุผลถอยกลับของประพจน์พื้นฐาน

1.4.2 ได้แนวทางประเมินข้อโต้แย้งของปีเตอร์ ไคลน์ เรื่องการให้เหตุผลถอยกลับของประพจน์พื้นฐาน

1.5 แนวทางการโต้แย้งของผู้วิจัย

การโต้แย้งอนันตนิยมของไคลน์สามารถกระทำได้ออย่างน้อยสองวิธี

วิธีที่หนึ่งคือการโต้แย้งสมมติฐานที่ไคลน์ใช้ในการรองรับข้อเสนอของตนเอง สมมติฐานจำนวนหนึ่งที่ถูกใช้ได้แก่

- ก.) การแยก ความรู้ของมนุษย์ผู้ใหญ่ออกจากความรู้ในรูปแบบอื่น ๆ โดยเฉพาะ ความรู้ของเครื่องตรวจจับ
- ข.) ข้อเสนอว่าเป้าหมายทางญาณวิทยาของปัญหาการให้เหตุผลถอยกลับ คือการต้องการได้มาซึ่งความเชื่อที่มีความรับผิดชอบ อันสอดคล้องกับความรู้ประเภทความรู้ของมนุษย์ผู้ใหญ่
- ค.) ทฤษฎีเหตุผลสนับสนุนที่เพียงพอจะต้องรองรับและอธิบายลักษณะการมีระดับลดหลั่น (degree) ของความมีเหตุผลสนับสนุนได้ (Klein and Turri, 2019: the feature argument)

ง.) ทฤษฎีเหตุผลสนับสนุนที่เพียงพอจะต้องอธิบายได้ว่าความมีเหตุผลสนับสนุนสามารถมีความสมบูรณ์ (completeness) ได้อย่างไร (ibid)

จ.) ทฤษฎีเหตุผลสนับสนุนเพียงพอต้องสามารถแก้ปัญหาการสูญเสียความน่าเชื่อถือของประพจน์ต้องสงสัย เมื่อสายลำดับการอ้างเหตุผลยาวขึ้นได้ (Klein, 2005: 135)

สมมติฐาน ก. และ ข. ได้ถูกกล่าวถึงไปแล้วในหัวข้อ 1.1.1 ว่าเป็นสมมติฐานที่รองรับข้อโต้แย้งต่อต้านมูลฐานนิยมของโคลน์ให้ดูน่าเชื่อถือ หากสามารถปฏิเสธสมมติฐานหนึ่งในสองข้อนี้จะนำไปสู่การเพิ่มความน่ากังวลต่อข้อโต้แย้งต่อต้านมูลฐานนิยม

สมมติฐาน ค. นำไปสู่การปฏิเสธมูลฐานนิยมแบบตามชนบ ซึ่งถือว่า ‘ความจริง’ (truth) ของประพจน์พื้นฐานเพียงพอแล้วที่จะใช้ยืนยันว่าประพจน์พื้นฐานนี้มีเหตุผลสนับสนุน⁹ โคลน์อ้างว่า ‘ความจริง’ ไม่สามารถมีระดับลดหลั่นกันได้ (truth doesn't come in degree)

สมมติฐาน ง. นำไปสู่การปฏิเสธมูลฐานนิยมแบบเหตุผลสนับสนุนอีกระดับขึ้น ซึ่งมูลฐานนิยมรูปแบบนี้เสนอว่าประพจน์พื้นฐานจะมีคุณสมบัติ F และคุณสมบัติ F ทำให้ประพจน์พื้นฐานมีเหตุผลสนับสนุน แต่ในขณะเดียวกันก็ปฏิเสธที่จะให้ S สามารถเข้าถึงข้อเหตุผลที่อธิบายว่า; เหตุใด F จึงช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือของประพจน์ที่มีมันได้ เพราะนั่นจะทำให้ประพจน์พื้นฐานขาดความเป็นพื้นฐาน โคลน์ชี้ว่าการที่ S เข้าถึงข้อเหตุผลที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง F กับความน่าเชื่อถือมิได้ ทำให้ทฤษฎีเหตุผลสนับสนุนรูปแบบนี้ขาดความสมบูรณ์ ข้อโต้แย้งนี้ยังใช้กับสทัญนิยมแบบองค์รวมได้อีกด้วย เนื่องจากโคลน์ชี้ว่าสทัญนิยมแบบองค์รวมสามารถถูกมองได้ว่าเป็นมูลฐานนิยมขั้นเดียว (one step foundationalism) ที่คุณสมบัติ F ของประพจน์พื้นฐานคือความสทัญของกลุ่มประพจน์ที่เป็นสายลำดับข้อเหตุผลสนับสนุนประพจน์ต้องสงสัย

สมมติฐาน จ. นำไปสู่การปฏิเสธรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่านและทฤษฎีมูลฐานนิยมที่ไม่สามารถแก้ปัญหาการสูญเสียความน่าเชื่อถือได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือโคลน์เสนอว่ามีอย่างน้อยสามวิธีที่มูลฐานนิยมสามารถใช้ป้องกันการสูญเสียความน่าเชื่อถือจากการส่งผ่านการรับประกัน วิธีที่หนึ่งคือจำกัดจำนวนครั้งที่การรับประกันจะถูกส่งผ่าน (ซึ่งทำให้ค่าความเชื่อที่สูญเสียไม่มากเกินไป) วิธีที่สองคือลดความน่าเชื่อถือที่สูญเสียไปด้วยการใช้ความสทัญระหว่างข้อเหตุผลสนับสนุนมาเสริม วิธีที่สามคือการเรียกร้องให้สายลำดับการอ้างเหตุผลสนับสนุนจะต้องมีจำนวนการอ้างเหตุผลแบบนิรนัยเป็นอัตราส่วนที่มากเพียงพอ โคลน์ชี้ว่าทั้งสามวิธีสามารถถูกสงสัยได้ว่าเป็นจงใจเพิ่มทฤษฎีฟุ่มเฟือยเกินจำเป็น (ad hoc) (Klein, 2005: 135) โดยรวมแล้วรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่านจึงเป็นรูปแบบที่มีปัญหาในตนเองเพราะไม่สามารถแก้ปัญหาการสูญเสียความน่าเชื่อถือได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ

⁹ หรือ true basic belief = justified basic belief

สมมติฐาน ค. ง. และ จ. รวมกันคือการเปิดทางให้โคลน์เสนอว่าเราควรใช้รูปแบบการรับประกันแบบ ผุดขึ้นแทนรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่าน เนื่องจากรูปแบบการรับประกันแบบผุดขึ้นสามารถตอบสนองข้อ เรียกร้องของสมมติฐานทั้งสามได้ กล่าวคือสามารถรองรับและอธิบายการมีระดับลดหลั่นได้ สามารถอธิบายได้ว่า ความมีเหตุผลสนับสนุนสามารถถูกทำให้สมบูรณ์ได้อย่างไร¹⁰ และสามารถแก้ไขปัญหาการสูญเสียความน่าเชื่อถือ ได้โดยไม่ต้องเพิ่มทฤษฎีที่มากเกินไป การปฏิเสธสมมติฐานใดหนึ่งในนี้จึงสามารถนำไปสู่การปฏิเสธ รูปแบบการรับประกันแบบผุดขึ้นได้

และวิธีที่สองคือการยอมรับสมมติฐานทั้งหมดที่กล่าวมา และมาพิจารณาว่าผลพวงจากการยอมรับสมมติฐาน เหล่านั้นทำให้อันตนนิยมขัดแย้งในตนเองอย่างไร เช่นนำไปสู่ข้อสรุปแบบวิมตินิยม ว่าการมีความรู้เป็นไปได้

งานวิจัยชิ้นนี้เลือกใช้วิธีที่สองในการวิจัย ผู้วิจัยเริ่มจากการค้นพบว่ามีข้อโต้แย้งหนึ่งของมาธิอัสตีอ์ฟ อันมีต่อสทัญนิยมนิยมสามารถประยุกต์ใช้ในการวิพากษ์ข้อโต้แย้งต่อต้านมูลฐานนิยมของโคลน์ ข้อโต้แย้งดังกล่าว เรียกว่า การถอยกลับของเหตุผลสนับสนุนอีกระดับขึ้น (regress of metajustification) สตีอ์ฟเชื่อว่าสทัญนิยมนิยมกลุ่มนี้มีข้อโต้แย้งต่อต้านมูลฐานนิยมที่มีใจความดังนี้

“นักญาณวิทยาสทัญนิยมนิยมมักจะมีข้อโต้แย้งที่ข้าพเจ้าเรียกว่า **การเรียกร้องเหตุผลสนับสนุนอีกระดับขึ้น** (requirement of metajustification): ความเชื่อของ S ว่า p จะมีเหตุผลสนับสนุนก็ต่อเมื่อ S มีเหตุผลสนับสนุนอีกระดับขึ้นเกี่ยวกับความมีเหตุมีผล (reasonableness) ของความเชื่อของเธอว่า p จากการเรียกร้องเหตุผลสนับสนุนอีกระดับขึ้นสามารถนำไปสู่ข้อโต้แย้งต่อต้านมูลฐานนิยมที่แข็งแกร่งข้อโต้แย้งหนึ่ง....นักญาณวิทยาสทัญนิยมนิยมสามารถโต้แย้งได้ว่านักญาณวิทยามูลฐานนิยมเข้าใจผิดพลาดว่ามีสิ่งที่เรียกว่า**ความเชื่อพื้นฐาน** ก็ในเมื่อความเชื่อพื้นฐานถูกคาดหวังว่าจะต้องไม่อิงความมีเหตุผลสนับสนุนของตนบนความมีเหตุผลสนับสนุนของความเชื่ออื่น ๆ อีกต่อไป” (Steup, 1989: 41) สตีอ์ฟเสนอต่อไปอีกว่า สมมติว่าเรายอมรับว่าทฤษฎีเหตุผลสนับสนุนจำเป็น ต้องมีมีการเรียกร้องเหตุผลสนับสนุนอีกระดับขึ้น มันจะนำไปสู่ข้อสรุปแบบวิมตินิยมว่ามนุษย์ไม่สามารถมีความรู้ได้ เพราะการเรียกร้องเหตุผลสนับสนุนอีกระดับขึ้นจะนำไปสู่การถอยกลับรูปแบบใหม่ ที่เรียกว่า ‘การถอยกลับของช่วงชั้น’ (a regress of level) ซึ่งทำให้เกิดประพจน์ที่มีความยุ่งเหยิงซับซ้อนเกินกว่าที่จิตจำกัดของมนุษย์จะสามารถรองรับได้ (ibid: 52-53)

¹⁰ โคลน์อธิบายโน้ตค้นความสมบูรณ์ของเหตุผลสนับสนุนไว้อย่างน่าสนใจ โดยเขาแยกแยะระหว่างการมีเหตุผลสนับสนุนที่เพียงพอ กับการมีเหตุผลสนับสนุนที่สมบูรณ์ การมีเหตุผลที่เพียงพอหมายถึงระดับอย่างน้อยที่สุดของความมีเหตุผลสนับสนุนที่ทำให้ประพจน์ที่มีเหตุผลสนับสนุน ถูกนับเป็นความรู้ และการมีเหตุผลสนับสนุนที่สมบูรณ์หมายถึงระดับอย่างมากที่สุดของความมีเหตุผลสนับสนุนที่ทฤษฎีเหตุผลสนับสนุนนั้น ๆ สามารถเพิ่มพูนให้แก่ประพจน์ต้องสงสัยได้ โคลน์มิได้เรียกร้องว่า S จำเป็นจะต้องมีเหตุผลสนับสนุนที่สมบูรณ์ในการเชื่อประพจน์ใด ๆ ทุกครั้ง แต่ทฤษฎีเหตุผลสนับสนุนที่ S ใช้จะต้องสามารถรองรับและอธิบายได้ว่าหาก S ต้องการที่จะมีเหตุผลสนับสนุนอย่างสมบูรณ์ S จะต้องทำอย่างไร โคลน์ชี้ว่ามูลฐานนิยมไม่สามารถอธิบายตรงนี้ได้เพราะประพจน์พื้นฐานที่มีคุณสมบัติ F ยังสามารถถูกเพิ่มพูนความมีเหตุผลสนับสนุนได้อีก (ด้วยการให้เหตุผลสนับสนุนว่าคุณสมบัติ F เกี่ยวข้องกับความน่าเชื่อถืออย่างไร) การหยุดการให้เหตุผลสนับสนุนไว้ที่คุณสมบัติ F จึงมิใช่ขีดจำกัดสูงสุดของการเพิ่มพูนระดับความมีเหตุผลสนับสนุน

เราจะพบว่าข้อโต้แย้งต่อต้านมูลฐานนิยมของสหนัยนิยมกลุ่มดังกล่าว มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับข้อโต้แย้งต่อต้านมูลฐานนิยมของโคลน์ ซึ่งเรียกร้องให้ประพจน์พื้นฐาน b ต้องมีเหตุผลสนับสนุนไปอีกชั้นที่อธิบายความมีเหตุผลมีผลของความเชื่อของ S ว่า b ฉะนั้นแล้วหากเรายอมรับว่าประพจน์พื้นฐาน b จำเป็นต้องมีเหตุผลสนับสนุนอีกชั้นหนึ่ง การเรียกร้องนี้จะนำไปสู่การถอยกลับของช่วงชั้น และนำไปสู่การเกิดประพจน์ที่ยุ่งเหยิงซับซ้อนเกินกว่าจิตจำกัดของมนุษย์จะรองรับได้หรือไม่ ประเด็นที่กล่าวมานี้ผู้วิจัยจะอภิปรายต่อไปโดยละเอียดในบทที่ 2

ในการอภิปรายบทที่ 3 มุ่งเน้นพิจารณาผลพวงของการยอมรับสมมติฐาน ข. อันกล่าวถึงเป้าหมายของปัญหาการให้เหตุผลถอยกลับคือการได้มาซึ่งความรู้ประเภทมนุษย์ผู้ใหญ่ ว่าหากยอมรับสมมติฐานนี้การไต่สวนเหตุผลสนับสนุนจะไปไกลเกินขอบเขตญาณวิทยาหรือไม่ และการไปพ้นขอบเขตดังกล่าวจะนำไปสู่ข้อสรุปแบบวิมตินิยมหรือไม่

หรือกล่าวอีกอย่างคือการวิเคราะห์จำแนกความแตกต่างระหว่างคำถามถามหาเหตุผลสนับสนุนที่ไปไกลกว่าประพจน์พื้นฐาน และคำถามถามหาเหตุผลสนับสนุนทั่วไปที่ปรากฏในการไต่สวนการให้เหตุผลถอยกลับก่อนประพจน์พื้นฐาน เนื่องจากต้องการพิจารณาว่าความต้องการเหตุผลสนับสนุนอีกระดับขึ้นจากประพจน์พื้นฐานกำลังกล่าวถึงเหตุผลสนับสนุนประเภทเดียวกันกับที่ใช้มาก่อนหน้าประพจน์พื้นฐานหรือไม่ หากมิใช่เหตุผลสนับสนุนประเภทเดียวกัน--จำเป็นหรือไม่ที่ประธานผู้รู้ S จะต้องเข้าถึงเหตุผลสนับสนุนประเภทนี้ และการที่ต้องเข้าถึงเหตุผลสนับสนุนประเภทนี้จะนำไปสู่การถอยกลับที่ซับซ้อนยุ่งเหยิงหรือปัญหาใหม่ ๆ หรือไม่

การอภิปรายในบทที่ 4 คือการอภิปรายผลพวงของการยอมรับสมมติฐาน ค. ง. และ จ. โดยโคลน์อ้างว่าการยอมรับสมมติฐานทั้งสามข้อนี้จะนำไปสู่ความจำเป็นที่จะต้องใช้รูปแบบการรับประกันแบบผุดขึ้นแทนรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่าน ซึ่งการใช้รูปแบบการรับประกันแบบผุดขึ้นนี้จะนำไปสู่การป้องกันทฤษฎีอนันตินิยมจากปัญหาสำคัญปัญหาหนึ่งคือปัญหาการไม่มีจุดเริ่มต้นของเหตุผลสนับสนุน

ในบทที่ 4 นี้ผู้วิจัยวิพากษ์ว่าการยอมรับสมมติฐาน ค. ง. และ จ. มิได้นำไปสู่ความจำเป็นที่จะต้องใช้รูปแบบการรับประกันแบบผุดขึ้น เพราะรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่านก็สามารถให้ทฤษฎีเหตุผลสนับสนุนที่มีลักษณะตาม ค. ง. และ จ. กล่าวคือ เป็นทฤษฎีเหตุผลสนับสนุนที่รองรับและอธิบายลักษณะของการมีระดับลดหลั่นของความมีเหตุผลสนับสนุน สามารถอธิบายได้ว่าความมีเหตุผลสนับสนุนสามารถถูกทำให้สมบูรณ์ได้อย่างไร และสามารถอธิบายว่าการส่งต่อการรับประกันจะไม่ทำให้เกิดการสูญเสียความน่าเชื่อถือได้โดยมิต้องสร้างทฤษฎีที่ฟุ่มเฟือยเกินจำเป็นมารองรับได้อย่างไร

และในเมื่อรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่านสามารถให้ทฤษฎีเหตุผลสนับสนุนที่ตอบสนองต่อสมมติฐานทั้ง 3 ข้อของโคลน์ การเสนอรูปแบบการรับประกันแบบผุดขึ้นจึงสามารถถูกสงสัยได้ว่าเป็นทฤษฎีฟุ่มเฟือยที่ถูกใช้เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการไม่มีจุดเริ่มต้นของเหตุผลสนับสนุนโดยเฉพาะ

บทที่ 2

การถอยกลับของเหตุผลสนับสนุนอีกระดับขึ้นกับปัญหาจิตจำกัด

ในบทที่ 2 นี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะแสดงให้เห็นว่ามีข้อโต้แย้งทางปรัชญาหนึ่งอันถูกใช้โต้แย้งสทัญนิยมสามารถมาใช้โต้แย้งอนันตนิยมได้ ข้อโต้แย้งดังกล่าวคือข้อโต้แย้งเรื่องการถอยกลับของเหตุผลสนับสนุนอีกระดับขึ้น (the regress of metajustification) ของมาธิัสสตือพ และเสนอต่อไปว่าข้อโต้แย้งของโคลนเรื่องการถอยกลับของประพจน์พื้นฐานสามารถททานการโจมตีด้วยแนวข้อโต้แย้งเรื่องการถอยกลับของเหตุผลสนับสนุนอีกระดับขึ้นและปัญหาจิตจำกัดของสตือพ กล่าวคือการทำโคลนเรียกร้องให้ประธานผู้รู้ S สืบสวนเหตุผลสนับสนุนของประพจน์พื้นฐานไปอีกขั้นหนึ่ง มิได้นำไปสู่การถอยกลับของช่วงชั้นที่ยู่เพียงจนจิตจำกัดของมนุษย์ไม่สามารถรองรับได้ดังที่สตือพอ้าง โดยมีขั้นตอนการนำเสนอดังนี้

- อธิบายว่าการเรียกร้องให้มีการสืบสวนเหตุผลสนับสนุนของประพจน์พื้นฐานต่อไปอีกขั้น มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับการถอยกลับของเหตุผลสนับสนุนอีกระดับขึ้นซึ่งสตือพอ้างว่ามีปัญหาในแง่ที่ว่าจะนำไปสู่ข้อสรุปแบบวิมตินิยม หรือข้อสรุปว่าการมีความเชื่อที่มีเหตุผลสนับสนุนเป็นไปได้ไม่ได้เนื่องจากจิตจำกัดของมนุษย์ไม่สามารถรองรับความซับซ้อนที่แน่นอนแบบหนึ่งได้
- วิเคราะห์ว่าความซับซ้อนที่สตือพกล่าวอ้างถึงประกอบไปด้วยการจำแนกการถอยกลับของช่วงชั้นออกเป็นแบบการตีความทางความเชื่อ (doxastic construal) และการตีความทางญาณวิทยา (epistemic construal) ประกอบกันสองอย่างที่น่าไปสู่ปัญหาจิตจำกัด
- เสนอว่าการถอยกลับของช่วงชั้นแบบการตีความทางความเชื่อจะไม่นำไปสู่ความซับซ้อนดังที่สตือพกล่าวอ้าง เนื่องจากสามารถยืนยันได้ว่าประพจน์การตีความทางความเชื่อจริงโดยปริยายจากกระบวนการอ้างเหตุผลตามสายลำดับความเชื่อ โดยมีจำเป็นต้องสืบสวนเหตุผลสนับสนุนต่อไป โดยผู้วิจัยเสนอโมโนทัศน์ ‘ความจำเป็นที่จะต้องมีการยอมรับความเชื่อก่อน’ (prerequisite of acceptance) มาเป็นเครื่องมือถกเถียง
- เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาความซับซ้อนของการถอยกลับของช่วงชั้นแบบการตีความทางญาณวิทยา ซึ่งจะถูกริบายโดยละเอียดในบทที่ 3 ต่อไป

2.1 ข้อโต้แย้งต่อต้านมูลฐานนิยมจากสำนักสหนิยนิยม และข้อโต้แย้งเรื่องเหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้น¹¹

สำนักมูลฐานนิยม คือหนึ่งในบรรดาสสำนักญาณวิทยาที่สนใจโครงสร้างหรือลำดับการให้เหตุผลสนับสนุนประพจน์ความเชื่อว่า หากประพจน์ใดประพจน์หนึ่งจะเป็นประพจน์ที่มีเหตุผลสนับสนุน ประพจน์นั้นจะต้องการโครงสร้าง (อันประกอบไปด้วยประพจน์อื่น ๆ และสิ่งอื่น ๆ) แบบใดมารองรับบ้าง โดยสังเขปแล้วสำนักมูลฐานนิยมจะมีสมมติฐานเกี่ยวกับโครงสร้างการให้เหตุผลสนับสนุนจำนวนหนึ่ง ได้แก่ 1.) ประพจน์ที่ได้มาตรฐานทางญาณวิทยา (epistemic standard)¹² จะต้องมีเหตุผลสนับสนุน 2.) หากว่าเหตุผลสนับสนุนดังกล่าวเป็นประพจน์อีกประพจน์ ประพจน์ดังกล่าวจะต้องได้มาตรฐานทางญาณ หรือก็คือจะต้องมีเหตุผลสนับสนุน 3.) สายลำดับการให้เหตุผลจะต้องไม่วนซ้ำกลับมายังตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งก่อนหน้า 4.) สายลำดับการให้เหตุผลจะมีจุดสิ้นสุดที่เหมาะสม ณ จุดใดจุดหนึ่ง

จากสมมติฐานข้อที่ 4 มูลฐานนิยมเสนอแนวคิดว่ามีประพจน์อันเป็นมูลฐาน หรือประพจน์พื้นฐานอันเป็นประพจน์ที่สามารถมีเหตุผลสนับสนุน (justified) ได้โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาประพจน์อื่น ๆ ซึ่งทำให้ประพจน์ประเภทนี้เป็นทั้ง ‘จุดสิ้นสุดที่เหมาะสมของสายลำดับ’ และสามารถใช้เป็น ‘เหตุผลสนับสนุนประพจน์อื่น ๆ’ ได้ต่อไป แนวคิดประพจน์พื้นฐานนี้เองที่สำนักญาณวิทยาคู่แข่งอื่น ๆ ใช้เป็นจุดโจมตีสำคัญ โดยแนวทางการโจมตีหนึ่งของสำนักสหนิยนิยมคือการเสนอว่าประพจน์พื้นฐานไม่สามารถเป็นจุดสิ้นสุดที่เหมาะสมของสายลำดับได้อย่างแท้จริง เนื่องจากประพจน์พื้นฐานยังต้องการประพจน์อื่น ๆ มาอธิบายความสมเหตุสมผลของตนต่อไป ข้อโจมตีนี้เรียกว่า “ปัญหาการถอยกลับของประพจน์พื้นฐาน” (regress of basic proposition)

มาธิอัส สตีอ็อปเสนอว่า “ข้อเรียกร้องเหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้น (Requirement of Metajustification) ที่เรียกร้องให้ผู้รู้ต้องเข้าถึงคำอธิบายว่าเหตุใดประพจน์ดังกล่าวนั้นก็จึงมีความสมเหตุสมผล...จะนำไปสู่ข้อสรุปแบบวิมตินิยม (Skepticism)” (Steup, 1984: 41) กล่าวคือทำให้เกิดการถอยกลับรูปแบบใหม่ขึ้นอีกรูปแบบ ที่เรียกว่าการถอยกลับแบบช่วงชั้น (The Regress of Level) ซึ่งทำให้

¹¹ ความแตกต่างระหว่างเหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้น (metajustification) และเหตุผลสนับสนุน (justification) มีความคล้ายคลึงกับความแตกต่างระหว่างอภิจริยศาสตร์ (metaethics) และจริยศาสตร์บรรทัดฐาน (normative ethics) โดยจริยศาสตร์บรรทัดฐานสนใจข้อขัดแย้งในระดับว่าการกระทำหนึ่ง ๆ หรือประเด็นหนึ่ง ๆ สามารถถูกประเมินค่าได้ว่าถูกหรือผิดในทางศีลธรรม ขณะที่อภิจริยศาสตร์สนใจข้อขัดแย้งในระดับหลักการมูลฐานและสถานะของศีลธรรม (morality) โดยตัวมันเอง (DeLapp, 2019: Introduction) เมื่อเปรียบเทียบกลับแล้ว เหตุผลสนับสนุนจะสนใจข้อขัดแย้งว่าประพจน์หนึ่งมีเหตุผลสนับสนุนหรือไม่ ด้วยหลักฐานอะไร ขณะที่เหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้นน่าจะสนใจข้อขัดแย้งว่ามีหลักการมูลฐานและสถานะทางญาณวิทยาใดที่รองรับความมีเหตุผลสนับสนุนของประพจน์ที่กำลังถกเถียงอยู่

¹² ประพจน์ความเชื่อที่ได้มาตรฐานทางญาณวิทยาหมายถึง ประพจน์ความเชื่อที่ได้รับการประเมินในทางบวกโดยเกณฑ์มาตรฐานญาณวิทยาใดหนึ่ง ถึงระดับมากกว่าหรือเท่ากับขั้นต่ำสุดที่เกณฑ์มาตรฐานดังกล่าวกำหนด เกณฑ์มาตรฐานทางญาณวิทยาแต่ละทฤษฎีก็แตกต่างกันไป บางเกณฑ์เรียกร้องให้ประพจน์ความเชื่อนั้นต้องมีเหตุผลสนับสนุนว่าจริงโดยไม่มีข้อสงสัย หรือบางเกณฑ์ก็กำหนดเพียงว่าประพจน์ความเชื่อนั้นเป็นผลจากวิธีการแสวงหาความเชื่อที่น่าเชื่อถือ

ปัญหาการให้เหตุผลถอยกลับแบบเดิมยิ่งเพิ่มความซับซ้อนขึ้นไปอีก จนกระทั่งนำไปสู่ข้อสรุปว่าเป็นไปไม่ได้
ที่มนุษย์จะสามารถมีความเชื่อที่มีเหตุผลสนับสนุน (ibid: 44-46)

สติอัปจึงเสนอต่อไปว่าควรละทิ้งข้อโจมตีดังกล่าวเสีย หากว่าไม่ต้องการนำไปสู่ข้อสรุปที่ยอมรับได้
ยากทางญาณวิทยาดังกล่าว

2.2 การโจมตีสำนักมูลฐานนิยมของบอนจอร์และโคลน

คู่สนทนาสำคัญที่ทำให้สติอัปเสนอบทความเรื่อง “การถอยกลับของเหตุผลสนับสนุนอีกระดับขึ้น”
คืองานเขียนของลอเรนซ์ บอนจอร์ซึ่งเสนอว่า

1. “บทบาทมูลฐานซึ่งเหตุผลสนับสนุนทางญาณวิทยาต้องรับใช้...ก็คือ การเป็นเครื่องมือนำไปสู่
ความจริง” (BonJour, 1985: 30)
2. “เงื่อนไขสำคัญสำหรับกำหนดมาตรฐานของเหตุผลสนับสนุนสำหรับความรู้แบบประจักษ์¹³ ก็คือ
การมีเหตุผลที่ดีที่จะทำให้คิดว่าการกระทำตามมาตรฐานนั้น ๆ มีแนวโน้มที่จะนำไปสู่ความจริง”
(ibid)
3. “หากว่าความเชื่อพื้นฐานจะให้รากฐานที่มั่นคงต่อองค์ความรู้เชิงประจักษ์ทั้งหมดได้ ก็ต่อเมื่อ
คุณสมบัติที่ทำให้ความเชื่อหนึ่ง ๆ มีความเป็นพื้นฐาน จะต้องประกอบด้วยเหตุผลที่ดีที่จะทำให้คิดว่า
ความเชื่อนั้นเป็นจริง” (ibid)

จาก 1. และ 2. คือการกำหนดบทบาทของ “เหตุผลสนับสนุน” ที่ครอบคลุมเหตุผลสนับสนุนทุก
ประเภท ไม่ว่าจะเป็นเหตุผลสนับสนุนที่เป็นประจักษ์/ความเชื่อทั่วไป หรือเหตุผลสนับสนุนที่เป็นประจักษ์/
ความเชื่อพื้นฐาน และ 3. คือการมุ่งเน้นไปที่ประจักษ์/ความเชื่อพื้นฐานว่าจะต้องรับใช้บทบาทดังกล่าวนี้

จาก 1. – 3. ทำให้บอนจอร์สรุปว่า ประจักษ์/ความเชื่อพื้นฐาน ไม่ได้เป็นอิสระทางญาณวิทยาจาก
ประจักษ์/ความเชื่ออื่น ๆ โดยแท้จริงอย่างที่สำนักมูลฐานนิยมอ้าง เพราะในที่สุดแล้ว ประจักษ์/ความเชื่อ
พื้นฐานจำเป็นที่จะต้องมีส่วนที่เรียกว่า “เหตุผลที่ดีที่จะทำให้คิดว่าความเชื่อนี้ น่าจะจริง” มาสนับสนุนเพิ่มเติม

¹³ บอนจอร์มุ่งเน้นวิพากษ์ทฤษฎีมูลฐานนิยมแบบประจักษ์ (empirical foundationalism) แต่โคลนและผู้วิจัยมีความเห็นคล้ายกันว่าข้อเสนอของ
บอนจอร์ในเรื่องนี้สามารถขยายไปใช้วิพากษ์โครงสร้างทฤษฎีมูลฐานนิยมแบบทั่วไปได้

4. “ผู้รู้ไม่สามารถมีความรับผิดชอบเชิงญาณวิทยาในการมีความเชื่อใด ๆ หากว่าเขาไม่สามารถเข้าถึงเหตุผลสนับสนุนนั้น ๆ ได้ เพราะหากไม่เป็นไปตามนั้น เขาก็จะไม่มีเหตุผลเลยโดยสิ้นเชิงที่จะเชื่อว่าความเชื่อนั้น ๆ น่าจะเป็นจริง” (BonJour, 1985: 31)

ในข้อ 4. บอนจอร์เสนอว่า ในที่สุดแล้วผู้รู้จะต้องเข้าถึง “เหตุผลที่ดีที่จะคิดว่าความเชื่อนั้นน่าจะเป็นจริง” ของประพจน์พื้นฐานด้วย ซึ่งทำให้ ‘การให้เหตุผลถอยกลับของประพจน์/ความเชื่อพื้นฐาน’ เชื่อมโยงกับกระบวนการให้เหตุผลถอยกลับของผู้รู้ในการไตสวนประพจน์/ความเชื่อ p ใดๆ ตั้งแต่ต้น ซึ่งถ้าหากว่าผู้รู้ไม่สามารถเชื่อมโยงสองส่วนนี้เข้าด้วยกัน เขาก็จะถูกมองว่าไม่มีเหตุผลโดยสิ้นเชิงในการคิดว่าประพจน์/ความเชื่อพื้นฐานนั้นๆ น่าจะเป็นจริง ซึ่งทำให้เขาถูกสงสัยได้ว่าการนำประพจน์/ความเชื่อพื้นฐานที่เขาไม่มีเหตุผลที่จะเชื่อมั่นมาเป็นรากฐานขององค์ความรู้ใดๆ นั้นเป็น ‘การเชื่อตามอำเภอใจ’ หรือไม่

โคลนเปิดเผยให้เห็นว่าเขารับอิทธิพลการวิพากษ์โครงการสำนักมูลฐานนิยมจากบอนจอร์ ในการถกเถียงของเขากับไมเคิล เบิร์กแมน (Michael Bergman, 2004; Klein, 2004) เบิร์กแมนชี้ว่ามโนทัศน์ “การเชื่อตามอำเภอใจ” ของโคลนหมายถึง “การที่ผู้รู้ไม่สามารถอธิบายได้ว่า คุณสมบัติของประพจน์พื้นฐานที่เหมาะสมนั้นเชื่อมโยงกับความจริงได้อย่างไร” (Bergman, 2004: 162) ซึ่งมโนทัศน์แบบนี้มีความคล้ายคลึงกับข้อเสนอ 1. - 3. ของบอนจอร์ โดยโคลนเองก็รับเอาแนวคิดวาทะมูลฐานสำคัญที่เหตุผลสนับสนุนทางญาณวิทยาใด ๆ จะต้องรับใช้คือวาทะที่จะอธิบายว่า คุณสมบัติของเหตุผลสนับสนุนแบบดังกล่าวนี้เชื่อมโยงไปยังความจริงได้อย่างไร และโคลนก็ขยายวาทะมูลฐานดังกล่าวนี้ไปยังประพจน์พื้นฐานด้วยเช่นกัน

ประเด็นที่อาจจะแตกต่างไปเล็กน้อยคือ แทนที่โคลนจะอ้างถึงความรับผิดชอบทางญาณวิทยา (epistemic responsibility) ล้วน ๆ ในการเรียกร้องให้ผู้รู้ต้องเข้าถึง “เหตุผลที่ดีในการที่จะเชื่อว่าประพจน์/ความเชื่อพื้นฐานน่าจะเป็นจริง” แบบในข้อเสนอที่ 4. ของบอนจอร์ โคลนอ้างถึงลักษณะสำคัญของปัญหาการให้เหตุผลถอยกลับเอง หรือที่โคลนใช้คำว่า “เกมการให้เหตุผล” (reason-giving game) โดยโคลนเสนอว่า “จุดประสงค์ของเกมนี้...คือการหารูปแบบการรับประกันประเภทที่เหมาะสมที่ทำให้ แชลลี (หรือผู้รู้ใด ๆ) สามารถมีความมั่นใจในการเชื่อ p (ประพจน์ที่เป็นปัญหา) ในระดับที่สูงกว่าเมื่อเทียบกับการที่เธอไม่มีเหตุผลสนับสนุนความเชื่อนั้นเลย” (Klein, 2004: 170) [คำในวงเล็บเป็นคำอธิบายเพิ่มเติมของผู้วิจัย]

ผู้วิจัยใคร่อธิบายว่าเหตุผลนี้ของโคลนกำลังชี้ว่าโครงการการแก้ปัญหการให้เหตุผลถอยกลับ เป็นโครงการที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะในทางญาณวิทยา ที่มุ่งแสวงหาโครงสร้างลำดับเหตุผลที่สามารถอธิบายความรู้แบบมนุษย์ผู้ใหญ่ได้ ในขณะที่นักญาณวิทยาสามารถทำโครงการอื่น ๆ ที่แตกต่างออกไปได้ และโครงการเหล่านั้นอาจจะไม่จำเป็นต้องมีเป้าหมายที่เรียกร้องให้ผู้รู้ต้องเข้าถึงเหตุผลสนับสนุนแบบที่โคลนอ้าง

ก็ได้ ตัวอย่างโครงการเช่นนั้น...ก็เช่นการให้ทฤษฎีอธิบายว่า “เหตุใดเหตุผลสนับสนุนแบบนิรนุমান¹⁴ จึงเป็นความเชื่อที่มีเหตุผลสนับสนุน” ไคลน์ยอมรับว่าโครงการเช่นนี้อาจจะให้คำตอบที่ถูกต้องและเป็นความจริงก็ได้ แต่การที่นักญาณวิทยาวิเคราะห์แล้วพบว่าโครงการนี้ถูกต้องและจริงเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะตอบสนองเป้าหมายของโครงการการแก้ปัญหาการให้เหตุผลถอยกลับดังข้อวิจารณ์ของไคลน์ในย่อหน้าก่อน

จากทั้งหมดที่กล่าวมานี้ ข้อโจมตีของไคลน์ที่มีต่อสำนักมูลฐานนิยม จึงมีโครงสร้างคล้าย ๆ กับข้อโจมตีของบอนจอร์ คือ เสนอว่าแนวคิดประพจน์/ความเชื่อพื้นฐานทั้งหมด สามารถสรุปได้ในโครงสร้างแบบเดียวกัน คือ

- ก. ประพจน์พื้นฐานคือประพจน์ที่มีคุณสมบัติ F
- ข. ประพจน์ที่มีคุณสมบัติ F มีแนวโน้มที่จะจริง
- ค. ฉะนั้นประพจน์พื้นฐานเป็นประพจน์ที่สามารถใช้เป็นเหตุผลสนับสนุนประพจน์อื่น ๆ ต่อไปได้ เพราะว่าเป็นประพจน์ที่มีแนวโน้มว่าจะจริง

จากนั้นทั้งคู่ก็อ้างเหตุผลว่าเหตุใดผู้รู้จึงจะต้องเข้าถึงเหตุผลสนับสนุน ก. และ ข. ในการที่จะมีความรับผิดชอบทางญาณในการเชื่อ ค. ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว

สตืออ์พมองว่าโครงสร้างการอ้างเหตุผลเช่นนี้ไม่ใช่ว่าให้เหตุผลสนับสนุนแบบปกติ เขาเสนอว่ามันเป็นการให้เหตุผลสนับสนุนลักษณะพิเศษประเภทที่เขาเรียกว่า “เหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้น” (metajustification) ซึ่งนำไปสู่ปัญหาใหม่ที่เรียกว่า การถอยกลับของช่วงชั้น (the regress of levels)

2.3 เหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้นและการถอยกลับของช่วงชั้น

สำหรับสตืออ์พ การให้เหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้นมีความแตกต่างจากการให้เหตุผลสนับสนุนแบบทั่วไปในแง่ที่ว่า “ในการที่ความเชื่อแรกจะมีเหตุผลสนับสนุน มันจะ(เรียกร้องให้ผู้รู้)ต้องมีความเชื่อที่สองที่

¹⁴ การให้เหตุผลสนับสนุนแบบนิรนุমান (noninferential justification) หมายถึงการให้เหตุผลสนับสนุนที่มีได้อนุমান (infer) เหตุผลสนับสนุนจากประพจน์ความเชื่ออื่น ๆ แต่เป็นเหตุผลสนับสนุนที่เกิดขึ้นจากการที่ประพจน์นั้นมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือความสัมพันธ์ระหว่าง S กับประพจน์มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งตามแต่ทฤษฎี ยกตัวอย่างเช่น ประพจน์ a เป็นประพจน์ที่มีเหตุผลสนับสนุนแบบนิรนุমানเพราะประพจน์ a มีคุณสมบัติไม่สามารถผิดพลาดได้ (infallible), ตัวอย่างที่สอง “ฉันกำลังรู้สึกเจ็บ” เป็นประพจน์ที่มีเหตุผลสนับสนุนแบบนิรนุমান เพราะมันเป็นข้อเท็จจริงที่ว่าฉันมีการเชื่อมโยงเข้าถึงกับความรู้สึกเจ็บของฉันในแบบที่คนอื่นไม่ได้ ขณะที่คนอื่นอาจจะเชื่อประพจน์ “ฉันกำลังรู้สึกเจ็บ” โดยมีเหตุผลสนับสนุนแบบอนุมาน (inferential justification) เพราะพวกเขาสามารถอนุมานความเจ็บปวดของ “ฉัน” จากประพจน์อื่น ๆ หรือหลักฐานอื่น ๆ ได้ (Hasan, and Fumerton, 2018)

คอยทำหน้าที่ประเมินความมีเหตุผลมีผลของความเชื่อแรก” (Steup, 1989: 43) ความเชื่อที่หนึ่งและความเชื่อที่สองดังกล่าวสตี้อพยกตัวอย่างดังนี้

“(1) มีผลแอปเปิ้ลอยู่ตรงหน้าฉัน

(2) ฉันมีเหตุผลสนับสนุนในการเชื่อว่ามีผลแอปเปิ้ลอยู่ตรงหน้าฉัน” (ibid)

สตี้อพยเสนอต่อไปว่า “ความเชื่อ (2) สามารถแตกเป็น (2a) ความเชื่อที่เกี่ยวกับการกำลังมีความเชื่อ (1) และ (2b) ความเชื่อเกี่ยวกับสถานะทางญาณของความเชื่อ (1)” (ibid) ซึ่งถ้าประยุกต์กับตัวอย่างก็จะแยกออกได้เป็นว่า

(2a) [ฉันกำลังมีความเชื่อว่ามีผลแอปเปิ้ลอยู่ตรงหน้าฉัน]

(2b) [ฉันมีเหตุผลสนับสนุนในการที่จะเชื่อว่ามีผลแอปเปิ้ลอยู่ตรงหน้าฉัน]

สตี้อพยเรียก (2a) ว่า ความเชื่ออีกระดับชั้นสอดส่องความเชื่อ (doxastic metabelief) และ (2b) ความเชื่ออีกระดับชั้นสอดส่องสถานะเชิงญาณวิทยา (epistemic metabelief) และสตี้อพยก็อ้างต่อไปว่า (2a) และ (2b) จะทำให้เกิดการให้เหตุผลถอยกลับอีกชนิดที่เป็นคนละอย่างกับการถอยกลับของข้อเหตุผลโดยทั่วไป

● **การถอยกลับของข้อเหตุผล** (a regress of reasons) สตี้อพยหมายถึงการให้เหตุผลถอยกลับในแบบที่ความเชื่อสองซึ่งสนับสนุนความเชื่อที่หนึ่ง ไม่ได้ทำหน้าที่ประเมินหรือสอดส่องความมีเหตุผลมีผลของความเชื่อที่หนึ่ง แต่ทำหน้าที่ในการ “เป็นเหตุผล” (reasoning, in general sense) ว่าทำไมความเชื่อที่หนึ่งถึงน่าเชื่อถือ การถอยกลับของข้อเหตุผลสามารถยกตัวอย่างได้เช่นนี้

(1) มีแอปเปิ้ลอยู่ตรงหน้าฉัน

(W₁) ทำไมจึงเชื่อ (1)?

(2) ฉันกำลังมองเห็นมันอยู่ในตอนนี้

(W₂) ทำไมจึงเชื่อ (2)?

(3) ฉันได้รับข้อมูลผัสสะที่ดูเหมือนว่าฉันกำลังเห็นแอปเปิ้ล

(W₃) ทำไมจึงเชื่อ (3)?

ฯลฯ

หรือก็คือการให้เหตุผลถอยกลับจาก (1) , ไปเป็นให้เหตุผล (2) สนับสนุน (1), ไปเป็นการให้เหตุผล (3) สนับสนุน (2) ตามลำดับ

- การถอยกลับของช่วงชั้น (a regress of levels) สตี้อัพหมายถึงการให้เหตุผลถอยกลับในแบบที่ความเชื่อสองซึ่งสนับสนุนความเชื่อที่หนึ่ง ในฐานะบรรทัดฐานที่ประเมินหรือสอดส่องความมีเหตุผลของความเชื่อที่หนึ่ง ยกตัวอย่างเช่นการถอยกลับจาก (2) ไปยัง (2a) และ (2b) ที่ผู้วิจัยนำเสนอไปแล้ว—และในการที่ S จะมีเหตุผลสนับสนุนความเชื่อ (2a) การให้เหตุผลถอยกลับขึ้นไป S จำเป็นจะต้องมี [ความเชื่ออีกระดับชั้นสอดส่องความเชื่อ] และ [ความเชื่ออีกระดับชั้นสอดส่องสถานะเชิงญาณ] ของ (2a) อันได้แก่ (2a_a) และ (2a_b) ตามลำดับ

(2a) [ฉันเชื่อว่า [ฉันกำลังมีความเชื่อว่ามีผลแอปเปิ้ลอยู่ตรงหน้าฉัน]]

(2a_b) [ฉันมีเหตุผลสนับสนุนในการที่จะเชื่อว่า [ฉันกำลังมีความเชื่อว่ามีผลแอปเปิ้ลอยู่ตรงหน้าฉัน]]

ไม่เพียงเท่านั้นการที่จะมีเหตุผลสนับสนุนความเชื่อ (2b) S จะต้องมีความเชื่อ

(2b_a) [ฉันเชื่อว่า [ฉันมีเหตุผลสนับสนุนในการที่จะเชื่อว่ามีผลแอปเปิ้ลอยู่ตรงหน้าฉัน]]

(2b_b) [ฉันมีเหตุผลสนับสนุนในการที่จะเชื่อว่า [ฉันมีเหตุผลสนับสนุนในการที่จะเชื่อว่ามีผลแอปเปิ้ลอยู่ตรงหน้าฉัน]]

การที่จะต้องเพิ่มระดับชั้นการตระหนักรู้การมีความเชื่อและการมีบรรทัดฐานประเมินความเชื่อของตนเองต่อไปเรื่อย ๆ นี่เองคือสิ่งที่เรียกว่า “ปัญหาการถอยกลับของช่วงชั้น” โดยสตี้อัพมีข้ออ้างหลักว่าทันทีที่สหัชนิยมกลุ่มที่—*เสนอวิธีการโจมตีแนวคิดประพจน์ความเชื่อพื้นฐานด้วยการเรียกร้องให้ผู้รู้ต้องเข้าถึงเหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้นของประพจน์ความเชื่อพื้นฐาน*—อันได้แก่วิลเฟรด เซลลาร์ (Wilfrid Sellars), บอนจอร์, คีธ ลีเรอร์ (Keith Lehrer), และโคลน์ เจอนโซดิงกล่าวนี้จะสามารถถูกใช้กับทุกขั้นตอนของการให้เหตุผลสนับสนุนในชุดลำดับการอ้างเหตุใดๆ ก็ตาม ข้ออ้างของสตี้อัพนี้ผู้วิจัยจะเรียกว่า ความเป็นสากลของเหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้น (universality of metajustification) ซึ่งการที่มันมีความเป็นสากล ทำให้สามารถใช้เงื่อนไขนี้เรียกร้องกับ S ของสหัชนิยมซึ่งใช้ทฤษฎีเหตุผลสนับสนุนแบบสหัช (Steup, 1989: 45) ซึ่งนำไปสู่การถอยกลับของช่วงชั้นอย่างไม่มีที่สิ้นสุดในการอ้างเหตุผลแบบสหัชบนจุดใด ๆ ก็ได้บนสายลำดับ¹⁵ และด้วยความเป็นสากลของเหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้นนี้เองที่ทำให้สตี้อัพวิเคราะห์ว่าไม่มีทางที่สหัชนิยมจะสามารถหลีกเลี่ยงการถอยกลับชนิดนี้ได้โดยไม่เกิดปัญหาขึ้น (ibid: 46-48) ทว่าการถอยกลับของช่วงชั้นอย่างไม่มีที่สิ้นสุดดังกล่าวเป็นสิ่งที่ยอมรับได้หรือไม่ สตี้อัพได้พิจารณาต่อไปโดยใช้แนวทางการวิพากษ์ที่เรียกว่าปัญหาจิตจำกัด

¹⁵ ดังที่เห็นว่า จาก (2a) ประพจน์เดียวสามารถเกิดการถอยกลับของช่วงชั้นไปเป็น (2a_a), (2a_aa), (2a_aa_a) ต่อไปเรื่อยๆอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นสหัชนิยมแบบที่มีการถอยกลับของข้อเหตุผลเพียงชั้นเดียวจากประพจน์ที่ขาดหลักฐานยืนยัน ไปสู่เหตุผลสนับสนุนบางแบบที่ไม่มีการถอยกลับอีก (เช่นสหัชนิยมแบบของครัม) ก็จะมีผลคือการถอยกลับของช่วงชั้นที่ไม่มีที่สิ้นสุดอยู่ดี

เกินที่จิตจำกัดของมนุษย์จะสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ แต่ความซับซ้อนที่เกิดขึ้นจากการถอยกลับของช่วงชั้น ดังที่สาธิตไปด้านบนเป็นสิ่งที่แตกต่างออกไปอย่างมาก

สติอัปยังได้พิจารณาต่อไปถึงข้อป้องกันของลีเรอร์ ที่เสนอว่าเราสามารถเข้าถึงความซับซ้อนของ ประพจน์ความเชื่อที่ซับซ้อนได้ด้วยการคำนวณ สติอัปโต้แย้งว่าต่อให้มนุษย์สามารถทำความเข้าใจเนื้อหา ของประพจน์ความเชื่อที่มีความซับซ้อนไม่จำกัดได้ด้วยการคำนวณ แต่การคำนวณต้องใช้เวลา และการ คำนวณประพจน์ที่มีความซับซ้อนที่ไม่จำกัดก็อาจจะใช้เวลาที่ไม่จำกัด ซึ่งทำให้เป็นไปได้ที่สิ่งที่อยู่ในห้วง เวลาอันจำกัดอย่างจิตมนุษย์จะสามารถคำนวณความซับซ้อนของประพจน์ใดประพจน์หนึ่งที่ตำแหน่งอนันต์ ได้สำเร็จ และการที่จิตมนุษย์ไม่สามารถคำนวณได้สำเร็จทันภายในห้วงเวลาจำกัด ทำให้มนุษย์ไม่สามารถที่ จะมีความเชื่อที่มีเหตุผลสนับสนุนได้เลยแม้แต่ความเชื่อเดียวภายในชั่วอายุขัยของตน (Steup, 1989: 53) ข้อ โต้แย้งดังกล่าวนี้เรียกว่า **ปัญหาเวลาในการคำนวณไม่จำกัด** (infinite computation time)

ด้วยสองปัญหาจิตจำกัดที่กล่าวมานี้ สติอัปได้ประเมินข้อเสนอเรื่องเหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้น ของสหนัยนิยมอีกครั้ง และเสนอว่าข้อเสนอเรื่องเหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้นได้ทำให้เกิดการถอยกลับของ ช่วงชั้นอย่างไม่จำกัดขึ้นในสหนัยนิยมด้วย อันส่งผลให้เกิดปัญหาจิตจำกัดสองประเภท และในที่สุดก็ทำให้ ข้อเสนอดังกล่าวสูญเสียพลังในการโจมตีสำนักมูลฐานนิยม (Steup, 1989: 54) หรือกล่าวอีกอย่างคือไม่ได้ทำ ให้ทฤษฎีของสำนักสหนัยนิยมมีความสามารถในการแข่งขันที่แตกต่างจากทฤษฎีของสำนักมูลฐานนิยมแต่ อย่างไม่ใด สติอัปจึงเสนอต่อไปว่าดังนั้นสำนักสหนัยนิยมควรละทิ้งข้อโต้แย้งเรื่องการถอยกลับของเหตุผล สนับสนุนอีกระดับชั้นเสีย เพื่อหลีกเลี่ยงข้อสรุปว่าการมีประพจน์ความเชื่อที่มีเหตุผลสนับสนุนนั้นเป็นไปได้ ในทฤษฎีของตนเอง

2.5 ข้อโต้แย้งของไคลน์และปัญหาจิตจำกัด

ดังที่ได้กล่าวไปในหัวข้อที่ 2.4 ถึงลักษณะของข้อโต้แย้งของไคลน์ที่มีต่อสำนักมูลฐานนิยม ว่ามี ความคล้ายคลึงกับข้อโต้แย้งในบทความของสติอัปที่สหนัยนิยมมีต่อมูลฐานนิยมอันเรียกร้องให้ผู้รู้ต้องเข้าถึง ประพจน์ความเชื่ออันสอดคล้องและประเมินความมีเหตุผลมีผลของประพจน์ตั้งต้น ดังนั้นแล้วดูเหมือนว่าข้อ โต้แย้งของไคลน์เรื่องการถอยกลับของประพจน์พื้นฐานก็จะเผชิญปัญหาการถอยกลับของช่วงชั้น อันจะ นำไปสู่ปัญหายุ่งยากแบบจิตจำกัดเช่นกัน

สำหรับปัญหาจิตจำกัด โคลน์เสนอวิธีการแก้ปัญหาคำจำกัดแบบการรองรับการมีความเชื่อเป็นจำนวนไม่สิ้นสุดเท่านั้น¹⁷ แต่มิได้เสนอว่าจะรองรับปัญหาความซับซ้อนไม่จำกัดแบบความซับซ้อนของการถอยกลับของช่วงชั้น¹⁸ และปัญหาเวลาในการคำนวณไม่จำกัดแต่อย่างใด

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการป้องกันข้อโต้แย้งของโคลน์จากปัญหาสองประการของสตีอ์พ สามารถป้องกันได้อย่างน้อยสองวิธี วิธีแรกคือการโต้แย้งว่าจิตจำกัดของมนุษย์จะสามารถรองรับความไม่จำกัดทั้งสองแบบนั้นได้อย่างไร และวิธีที่สองคือการหยุดยั้งไม่ให้เกิดการถอยกลับของช่วงชั้นอย่างไม่มีการสิ้นสุด ผู้วิจัยสนใจพิจารณาวิธีการแก้ปัญหามาแบบที่สอง

2.6 ข้อโต้แย้งต่อปัญหาการถอยกลับของช่วงชั้น

2.6.1 การถามหาเหตุผลเชิงมาตรฐานและการถามหาเหตุผลเชิงสภาวะจิต

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าปัญหาการถอยกลับของช่วงชั้นอย่างไม่มีที่สิ้นสุดที่สตีอ์พเสนอ เกิดขึ้นมาจาก “ความสับสนระหว่างการถามหาเหตุผลเชิงมาตรฐาน” (standard inquiry) กับการถามหาเหตุผลเชิงสภาวะจิต (mental state inquiry) การถามหาเหตุผลทั้งสองอย่างนี้แตกต่างกันอย่างไร ผู้วิจัยใคร่เสนอนิยามดังนี้

การถามหาเหตุผลเชิงมาตรฐาน “หากว่า p เป็นประพจน์ที่ต้องการเหตุผลสนับสนุนเชิงมาตรฐาน จะมี q ซึ่งทำหน้าที่เป็นแหล่งมาตรฐานที่ S ใช้ในการตัดสิน p บนมาตรฐานใดมาตรฐานหนึ่ง”

การถามหาเหตุผลเชิงสภาวะจิต “หากว่า p เป็นประพจน์ที่ต้องการเหตุผลสนับสนุนเชิงสภาวะจิต จะมี r ซึ่งทำหน้าที่เป็นหลักฐานยืนยันที่ใช้ในการตัดสินว่า S กำลังมีสภาวะจิตที่กระทำการบางอย่างกับประพจน์ p อยู่หรือไม่”

ตัวอย่างของการถามหาเหตุผลเชิงมาตรฐานก็เช่นคำถามว่า “ทำไมคุณถึงคิดว่าเกรดที่คุณให้กับนิสิต x นั้นถูกต้องเหมาะสม?” ถ้าผู้ตอบเข้าใจคำถามนี้ในแง่การถามหาเหตุผลเชิงมาตรฐาน ผู้ตอบจะอธิบายว่าการให้เกรดของเธอต่อนิสิต x นั้นได้นำเกณฑ์มาจากบรรทัดฐานใด อาทิเช่น การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน การทำข้อสอบ คุณภาพของบทความที่ส่ง และอย่างที่เรอาจจะคุ้นเคยกันกับวิธีการไตสวนในสาขาวิชาคุณวิทยา ผู้ถามสามารถถามต่อไปได้ว่า “การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ฯลฯ เป็นสิ่งที่พึงปรารถนาในกระบวนการ

¹⁷ โคลน์เสนอว่าเราสามารถมีประพจน์ความเชื่อแบบศักยภาพได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด ยกตัวอย่างเช่น การนิรนัยประพจน์ทางคณิตศาสตร์ การนิรนัยจากข้อความสากล ซึ่งทำให้ ไม่มีข้อจำกัดที่ว่า S จะมีพื้นที่หน่วยความจำเพียงพอสำหรับเก็บประพจน์อันถูกนิรนัยทั้งหมด เพราะ S ไม่จำเป็นต้องมีความเชื่อแบบปัจจุบันทุก ๆ ประพจน์ S ก็สามารถเรียกใช้ความเชื่อแบบศักยภาพจากตำแหน่งใด ๆ ออกมาได้เสมอ ทำให้โคลน์ชี้ความเป็นไปได้ว่า S สามารถมีประพจน์ความเชื่อทั้งหมดในการให้เหตุผลถอยกลับอย่างไม่มีที่สิ้นสุดได้ ในลักษณะของการมีความเชื่อแบบศักยภาพ (Klein, 1999: 306-307)

¹⁸ โคลน์เสนอว่าสามารถแก้ปัญหาคำจำกัดและความซับซ้อนและประพจน์ที่เนื้อหาหาว่าไม่จำกัดได้ด้วยวิธีเดียวกับคิธ ลีเรอร์ ซึ่งก็คือการคำนวณ ทว่าความซับซ้อนไม่จำกัดที่โคลน์อ้างถึงไม่ใช่ลักษณะเดียวกันกับความซับซ้อนของการถอยกลับของช่วงชั้น แต่เป็นความซับซ้อนของสิ่งที่แทนค่าด้วยสมการหรือการนับได้

ศึกษาเพราะอะไร?” และลักษณะของกิจกรรมการให้เหตุผลต่อไปเรื่อย ๆ เพื่อสืบสวนกลับไปยังมาตรฐานอันเป็นที่มาของพฤติกรรมและมาตรฐานก่อนหน้านี้เอง

ขณะที่ตัวอย่างของการถามหาเหตุผลเชิงสภาวะจิตเป็นคำถามอีกแบบ อย่างเช่น “คุณกำลังโกรธอยู่หรือเปล่า?”, “คุณกำลังมีความสงสัยอยู่หรือไม่?” รวมทั้ง “คุณกำลังเชื่อประพจน์ p อยู่หรือไม่?” การหาเหตุผลสนับสนุนหรือหลักฐานยืนยันว่าใครคนใดคนหนึ่งกำลังมีสภาวะจิตหนึ่ง ๆ อยู่จริงหรือไม่ เป็นงานที่ก้ำกึ่งระหว่างญาณวิทยาและอภิปรัชญา การพิสูจน์สภาวะจิตว่ากำลังอยู่ในสภาวะใด (อาทิเช่น กำลังคิด กำลังสงสัย กำลังวิตกกังวล กำลังมีความเชื่อ) อาจจะทำได้โดยการวัดคลื่นไฟฟ้าในสมอง หรือแม้กระทั่งให้มโนทัศน์ *สิ่งคิด* ขึ้นมาในโลกของปีศาจชั่วร้ายที่กำลังหลอกลวงเรา สำหรับสตீฟแล้วเขาเสนอว่าเราสามารถตอบคำถามแบบนี้ได้โดยอิงกับวิธีการทางญาณวิทยา คือการให้เหตุผลสนับสนุนต่อเนื่องไปเรื่อยๆ (Steup, 1989: 45) โดยเหตุผลสนับสนุนเหล่านั้นอาจจะเป็นอะไรก็ได้ซึ่งประเด็นนี้ไม่มีความสำคัญในข้อเสนอของสตீฟ แต่ผลลัพธ์สำคัญก็คือ ยิ่งหาเหตุผลสนับสนุนคำถามนี้ไปไกลเท่าใด สภาวะจิตเกี่ยวกับความเชื่อที่เราจะต้องสงสัยก็จะยิ่งซับซ้อนมากขึ้นและนำไปสู่ปัญหาจิตจำกัดตั้งที่ผู้วิจัยได้อภิปรายไปในหัวข้อ 3. ในที่สุด

จากการจำแนกการถามหาเหตุผลสองประเภทนี้จะนำไปสู่อะไร สิ่งหนึ่งที่ผู้วิจัยเชื่อว่าเราสามารถเรียนรู้ได้จากย่อหน้าก่อนนี้คือ ความซับซ้อนอย่างไม่จำกัด (อันสามารถเนื่องเกี่ยวกับเวลาในการคำนวณไม่จำกัด) มันเกี่ยวข้องแนบแน่นกับการถามหาเหตุผลเชิงสภาวะจิต ตัวอย่างของประพจน์แสดงสภาวะจิตอันซับซ้อนของ S ที่สตீฟยกขึ้นมา (Steup, 1989: 50)ไม่ใช่สิ่งที่จะเกิดขึ้นในการถามหาเหตุผลเชิงมาตรฐาน เพราะการถามหาเหตุผลเชิงมาตรฐานเมื่อเราสืบสวนถึงแหล่งที่มาของมาตรฐานหนึ่ง ๆ คำถามต่อไปของเราที่จะถามหามาตรฐานถัดไปไม่จำเป็นจะต้องยืดเยื้อซับซ้อนและไล่เรียงคำถามเกี่ยวกับมาตรฐานก่อนหน้านี้ทั้งหมด ยกตัวอย่างเช่นการตั้งคำถามถึงความถูกต้องเหมาะสมของพฤติกรรมทางศีลธรรมบางอย่าง ซึ่งคำถามท้าย ๆ ในลำดับการให้เหตุผลถอยกลับอาจจะเรียบง่าย(ในเชิงโครงสร้าง)เพียงว่า “ทำไมการหลีกเลี่ยงความเจ็บปวดจึงเป็นสิ่งที่ดี?” ในทำนองเดียวกับการแสวงหาคำตอบทางญาณวิทยาโดยอิงอาศัยกรอบคิดแบบคุณวิทยา เราอาจจะได้คำถามท้าย ๆ ของการให้เหตุผลถอยกลับประมาณว่า “ทำไมความจริงจึงเป็นสิ่งที่ดี?” ซึ่งคำถามเช่นนี้ไม่ได้เข้าใกล้สิ่งที่สตீฟเรียกว่าความซับซ้อนอย่างไม่จำกัดเลยแม้แต่น้อย

จึงอาจกล่าวได้ว่าปัญหาจิตจำกัดที่ผูกกับการถอยกลับของช่วงชั้นอย่างไม่ที่มีที่สิ้นสุด เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการถามหาเหตุผลเชิงสภาวะจิตเท่านั้น คำถามต่อมาก็คือ “วิธีการเรียกร้องเหตุผลสนับสนุนของประพจน์ความเชื่อพื้นฐานของบอนจอร์และโคลน์ เป็นการถามหาเหตุผลแบบใด?” คำตอบของผู้วิจัยคือการเรียกร้องเหตุผลสนับสนุนของประพจน์ความเชื่อพื้นฐานของนักญาณวิทยาสองคนนี้ เป็นการถามหาเหตุผลเชิงมาตรฐาน เนื่องจากใจความสำคัญของคำถามคือที่พวกเขามีต่อแนวคิดประพจน์ความเชื่อพื้นฐานทุก ๆ รูปแบบคือ “การที่ประพจน์ความเชื่อหนึ่ง ๆ มีลักษณะ F มันช่วยให้ S เชื่อว่าประพจน์นั้นน่าจะจริงได้

อย่างไร” คำถามนี้เป็นคำถามถามหาความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานสองมาตรฐาน มาตรฐานที่หนึ่งคือ “ประพจน์ความเชื่อที่ได้มาตรฐานของมโนทัศน์ basic belief จะต้องมัลักษณะ F” และมาตรฐานที่สอง “มาตรฐานที่ตอบสนองเป้าหมายทางญาณวิทยา จะต้องเป็นมาตรฐานที่นำ S ไปสู่ความจริง”

ถึงแม้ว่าจะวิเคราะห์แล้วพบว่า ข้อเสนอของบอนจอร์และโคลนไม่ใช่การถามหาเหตุผลเชิงสภาวะจิต โดยตรง ทว่าสามารถเข้าใจข้อโต้แย้งของสตีฟต์อีกแนวทางหนึ่ง คือการมองว่าการถามหาเหตุผลเชิงมาตรฐานที่เกิดขึ้นได้นำไปสู่การถามหาเหตุผลเชิงสภาวะจิตดังที่สตีฟต์เสนอว่า “สิ่งที่แฝงอยู่ในมโนทัศน์เหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้น...ก็คือการที่ S จะต้องมัลเหตุผลสนับสนุนในการเชื่อสภาวะการยอมรับความเชื่อนั้นๆ ด้วย” (ibid: 43) และสตีฟต์ไม่ได้อธิบายเลยว่าเหตุใดการตรวจสอบสภาวะการยอมรับความเชื่อ (acceptance) จึงเข้ามาเกี่ยวข้องกับมโนทัศน์เหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้น และต่อให้สตีฟต์มีคำอธิบาย ผู้วิจัยก็มีข้อโต้แย้งอย่างน้อยสองประการต่อประเด็นนี้ ประการที่หนึ่งก็คือ การยอมรับว่าการถามหาเหตุผลเชิงสภาวะจิต—โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับ acceptance of belief เป็นเงื่อนไขสำคัญสำหรับกิจกรรมการได้สวนทางญาณวิทยา แต่ทว่าประเด็นดังกล่าวมิได้เพิ่มมีความสำคัญก็ต่อเมื่อมีการเสนอแนวคิดเหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้น แต่มันเป็นเงื่อนไขสำคัญพื้นฐานที่ทุกการอ้างเหตุผลสนับสนุนความเชื่อจะต้องมี เราสามารถทำให้การถามหาเหตุผลเชิงสภาวะจิตเป็นประเด็นเมื่อไหร่ก็ได้ โดยการถามว่า S กำลังมีสภาวะการยอมรับความเชื่อ x, y, หรือ z หรือไม่ โดยที่ตัวนิยามของเหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้นที่สตีฟต์เสนอไม่มีส่วนใดที่ทำให้เรื่องนี้เป็นประเด็นขึ้นมาเป็นพิเศษ¹⁹

ข้อโต้แย้งประการที่สอง ผู้วิจัยจะเสนอว่า S สามารถมีเหตุผลสนับสนุนที่ครบถ้วนสมบูรณ์ต่อการถามหาเหตุผลเชิงสภาวะจิตได้โดยทันที ซึ่งทำให้การถามหาเหตุผลเชิงสภาวะจิตไม่เป็นปัญหาไม่ว่าในกรณีใด ๆ ผู้วิจัยจะนำเสนอรายละเอียดในหัวข้อถัดไป

2.6.2 การมีลำดับก่อนหลัง และ ความจำเป็นต่อการยอมรับความเชื่อ

ดังที่ผู้วิจัยเสนอในส่วนท้ายของของหัวข้อ 5. ว่าคำถามแบบการถามหาเหตุผลเชิงสภาวะจิตสามารถถามขึ้นมาเมื่อไหร่ก็ได้ทุกเมื่อ เพราะทุกจังหวะในกิจกรรมการคิด เราสามารถสงสัยตนเองหรือผู้อื่นได้ว่าเราหรือเขากำลังมีสภาวะจิตแบบหนึ่งๆ อยู่จริงหรือไม่ ผู้วิจัยเชื่อว่าคำถามแบบการถามหาเหตุผลเชิงสภาวะจิตเป็นคำถามที่เกิดขึ้นเสมอในการทำปรัชญา แต่ประเด็นสำคัญคือคำถามแบบนี้เกี่ยวข้องกับการได้สวนการให้เหตุผลถอยกลับ (Regress Inquiry) หรือไม่ ผู้วิจัยจะเสนอว่าคำถามแบบการถามหาเหตุผลเชิงสภาวะจิต

¹⁹ The Requirement of Metajustification; necessarily, for any belief B_1 , if it is justified it derives its justification in part from a belief B_2 which evaluates the reasonableness of B_1 . (Steup, 1989: 43)

ไม่เกี่ยวข้องกับการไต่สวนการให้เหตุผลย้อนกลับ เนื่องจากการไต่สวนการให้เหตุผลย้อนกลับมีลักษณะสำคัญประการหนึ่งคือ “การมีลำดับก่อนหลัง” และ “ความจำเป็นต่อการยอมรับความเชื่อ” (prerequisite of acceptance)

การมีลำดับก่อนหลัง หมายถึงเมื่อเราเริ่มการไต่สวนการให้เหตุผลย้อนกลับ เราจะต้องตั้งคำถามหาเหตุผลสนับสนุนประพจน์ความเชื่อไปที่ละขั้นตอน และการมี *การยอมรับความเชื่อ* ต่อประพจน์ความเชื่อในลำดับก่อนหน้าเท่านั้นที่จะนำไปสู่คำถามต่อไปได้ ขอยกตัวอย่างลำดับการอ้างเหตุผลย้อนกลับ X1

(p₁) “ถึงแม้จะออกจากบ้านแต่เช้ามืด แต่วันพรุ่งนี้ฉันคงไปถึงหัวหินบาย ๆ”

เพราะเหตุใดถึงคิดว่า p₁?

(p₂) “เพราะว่ารถน่าจะติดหนักมาก”

เพราะเหตุใดถึงคิดว่า p₂?

(p₃) “เพราะว่ารถบนถนนจะเยอะเป็นพิเศษ”

“เพราะเหตุใดถึงคิดว่า p₃?

(p₄) “เพราะว่าคนจะต้องแยกรถกันหลายคันมากขึ้น”

เพราะเหตุใดถึงคิดว่า p₄?

(p₅) “เพราะว่าคนนั่งรวมกันในรถกระบะไม่ได้แล้ว นั่งได้อย่างมากก็สองคน”

เพราะเหตุใดถึงคิดว่า p₅?

(p₆) “เพราะรัฐบาลประกาศบังคับใช้กฎหมายใหม่เรื่องรถกระบะ”

จากลำดับดังกล่าว ผู้วิจัยเสนอว่า

ก.) เราจะตั้งคำถามหาเหตุผลสนับสนุนของ (p₁) ซึ่งก็คือ (p₂) ได้ก็ต่อเมื่อเรายอมรับว่าผู้ถูกไต่สวนมีการยอมรับต่อความเชื่อ (p₁) อยู่แล้ว

ข.) และในทำนองเดียวกัน เราจะตั้งคำถามหาเหตุผลสนับสนุนของ (p₂) ซึ่งก็คือ (p₃) ได้ก็ต่อเมื่อเรายอมรับว่าผู้ถูกไต่สวนมีการยอมรับต่อความเชื่อ (p₂) อยู่แล้ว

ค.) เราไม่สามารถถามหาเหตุผลสนับสนุนข้ามลำดับได้ ยกตัวอย่างเช่น การไต่สวนมาถึงเพียงแค่การยอมรับ (p₃) แต่ถามเหตุผลสนับสนุนของ (p₄) ซึ่งก็คือ (p₅) เพราะว่า (p₄) ยังไม่ปรากฏในลำดับการสืบสวน เราจึงไม่สามารถตั้งคำถามได้ว่า เหตุผลสนับสนุนของประพจน์ที่ยังไม่ปรากฏคืออะไร

ข้อ ค.) สามารถอธิบายเพิ่มเติมได้โดยการเสนอลำดับ X2

X2: (p₁) “ถึงแม้จะออกจากบ้านแต่เช้ามีด แต่วันพรุ่งนี้ฉันคงไปถึงหัวหินบาย ๆ”

เพราะเหตุใดถึงคิดว่า p₁?

(p₂) “เพราะว่ารถน่าจะติดหนักมาก”

เพราะเหตุใดถึงคิดว่า p₂?

(p₃) “เพราะว่ารถบนถนนจะเยอะเป็นพิเศษ”

เพราะเหตุใดถึงคิดว่า p₃?

(q₄) “เพราะว่าพรุ่งนี้เป็นวันเริ่มหยุดสงกรานต์”

เพราะเหตุใดถึงคิดว่า q₄?

(q₅) “เพราะว่าคนจำนวนมากที่หยุดงานจะเดินทางไปทางเส้นเพชรเกษม”

เพราะเหตุใดถึงคิดว่า q₅?

(q₆) “เพราะมีคนจำนวนมากจากกรุงเทพฯที่เลือกสถานที่พักผ่อนหรือเดินทางกลับภูมิลำเนาทางทิศใต้”

จากข้อ ค.) หากการไต่สวนการให้เหตุผลย้อนกลับดำเนินมาถึงการยอมรับ (p₃) ขั้นตอนต่อไปคือการถามหาเหตุผลสนับสนุนความเชื่อของ (p₃) ซึ่งจากลำดับ X1 และ X2 เหตุผลสนับสนุนที่นี้อาจจะเป็น (p₄) หรือ (q₄) ก็ได้ ตามแต่ว่าโดยข้อเท็จจริงแล้วผู้ถูกไต่สวนมี การยอมรับความเชื่อต่อประพจน์ใด

ค.1) ในกรณีที่ผู้ถูกไต่สวนมีการยอมรับความเชื่อประพจน์ (p₄) การถามต่อไปว่าเหตุผลสนับสนุนของ (p₄) คืออะไร? จะเป็นคำถามที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการไต่สวนการให้เหตุผลย้อนกลับครั้งนี้

ค.2) ในกรณีที่ผู้ถูกไต่สวนมีการยอมรับความเชื่อประพจน์ (q₄) การถามต่อไปว่าเหตุผลสนับสนุนของ (p₄) คืออะไร? จะเป็นคำถามที่ไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการไต่สวนการให้เหตุผลย้อนกลับครั้งนี้

หรือกล่าวอีกอย่างก็คือ ในการไต่สวนลำดับการให้เหตุผลย้อนกลับ ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องถามหาเหตุผลสนับสนุนประพจน์ใด ๆ ซึ่งผู้ถูกไต่สวนไม่มีการยอมรับความเชื่อกับประพจน์นั้น

2.6.3 การขจัดความเป็นไปได้ที่การถามหาเหตุผลเชิงสภาวะจิตจะเป็นปัญหา

หากยอมรับว่าข้อเสนอของผู้วิจัยใน 2.2 เป็นจริง เราจะสามารถแก้ปัญหาคำถามหาเหตุผลสนับสนุนเชิงสภาวะจิตได้โดยการเทียบเคียงกับตัวอย่างใน 2.2

โดยสมมติให้

- 1.) (p_6) “รัฐบาลประกาศบังคับใช้กฎหมายใหม่เรื่องรถกระบะ”²⁰ เป็นประพจน์พื้นฐานสำหรับมูลฐานนิยม
- 2.) (p_7) “ (p_6) มีคุณสมบัติ F และประพจน์ที่มีคุณสมบัติ F มีแนวโน้มที่จะจริง” เป็นเหตุผลสนับสนุนอีกระดับขึ้นตามข้อเสนอของฝ่ายโต้แย้งมูลฐานนิยม
- 3.) ตามข้อเสนอของสตีอัฟ (p_7) จะสามารถวิเคราะห์ได้เป็นเหตุผลสนับสนุนแบบช่วงชั้นสองประพจน์อันได้แก่ (p_{7a}) และ (p_{7b}) ซึ่งแสดงสถานะทางจิต (mental state) ที่ S มีต่อ (p_6) อันได้แก่ “ฉันกำลังมีความเชื่อว่า (p_6) ” และ “ฉันกำลังมีเหตุผลสนับสนุนที่จะเชื่อว่า (p_6) ”
- 4.) และตามข้อเสนอของสตีอัฟอีกครั้ง (p_{7a}) จะต้องการเหตุผลสนับสนุนแบบช่วงชั้นต่อไปอันได้แก่ (p_{7a1}) และ (p_{7a2}) และ (p_{7b}) จะต้องการเหตุผลสนับสนุนแบบช่วงชั้นต่อไปอันได้แก่ (p_{7b1}) และ (p_{7b2}) ซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาการถอยกลับแบบช่วงชั้น อันก่อให้เกิดความซับซ้อนไม่มีที่สิ้นสุด

เพื่อแก้ไขปัญหานี้ ผู้วิจัยจะยอมรับข้อเสนอของสตีอัฟในขั้นตอนที่ 3.) ว่า (p_7) สามารถถูกวิเคราะห์เป็น (p_{7a}) และ (p_{7b}) ได้ ทว่าผู้วิจัยจะพิสูจน์ว่า (p_{7a}) และ (p_{7b}) นั้นเป็นจริงโดยไม่จำเป็นต้องมีสายลำดับเหตุผลสนับสนุนต่อไป โดยใช้แนวคิดเรื่องความจำเป็นต้องการยอมรับความเชื่อในหัวข้อ 7.2 มาพิจารณา ดังนี้

ตามมโนทัศน์ความจำเป็นต้องการยอมรับความเชื่อ

1. S จะตั้งคำถามต่อตนเองเพื่อหาเหตุผลสนับสนุนของ (p_6) ได้ก็ต่อเมื่อ S ยอมรับความเชื่อประพจน์ (p_6)
2. ในทางตรงกันข้าม หาก S มิได้ยอมรับความเชื่อประพจน์ (p_6) แต่แรก การตั้งคำถามหาเหตุผลสนับสนุนของ (p_6) จะกลายเป็นคำถามที่ไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ (irrelevant)²¹
3. และหากเหตุผลสนับสนุนของ (p_6) คือ (p_7) , S จะสามารถตั้งคำถามต่อตนเองเพื่อหาเหตุผลสนับสนุนของ (p_7) ได้ก็ต่อเมื่อ S accept (p_7)

²⁰ อันที่จริงแล้ว (p_6) สามารถมีเนื้อหาอย่างไรก็ได้ตามแต่จะสมมติ ที่ผู้วิจัยใช้เนื้อหาประพจน์นี้เพียงเพื่อย่อยต่อการระลึกถึงการวิเคราะห์ในหัวข้อ 2.2 เท่านั้น

²¹ สามารถเทียบเคียงได้กับการวิเคราะห์ส่วนท้ายของหัวข้อที่ 2.2 ของงานวิจัย

4. **ในทางตรงกันข้าม** หาก S มิได้ยอมรับความเชื่อประพจน์(p_7) แต่แรก การตั้งคำถามหาเหตุผลสนับสนุนของ (p_7) จะกลายเป็นคำถามที่ไม่เกี่ยวข้องกับสัมพันธ (irrelevant)
5. **และในเมื่อ** สตีฟเสนอว่า (p_{7a}) และ (p_{7b}) เป็นประพจน์ที่ถูกวิเคราะห์ออกมาจาก (p_7) การตั้งคำถามหาเหตุผลสนับสนุนของ (p_{7a}) และ (p_{7b}) จึงจะเกี่ยวข้องกับสัมพันธก็ต่อเมื่อ S accept (p_6) และ S accept (p_7) ตามขั้นตอนที่ I.) และ III.)
6. การตั้งคำถามหาเหตุผลสนับสนุนของ (p_{7a}) “ฉันกำลังมีความเชื่อว่า (p_6)” จะเป็นคำถามที่เกี่ยวข้องสัมพันธก็ต่อเมื่อ S กำลังมีการยอมรับความเชื่อว่า (p_6) การตั้งคำถามหาเหตุผลสนับสนุนของ (p_{7a}) ว่า S รู้ได้อย่างไรว่า S กำลังมีความเชื่อว่า (p_6) จึงกลายเป็นการตั้งคำถามที่ไม่จำเป็น เพราะการมีอยู่ของ (p_7) อันคือให้เหตุผลสนับสนุน (p_6) เรียกร้องให้ S ต้องยอมรับความเชื่อ (p_6) เสียก่อน หรือกล่าวอีกอย่างว่าการมีอยู่ของ (p_7) คือการยืนยันว่า S มีการยอมรับความเชื่อเชื่อ (p_6) และในเมื่อ (p_{7a}) ถูกวิเคราะห์ออกมาจาก (p_7) มันได้ยืนยันการมีอยู่ของ (p_7) และนำไปสู่การยืนยันว่า S ได้มีการยอมรับความเชื่อประพจน์ (p_6) ไปก่อนหน้านั้นแล้ว
7. **ในทางตรงกันข้าม** หาก S มิได้ยอมรับความเชื่อว่า (p_6) การตั้งคำถามหาเหตุผลสนับสนุนของ (p_{7a}) “ฉันกำลังมีความเชื่อว่า (p_6)” จะกลายเป็นคำถามที่ไม่เกี่ยวข้องกับสัมพันธกับการได้สวนครั้งนี้ ซึ่งทำให้เราไม่จำเป็นต้องสนใจคำถามนี้²²

ยกตัวอย่าง หากแทนคำว่า (p_6) = “วันนี้ไม่ควรล้างรถ”

และ (p_7) = “เพราะกรมอุตุนิยมวิทยากรณ์ว่าฝนจะตก”

ตามแนวทางของสตีฟ เสนอว่าจะมีประพจน์ (p_{7a}) และ (p_{7b}) เกิดขึ้นมาทันทีจากการวิเคราะห์ (p_7)

(p_{7a}) = “ฉันกำลังมีความเชื่อว่าวันนี้ไม่ควรล้างรถ”

(p_{7b}) = “ฉันกำลังมีความเชื่อว่าฉันมีเหตุผลสนับสนุนว่าวันนี้ไม่ควรล้างรถ” และสตีฟเสนอต่อไปว่า ในเมื่อเกิดสองประพจน์ขึ้นมาใหม่ ประพจน์ทั้งสองก็จำเป็นที่จะต้องมีเหตุผลสนับสนุนต่อเนื่องไปอีก

ทว่าจากการวิเคราะห์ของผู้วิจัย ทันททีที่ S เสนอประพจน์ (p_7) ในฐานะเหตุผลสนับสนุนของ (p_6) ประธาน S ได้ยืนยันทั้งการมีอยู่ของ (p_7) และยืนยันการยอมรับความเชื่อประพจน์ (p_6) ของตน ซึ่งทำให้

²² เช่นเดียวกับการที่เราไม่จำเป็นต้องสนใจเหตุผลสนับสนุนของ (p_4) หากว่า S ยอมรับความเชื่อว่า (q_4) แทนที่จะเป็น (p_4) ในสายลำดับของการได้สวนตามการวิเคราะห์ในหัวข้อ 7.2 ของงานวิจัย

(p_{7a}) ที่กล่าวถึงการยอมรับความเชื่อของประพจน์ (p_6) และ (p_{7b}) ที่กล่าวถึงการมีอยู่ของประพจน์ (p_7) เป็นจริงโดยปริยายทั้งสองประพจน์

หรือกล่าวอีกอย่าง ทันททีที่ S ให้เหตุผลสนับสนุนว่าที่ S ไม่ควรล้างรถวันนี้ เพราะกรมอุตุนิยมวิทยาพยากรณ์ว่าฝนจะตกนั้น ได้ยืนยันว่า S มีการยอมรับความเชื่อว่า “วันนี้ไม่ควรล้างรถ” เรียบร้อยแล้ว เพราะมิเช่นนั้นจะมีความจำเป็นใดที่จะทำให้ S ต้องถามหาเหตุผลสนับสนุนต่อตนเองว่า “เพราะเหตุใดวันนี้ฉันจึงไม่ควรล้างรถกันนะ”

ในอีกทางหนึ่ง หากเราสมมติว่า (p_{7a}) ไม่จริง หรือ มันไม่จริง ว่า “S มีความเชื่อว่าวันนี้ไม่ควรล้างรถ” ประพจน์ S ที่ไม่มีการยอมรับความเชื่อใน (p_6) ตั้งแต่แรกก็จะเป็นจริงโดยปริยาย \forall ที่ต้องเสนอ (p_7) ซึ่งนำไปสู่การที่ ทั้ง (p_{7a}) และ (p_{7b}) อันถูกวิเคราะห์หรือออกมาจาก (p_7) จะไม่เกี่ยวข้องกับการอ้างเหตุผลของ S โดยสิ้นเชิง หรือ S ที่ไม่ได้เชื่อว่า “วันนี้ไม่ควรล้างรถ” ย่อมไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับ “กรมอุตุนิยมวิทยาพยากรณ์ว่าฝนจะตก” จากการอภิปรายดังกล่าว ผู้วิจัยเสนอว่าประพจน์เหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้นที่ถูกวิเคราะห์แยกแยะออกมาเป็นสองประพจน์ อาทิเช่น (p_{7a}) และ (p_{7b}) เป็นประพจน์ที่ไม่ต้องการเหตุผลอื่นใดมาสนับสนุนว่ามันจริง นอกเสียจากกระบวนการการอ้างเหตุผลของ S เอง ซึ่งหากว่ากระบวนการอ้างเหตุผลของ S นำไปสู่ประพจน์เหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้นได้ (กล่าวคือ S เสนอ (p_7) เป็นเหตุผลสนับสนุน (p_6)) ย่อมยืนยันไปในตัวว่าประพจน์เหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้นทั้งสองเป็นจริงโดยปริยาย

2.7 การแก้ปัญหาการถามหาเหตุผลเชิงมาตรฐาน

อาจจะมีข้อคัดค้านว่า “การยอมรับความเชื่อ” เป็นสิ่งที่แตกต่างจาก “การมีเหตุผลสนับสนุน” และข้อเหตุผลของผู้วิจัยเพียงแต่เสนอว่าเราสามารถยืนยันการยอมรับความเชื่อของประพจน์ใด ๆ (อาทิเช่น ประพจน์ p_6) แต่มิได้เสนอข้อเหตุผลที่ทำให้ S ยืนยันได้ว่าตนกำลัง “มีเหตุผลสนับสนุนความเชื่อ”

คำถามนี้ตรงกับข้อโต้แย้งของสติอัปที่แยกระหว่าง การตีความทางความเชื่อ (doxastic construal) กับการตีความทางญาณวิทยา (epistemic construal) ออกจากกัน²³ จากข้อโต้แย้งของสติอัปดังกล่าวอาจเป็นไปได้ว่าผู้วิจัยยังมีได้แก้ปัญหาการตีความทางญาณวิทยา กล่าวคือยังไม่ได้อธิบายเหตุผลสนับสนุนความเชื่อของ S ที่เชื่อว่า “การเชื่อ p ของตนมีเหตุผล”

แต่ทว่าสาเหตุที่ทำให้การตีความทางญาณวิทยาเป็นปัญหา สติอัปอ้างว่า *การตีความทางญาณวิทยา และการตีความทางความเชื่อ* สองประการประกอบกันจึงจะนำไปสู่ปัญหาสู่ความซับซ้อนอันไม่มีที่สิ้นสุด ผู้วิจัย

²³ Doxastic construal คือการถามหาเหตุผลเชิงสภาวะจิตว่า S มีเหตุผลสนับสนุนใดว่า ตนกำลังมีความเชื่อว่า p และ Epistemic Construal คือการถามหาเหตุผลเชิงบรรทัดฐานว่า S มีเหตุผลสนับสนุนใดว่า การเชื่อว่า p ของตนมีเหตุผล (*reasonable or justified*) (Steup, 1989: 43)

ได้โต้แย้งแล้วว่าความซับซ้อนดังกล่าวจะลดลงไปอย่างน้อยก็หนึ่งเนื่องการตีความทางความเชื่อจะไม่เป็นปัญหาอีกต่อไปดังที่อภิปรายไว้ในหัวข้อที่ 7. และสำหรับปัญหาความซับซ้อนไม่มีที่สิ้นสุดอันอาจเกิดขึ้นจากการตีความทางญาณวิทยา²⁴ ผู้วิจัยเสนอแนวทางแก้ไขว่า สามารถกำหนดใช้เกณฑ์ทางญาณวิทยาตั้งแต่ 1 รูปแบบขึ้นไปถึงจำนวนจำกัดที่แน่นอนจำนวนหนึ่งมาเป็นเหตุผลสนับสนุนทุก ๆ ประพจน์ที่เกิดขึ้นจากการตีความทางความญาณวิทยา

ตัวอย่าง

สมมติประพจน์ p_1 , p_2 และ p_3 เป็นสายลำดับเหตุผลสนับสนุนต่อเนื่องกัน

โดย p_2 สนับสนุน p_1 และ p_3 สนับสนุน p_2 ตามลำดับ

จากข้อโต้แย้งของสต็อพว่าด้วยการตีความทางญาณวิทยา จะเกิดประพจน์เหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้นอย่างน้อย²⁴ ดังนี้ ก.) p_{1b} = “การเชื่อ p_1 ของฉันเป็นการเชื่ออย่างมีเหตุมีผล” ข.) p_{2b} = “การเชื่อ p_2 ของฉันเป็นการเชื่ออย่างมีเหตุมีผล”

สมมติว่าสายลำดับเหตุผลสนับสนุน p_1 , p_2 และ p_3 เป็นการอ้างเหตุผลแบบนิรนัยทั้งหมด เราสามารถให้เหตุผลสนับสนุนว่า p_{1b} จริงเพราะว่า p_1 นิรนัยจาก p_2 หรือ “การเชื่อ p_1 ของฉันเป็นการเชื่ออย่างมีเหตุมีผล เพราะว่า p_1 นิรนัยจาก p_2 และประพจน์ที่นิรนัยจากประพจน์หนึ่ง ๆ สามารถใช้เป็นข้อสรุปของประพจน์นั้น ๆ ได้” ในทำนองเดียวกัน “การเชื่อ p_2 ของฉันเป็นการเชื่ออย่างมีเหตุมีผล เพราะว่า p_2 นิรนัยจาก p_3 และประพจน์ที่นิรนัยจากประพจน์หนึ่ง ๆ สามารถใช้เป็นข้อสรุปของประพจน์นั้น ๆ ได้”

และหากว่ามี p_4 สนับสนุน p_3 แบบอุปนัย เราสามารถให้เหตุผลสนับสนุนว่า p_{3b} จริงเพราะว่า p_3 อุปนัยจาก p_4 หรือ “การเชื่อ p_3 ของฉันเป็นการเชื่ออย่างมีเหตุมีผล เพราะว่า p_3 อุปนัยจาก p_4 และประพจน์ที่อุปนัยจากประพจน์หนึ่ง ๆ สามารถใช้เป็นข้อสรุปของประพจน์นั้น ๆ มาได้”

ประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการชี้ให้เห็นคือ เนื้อหาเหตุผลสนับสนุนของประพจน์การตีความทางญาณวิทยามีลักษณะที่ถูกทำให้เป็นสากลได้ (generalizable) โดยสามารถใช้มาตรฐานทางญาณวิทยาจำนวนจำกัด อาทิเช่น มาตรฐานแบบนิรนัย มาตรฐานแบบอุปนัย มาอธิบายประพจน์ที่มีจำนวนไม่จำกัดได้ หรือหมายถึงว่า จากการจำกัดรูปแบบการรับรองมาตรฐานทางญาณวิทยา (ว่าเมื่อใดและเงื่อนไขใดประพจน์ x จึงจะสามารถเป็นเหตุผลสนับสนุนประพจน์ y ได้) เราจะพบว่าจะไม่มีความซับซ้อนอย่างไม่มีที่สิ้นสุดเกิดขึ้น

²⁴ นอกจากนั้นยังสามารถเกิดประพจน์ p_{1b1b} , p_{1b2b} , p_{2b1b} , $p_{1b2b}...$ ตามวิธีวิเคราะห์ประพจน์ของสต็อพที่ผู้วิจัยอธิบายไว้ในหัวข้อที่ 5.

จากการตีความทางญาณวิทยา เพราะเนื้อหาเหตุผลสนับสนุนที่เกิดขึ้นสามารถมีเนื้อความที่ซ้ำ ๆ กันได้ในส่วนของการอธิบายมาตรฐานทางญาณวิทยาที่นำไปใช้กำกับการณ์มีเหตุผลของแต่ละประพจน์

อาจจะยังมีข้อโต้แย้งต่อไปอีกว่า หากอนุญาตให้มีการใช้รูปแบบการรับรองมาตรฐานทางญาณวิทยามากกว่า 1 รูปแบบ เป็นไปได้หรือไม่ว่า ทฤษฎีของมูลฐานนิยมนั้นก็ถูกต้อง เพราะสามารถกำหนดมาตรฐานญาณวิทยาการให้เหตุผลสนับสนุนแบบอนุमान และมาตรฐานทางญาณวิทยาการให้เหตุผลสนับสนุนแบบนิรานูมานพร้อม ๆ กัน ยกตัวอย่างเช่น

มาตรฐานทางญาณวิทยาแบบอนุमान “การเชื่อ p_1 ของฉันเป็นการเชื่ออย่างมีเหตุผล เพราะ p_1 ถูกอนุमानจาก p_2 และประพจน์ที่อนุमानจากประพจน์หนึ่ง ๆ สามารถใช้เป็นข้อสรุปของประพจน์นั้น ๆ ได้”

มาตรฐานทางญาณวิทยาแบบนิรานูมาน “การเชื่อ b ของฉันเป็นการเชื่ออย่างมีเหตุผล เพราะ b ถูกนิรานูมานจากการมีคุณสมบัติ F ของ b และประพจน์ที่นิรานูมานจากคุณสมบัติ F สามารถเชื่อถือได้ว่าจริง”

โคลนยอมรับว่าสำนักมูลฐานนิยมเสนอทฤษฎีเช่นนี้ได้ และสามารถเป็นทฤษฎีที่ถูกต้องได้ด้วย แต่ประเด็นที่โคลนใช้โต้แย้งก็คือ ถึงแม้ว่าจะมีเนื้อหามาตรฐานทางญาณวิทยาแบบนิรานูมานที่สามารถใช้สนับสนุนประพจน์ประเภทหนึ่ง ๆ ได้ แต่สำนักมูลฐานนิยมตัดความเป็นไปได้ที่ S จะสามารถเข้าถึงเนื้อหามาตรฐานทางญาณวิทยานี้ เพราะหาก S สามารถเข้าถึงเนื้อหาดังกล่าว ประพจน์ที่ต้องการเหตุผลสนับสนุนแบบนิรานูมาน (หรือประพจน์พื้นฐาน) ก็จะไม่มีความเป็นพื้นฐานอีกต่อไป ซึ่งจะขัดแย้งกับเป้าประสงค์ของสำนักมูลฐานนิยมเองที่ต้องการหาจุดสิ้นสุดโดยสิ้นเชิงของสายลำดับการให้เหตุผลสนับสนุนหรือความเป็นพื้นฐาน

2.8 สรุป

ผู้วิจัยเสนอว่า ปัญหาจิตจำกัดแบบที่สต็อพอ้างถึง เป็นปัญหาที่จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีการตั้งคำถามถึงเหตุผลสนับสนุนเชิงสภาวะจิตของการมีความเชื่อเท่านั้น และผู้วิจัยได้เสนอโมทัศน์เงื่อนไขการยอมรับความเชื่อก่อนเพื่ออธิบายว่าการถามหาเหตุผลเชิงสภาวะจิตสามารถถูกพิสูจน์ได้ว่าจริงโดยไม่เกิดการให้เหตุผลถอยกลับต่อไป หรือถ้าการถามหาเหตุผลเชิงสภาวะจิตไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าจริง ก็จะกลายเป็นคำถามที่ไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการไต่สวนการให้เหตุผลถอยกลับครั้งนั้น ๆ

ข้อโต้แย้งของสตีฟเรื่องการให้เหตุผลถอยกลับของเหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้นจึงไม่สามารถใช้
โต้แย้งข้อโจมตี “ปัญหาการถอยกลับของประพจน์พื้นฐาน” ของโคลน์และบอนจอร์ได้ เพราะปัญหา
จิตจำกัต์ใหม่ที่สตีฟเสนอไม่มีผลใด ๆ ต่อการโต้สวนการให้เหตุผลถอยกลับโดยทั่วไป

บทที่ 3

การถอยกลับของบรรทัดฐาน

ในบทที่ 2 ผู้วิจัยแก้ปัญหาการถอยกลับของช่วงชั้น โดยจำแนกวิธีไต่สวนหาเหตุผลสนับสนุนความเชื่อออกเป็นสองรูปแบบคือ การถามหาเหตุผลเชิงบรรทัดฐาน และการถามหาเหตุผลเชิงสภาวะจิต ผู้วิจัยได้แก้ไขปัญหาที่เกิดจากการถามหาเหตุผลเชิงสภาวะจิตในบทดังกล่าวไปแล้ว ทว่าคำถามที่ยังคงหลงเหลืออยู่ก็คือ “การถามหาเหตุผลเชิงมาตรฐานจะนำไปสู่การให้เหตุผลถอยกลับรูปแบบใหม่ ๆ หรือไม่?” ซึ่งหากว่า *การถามหาเหตุผลเชิงมาตรฐาน* นำไปสู่การให้เหตุผลถอยกลับในรูปแบบที่แก้ไขไม่ได้ เราอาจจะต้องกลับมาพิจารณาอีกครั้งว่าข้อเรียกร้องของโคลนที่ (ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า) กำลังเรียกร้องให้ผู้ถูกไต่สวนต้องให้เหตุผลสนับสนุนเชิงบรรทัดฐานต่อประพจน์ความเชื่อพื้นฐาน เป็นข้อเรียกร้องที่นำไปสู่การแพ้ยตนเอง (self-refutation) หรือไม่? หรือกล่าวอีกอย่างก็คือประเด็นนี้จะทำให้ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ทั้งแบบอนันตนิยมและแบบมูลฐานนิยมล้มเหลวทั้งคู่หรือไม่? ในบทที่ 3 นี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นว่าการถามหาเหตุผลเชิงมาตรฐานของมูลฐานนิยมมิได้นำไปสู่ปัญหาการถอยกลับอย่างยุ่งเหยิงในรูปแบบที่แก้ไขไม่ได้ โดยมีขั้นตอนการนำเสนอดังนี้

- การวิเคราะห์ว่าการถามหาเหตุผลเชิงมาตรฐานอันผู้วิจัยอภิปรายไว้ในบทที่ 2 มีลักษณะที่เหมือนหรือแตกต่างจากคำถามเชิงบรรทัดฐานอันเป็นประเด็นในทางจริยศาสตร์และคุณวิทยาอย่างไร โดยเน้นศึกษาแนวคิดคำถามเชิงบรรทัดฐานของคริสทีน คอสการ์ด และลินดาแรดซิก
- การวิเคราะห์ว่าปัญหาการถอยกลับของบรรทัดฐานตามที่แรดซิกเสนอ เป็นปัญหารูปแบบที่จะเกิดขึ้นกับการถามหาเหตุผลเชิงมาตรฐานหรือไม่ และยังเป็นปัญหาที่อยู่ในขอบข่ายของญาณวิทยาหรือไม่
- วิเคราะห์จำแนกระหว่างคำถามหบบรรทัดฐาน และคำถามหาเหตุผลสนับสนุน เพื่ออธิบายว่าการถามหาเหตุผลเชิงมาตรฐานของประพจน์พื้นฐานจะไม่นำไปสู่ปัญหาการถอยกลับที่ซับซ้อนยุ่งเหยิงอย่างไร และอยู่ในขอบข่ายของญาณวิทยาอย่างไร

3.1 การถามหาเหตุผลเชิงมาตรฐาน

จากบทที่ 2 ผู้วิจัยนิยามการถามหาเหตุผลเชิงมาตรฐานว่า

การถามหาเหตุผลเชิงมาตรฐาน “หากว่า p เป็นประพจน์ที่ต้องการเหตุผลสนับสนุนเชิงมาตรฐาน จะมี q ซึ่งทำหน้าที่เป็นแหล่งมาตรฐานที่ S ใช้ในการตัดสิน p บนมาตรฐานใดมาตรฐานหนึ่ง”

และผู้วิจัยเสนอว่า “การให้เหตุผลสนับสนุนประพจน์พื้นฐาน” ตามแนวทางสำนักมูลฐานนิยม เป็นการตอบคำถามแบบการถามหาเหตุผลเชิงมาตรฐาน กล่าวคือเป็นการอธิบายว่า ประธานผู้รู้ “ควรจะ” เชื่อถือประพจน์พื้นฐานที่มีคุณสมบัติ F เนื่องจากว่า การมีความเชื่อเช่นนั้นเป็นการกระทำที่สอดคล้องกับมาตรฐานใดหนึ่ง อาทิเช่น “เราควรเชื่อความเชื่อที่มีคุณสมบัติที่น่าเชื่อถือได้ (reliable)” เป็นต้น²⁵

ซึ่งหากวิเคราะห์เช่นนี้แล้ว เราอาจจะสรุปต่อไปได้ว่า

- ก.) การให้เหตุผลถอยกลับต่อจากประพจน์พื้นฐานไม่ได้เป็นไปในรูปแบบเดิมๆ ของสายลำดับการให้เหตุผลถอยกลับก่อนหน้าทั้งหมดอันมีลักษณะเป็นการให้เหตุผลเชิงข้อเหตุผล
- ข.) หากว่าขีดเส้นแบ่งการถามหาเหตุผลเชิงญาณวิทยาไว้ที่การถามหาข้อเหตุผลเท่านั้น การถามหาเหตุผลสนับสนุนเชิงมาตรฐานก็จะไม่ใช่การถามหาเหตุผลเชิงญาณวิทยา
- ค.) มูลฐานนิยมสามารถอ้างได้ว่า การไต่สวนเหตุผลถอยกลับเชิงญาณวิทยา จะสิ้นสุดลงที่ประพจน์พื้นฐาน เพราะหลังจากประพจน์พื้นฐานเป็นต้นไป การถอยกลับที่เกิดขึ้นจะเป็นการให้เหตุผลถอยกลับเชิงบรรทัดฐาน (normative regress) ซึ่งเป็นการให้เหตุผลถอยกลับคนละประเภท

จากข้อสรุป ค.) จะเห็นได้ว่าการอ่านข้อเสนอเรื่องประพจน์พื้นฐานในแบบบรรทัดฐานนิยม (normativism) สามารถช่วยแก้ปัญหาคาถอยกลับของช่วงชั้นในบทที่ 2 ได้ก็จริง แต่จะนำมาซึ่งปัญหาต่อข้อโต้แย้งของโคลน์ที่พยายามเสนอว่า “ประพจน์พื้นฐานไม่ได้เป็นพื้นฐานอย่างแท้จริง มันยังต้องการ ‘ข้อเหตุผล’ อื่น ๆ มาสนับสนุนความสมเหตุสมผลของตัวมัน” ข้อโต้แย้งของโคลน์ดังกล่าวจะหมดพลังไปหากเสนอว่าเหตุผลสนับสนุนดังกล่าวไม่ใช่เหตุผลสนับสนุนเชิงญาณวิทยา แต่เป็นเหตุผลสนับสนุนเชิงบรรทัดฐาน²⁵

แต่ในอีกแง่หนึ่งแนวทางการวิเคราะห์ดังกล่าวนี้ก็จะมีปัญหาอีกประการมาสู่ข้อเสนอเรื่องประพจน์พื้นฐานของสำนักมูลฐานนิยม คือหากว่ามุ่งเน้นแต่การไต่สวนการให้เหตุผลถอยกลับเชิงญาณให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ชุดลำดับการให้เหตุผลถอยกลับทั้งหมดที่ได้ เพียงพอต่อการตอบสนองความใคร่รู้เชิงญาณวิทยาหรือไม่ โดยเฉพาะเมื่อความน่าเชื่อถือของความเชื่อทั้งหมด วางอยู่บนรากฐานแบบบรรทัดฐานนิยม ซึ่งพยายามบอกเราว่า การมีความเชื่อของเรานั้นน่าจะจริงหรือน่าเชื่อถือก็เพราะเมื่อสอบสวนไปถึงที่สุดแล้วมันเป็นไปตามมาตรฐาน/บรรทัดฐานบางอย่าง ซึ่งคำถามแห่งความใคร่รู้เชิงญาณวิทยาอาจจะถามเรากลับมาว่า เหตุใดเรา

²⁵ แน่นอนว่า สำนักมูลฐานนิยมโดยทั่วไป จะเสนอว่า เหตุผลสนับสนุนประพจน์พื้นฐาน สามารถเป็นเหตุผลสนับสนุนเชิงญาณในรูปแบบที่เรียกว่า “เหตุผลสนับสนุนแบบนिरานูมาน” (non-inferential justification) ทว่าแนวทางการโต้แย้งของโคลน์ก็จะแย้งว่า อะไรคือสิ่งที่ทำให้เหตุผลสนับสนุนแบบนिरานูมานนั้นน่าเชื่อถือ? ซึ่งวิธีการตอบของนักมูลฐานนิยม อาทิเช่น เบิร์กแมน (2004) ก็จะอธิบายความน่าเชื่อถือของเหตุผลสนับสนุนแบบนिरานูมานในแนวทางที่คล้ายคลึงกับบรรทัดฐานนิยม

จึงควรมีความเชื่อตามมาตรฐานนั้น ๆ และก็จะกลายเป็นจุดเริ่มต้นของการให้เหตุผลถอยกลับเชิงบรรทัดฐานอย่างที่เราจะไม่มีที่สิ้นสุด

ดังที่กล่าวมาเบื้องต้น ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าจำเป็นจะต้องวิเคราะห์สามประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1. ความแตกต่างระหว่างเหตุผลสนับสนุนเชิงญาณวิทยา และเหตุผลสนับสนุนเชิงบรรทัดฐานคืออะไร

ประเด็นที่ 2. เราควรจำกัดความรู้เชิงญาณวิทยาไว้เพียงแค่การได้สวนการให้เหตุผลถอยกลับเชิงญาณวิทยาหรือไม่

ประเด็นที่ 3. หากว่าเกิดปัญหาการให้เหตุผลถอยกลับเชิงบรรทัดฐานขึ้นมาจริง อาทิเช่น การถอยกลับดังกล่าวอาจจะดำเนินยืดยาวไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด หรือการถอยกลับดังกล่าวอาจจะสร้างความซับซ้อนขึ้นมาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เราจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร หรือไม่จำเป็นต้องแก้ไข

สำหรับประเด็นที่ 1. ผู้วิจัยเลือกการแยกแยะขอบเขตระหว่างคำถามเชิงบรรทัดฐานและคำถามเชิงญาณวิทยามาสองแนวทาง คือแนวทางของ แรดซิก และแนวทางของคริสทีน คอสการ์ด โดยจะพิจารณาร่วมกันใช้ในการทำความเข้าใจปัญหาการให้เหตุผลถอยกลับ

3.1.1 ความแตกต่างระหว่างเหตุผลสนับสนุนเชิงญาณวิทยา และเหตุผลสนับสนุนเชิงบรรทัดฐาน

ตามแนวทางของแรดซิก เสนอว่ามีการให้เหตุผลสนับสนุนที่ต่างกันอย่างน้อยสองประเภท คือการให้เหตุผลสนับสนุนการกระทำ และการให้เหตุผลสนับสนุนความเชื่อ การให้เหตุผลสนับสนุนการกระทำคือการอธิบายว่าการกระทำใดหนึ่งที่ประธานผู้กระทำ S กระทำ นั้นถูกต้องหรือเป็นไปตามครรลองของมาตรฐานใด และแรดซิกเสนอต่อไปว่าเมื่อประธานผู้กระทำยกมาตรฐานใดหนึ่งขึ้นมาสนับสนุนการกระทำ มาตรฐานนั้น ๆ ก็จำเป็นต้องมีเหตุผลสนับสนุนเชิงบรรทัดฐานต่อไป ซึ่งก็คือการอธิบายว่าการกระทำตามมาตรฐานนี้ ๆ เป็นไปตามอีกมาตรฐานไหน (Radzik, 1999: 37) ขณะที่การให้เหตุผลสนับสนุนความเชื่อ สิ่งที่มาสสนับสนุนความเชื่อนั้นไม่ใช่มาตรฐานอีกมาตรฐาน แต่เป็นความเชื่ออีกความเชื่อ และความเชื่อที่มาเป็นเหตุผลสนับสนุนความเชื่อก่อนหน้านี้ ก็จะต้องมีการเหตุผลสนับสนุนความเชื่อต่อไป (Radzik, 1999: 36) ดังที่เห็นนี้แรดซิกได้แบ่งเส้นพรมแดนระหว่างคำถามเชิงบรรทัดฐานและคำถามเชิงญาณวิทยาไว้ชัดเจนมาก กล่าวคือจำแนกจาก 'ประเภท' ของสิ่งที่มาเป็นเหตุผลสนับสนุนว่ามันถูกจัดอยู่ในประเภท 'มาตรฐาน' หรือ 'ความเชื่อ'

แต่มีข้อว่าแรดซิกจะปิดความเป็นไปได้สำหรับเหตุผลสนับสนุนประเภทอื่น ๆ แรดซิกชี้ว่าสำหรับแนวคิดปฏิบัตินิยม (Pragmatism) และแนวคิดสังคมนิยม (Realism) เหตุผลสนับสนุนที่สนับสนุน 'มาตรฐาน' สามารถเป็น 'ข้อเท็จจริงทางสังคม', 'ผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับสถานะทางจิตวิทยาหรือทางสังคมของประธานกระทำกร' ก็

ได้ (Radzik, 1999: 42) ซึ่งหมายความว่าในทำนองเดียวกัน เหตุผลสนับสนุนที่มาสับสนุน ‘ความเชื่อ’ อาจจะไม่ใช่ความเชื่ออื่น ๆ ตามแบบแผนการให้เหตุผลสนับสนุนแบบอนุमान หากแต่เป็นเหตุผลสนับสนุนแบบนิรานุमान (เหตุผลสนับสนุนประเภทที่มีได้อนุमानความมีเหตุผลจากประพจน์อื่น) รูปแบบต่าง ๆ ก็เป็นไปได้ แต่ทว่าเรดซิกได้ชี้ต่อไปอีกว่า สำหรับนักบรรทัดฐานนิยม การอ้าง ‘ข้อเท็จจริงทางสังคม’ หรือ ‘ผลลัพธ์ที่สอดคล้องๆ’ ไม่สามารถเป็นจุดสิ้นสุดที่น่าพึงพอใจของการไต่สวนหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำได้ เพราะสิ่งเหล่านั้นขาดองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับแนวคิดบรรทัดฐานนิยม คือขาด ‘อำนาจหน้าที่’ (authority) ที่มาบังคับให้เราารู้สึกว่าเรา ‘ควรจะต้อง’ กระทำตามบรรทัดฐานนั้น ๆ (Radzik, 1999: 43) ยกตัวอย่างเช่น สมมติว่าเป็นข้อเท็จจริงทางสังคมของสังคม x ว่า เดินตามผู้ใหญ่หมาไม่กัด คำถามที่ตามมาก็คือ แล้วเหตุใด เราจึงควรจะต้องทำตามข้อเท็จจริงทางสังคมนั้นๆ หรือว่าหากเรามีความปรารถนาบางอย่าง เช่นอยากรวย และจะกระทำตามความปรารถนานั้น คำถามที่ตามมาก็คือ แล้วเหตุใดเราจึงควรทำตามความปรารถนาของตนเอง คำถามเหล่านี้คือการถามหาอำนาจหน้าที่ของเหตุผลสนับสนุนว่าคุณมีพลังอะไรที่จะมาบังคับเราให้ทำตาม ซึ่งเหตุผลสนับสนุนแบบอื่นนอกจาก ‘มาตรฐาน’ อาจจะไม่สามารถตอบประเด็นนี้ได้

เมื่อเปรียบเทียบกลับมายังเหตุผลสนับสนุนความเชื่อ การถามหาความเชื่อมาสสนับสนุนต่อไปเรื่อยๆ มีลักษณะใดที่ใกล้เคียงกับการถามหา ‘อำนาจหน้าที่’ ที่ปรากฏในการถามหาเหตุผลเชิงบรรทัดฐานหรือไม่ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าจะต้องสามารถพิจารณาการวิเคราะห์โครงสร้างของคำถามเชิงบรรทัดฐานได้จากงานของคอสการ์ด (Korsgaard, 1996)

สำหรับคอสการ์ด แรงโน้มที่จะทำให้เราปฏิบัติตามหลักปฏิบัติทางศีลธรรม (moral conduct) สามารถถูกเข้าใจได้อย่างน้อยสองแนวทาง แนวทางแรกคือเข้าใจว่ามันมีแบบแผน คุณสมบัติ หรือตัวอย่างของ ‘ความเยี่ยมยอด’ (excellence) ซึ่งดึงดูดให้ผู้ได้รับการบ่มเพาะมาดีปฏิบัติตามแบบแผนหรือตัวอย่างที่มีลักษณะเช่นนั้น และแนวทางที่สองคือการเข้าใจว่า หลักปฏิบัติทางศีลธรรม คือหน้าที่ (obligation) ซึ่งบังคับหรือผลักดันให้เรากระทำตามแบบแผนหรือตัวอย่างบางแบบ คำถามเชิงบรรทัดฐานเกิดขึ้นมาเมื่อเราตั้งคำถามว่า หน้าที่เหล่านั้นคืออะไร และเหตุใดเราจึงควรปฏิบัติตามหน้าที่นั้นๆ (ibid: 4) และจากนั้นจึงเสนอต่อไปว่า ‘หน้าที่’ ไม่สามารถเกิดขึ้นมาลอย ๆ หรือเกิดขึ้นจากการใช้เหตุผลแล้วพบว่าการทำอย่างหนึ่งดีกว่าการทำอีกอย่างหนึ่ง (เพราะเรายังต้องถามต่อไปว่า แล้วเหตุใดเราจึงต้องทำในสิ่งที่ดีกว่า? หรือในที่สุดแล้ว เหตุใดเราจึงต้องเป็นคนดี?) แต่จำเป็นจะต้องอาศัยมโนทัศน์ที่เรียกว่า ‘ผู้ออกกฎ’ (legislator) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่เพียงพอที่จะบังคับผู้อยู่ใต้กฎได้ หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่ง “ผู้ออกกฎจำเป็นต้องมีเพื่อทำให้หน้าที่เป็นไปได้ ซึ่งก็คือทำให้ศีลธรรมมีความเป็นบรรทัดฐาน” (ibid: 27)

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ออกกฎและผู้อยู่ใต้กฎนี้เอง ที่นำมาสู่ลักษณะของการทำความเข้าใจโครงสร้างของคำถามเชิงบรรทัดฐาน โดยคอสการ์ดเสนอว่าการตอบคำถามเชิงบรรทัดฐานจะต้องคำนึงถึงสามเงื่อนไข ข้อ

แรกคือการคำถามดังกล่าวเป็นคำถามที่ตั้งต่อสรรพนามบุรุษที่หนึ่ง เพราะเราไม่สามารถตัดสินว่าอำนาจบังคับที่ผู้ออกกฎมีต่อผู้อื่น มันมีพลัง และความรุนแรงแค่ไหนสำหรับผู้อยู่ใต้กฎ และที่สำคัญคือผู้อยู่ใต้กฎจะตัดสินใจอย่างไร เขาจะทำตามกฎหรือไม่ หรือจะต่อต้านกฎและยอมรับการลงโทษหรืออำนาจที่บังคับนั้น ๆ ดังนั้นผู้ที่จะตอบได้ว่าฉันจะ-ทำตาม-หน้าที่-อะไร ก็คือบุรุษที่หนึ่งที่ตั้งคำถามต่อตัวเอง และเราสามารถสังเกตการณ์ผู้ที่กระทำตามหลักศีลธรรมบางอย่าง และคาดคะเนว่าเขากระทำมันเพราะอะไร ยกตัวอย่างเช่น เพราะสภาพทางจิตวิทยาของเขา เพราะแรงขับอื่น ๆ แต่การตั้งและตอบคำถามจากสายตาของบุรุษที่สามจะไม่มีทางเข้าใจได้แน่ ๆ ว่า อำนาจที่ผลักดันเขาคืออำนาจที่มาจากหน้าที่ทางศีลธรรม หรืออำนาจอื่นใด (เช่นอำนาจอารมณ์ อำนาจผลประโยชน์) เงื่อนไขที่สอง “ทฤษฎีบรรทัดฐานที่ประสบความสำเร็จ...จะต้องอนุญาตให้เรากระทำการภายใต้ความกระฉ่างแจ้งของความรู้ว่าศีลธรรมคืออะไร และเหตุใดเราจึงบอบบาง/ได้รับผลกระทบจากอิทธิพลของมัน” (ibid: 17) เงื่อนไขนี้เรียกว่า ‘ความโปร่งใส’ (Transparency) และเงื่อนไขสุดท้าย “คำตอบต่อคำถามเชิงบรรทัดฐานต้องส่องสะท้อนกับตัวตนอัตลักษณ์ของเรา สอดคล้องกับว่าเราเป็นใครในแง่ที่ลึกๆ...มันจะต้องแสดงให้เห็นว่าในบางครั้งการกระทำสิ่งที่ผิดเลวร้ายกว่าความตายอย่างไร” (ibid)

เงื่อนไขทั้งสามประการฉายภาพการเข้าใจคำถามเชิงบรรทัดฐานในแบบหน้าที่นิยม (deontological) อย่างเข้มข้น เพราะคำถามหลักของมันคือ ฉันควรจะต้องทำอะไร? (What I ought to do?) มันไม่ใช่แรงดึงดูดที่หากว่าเราเรียนรู้ว่าอะไรคือสิ่งที่ดี แล้วเราจะถูกดึงดูดให้กระทำตามคุณธรรมที่ดีโดยอัตโนมัติ การมีความรู้จึงไม่เท่ากับการมีคุณธรรมอีกต่อไป แต่ต้องอาศัยการสมทวนยอมให้อำนาจหน้าที่ของผู้ออกกฎเข้ามาบังคับ (impose upon) เหนือตัวเรา

3.1.2 เราควรจำกัดความใครู้เชิงญาณไว้เพียงแค่การไต่สวนการให้เหตุผลย้อนกลับเชิงญาณหรือไม่

เมื่อกลับมาพิจารณาโครงการทั้งหมดของการแก้ปัญหาการให้เหตุผลย้อนกลับของมูลฐานนิยม หากว่าเราเรียนรู้จากโครงสร้างของคำถามเชิงบรรทัดฐาน คำถามที่น่าสนใจที่เกิดขึ้นก็คือ อะไรคือ พลัง หรืออำนาจหน้าที่ ที่ผลักดันให้มูลฐานนิยมตั้งคำถามต่อไปเรื่อย ๆ ว่า “เหตุใดฉันจึงเชื่อเช่นนั้น?” และพลังหรืออำนาจหน้าที่นั้นจะยังคงมีอยู่ต่อไปหรือไม่ หลังจากที่ไต่สวนมาถึงประพจน์พื้นฐานแล้ว?

เราอาจจะกล่าวได้ว่ามูลฐานนิยมเป็นปฏิกิริยาตอบกลับต่อการค้นพบปัญหาการให้เหตุผลย้อนกลับอย่างไม่มีที่สิ้นสุด แต่การให้เหตุผลย้อนกลับไม่มีที่สิ้นสุด กลายเป็นปัญหาได้อย่างไร มีผู้วิเคราะห์สมมติฐานที่นำไปสู่ปัญหาไว้หลายประการ แต่ผู้วิจัยจะยกตัวอย่างสมมติฐานที่ถูกกล่าวถึงมากที่สุดสมมติฐานหนึ่งก็คือ “สิ่งที่มาเป็นเหตุผลสนับสนุน จะต้องมีความสนับสนุนอยู่ก่อนแล้ว” และทำไมเงื่อนไขดังกล่าวจึงเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ประธานกระทำการและนักทฤษฎีความรู้ต้องคำนึงถึง? เพราะว่าเรากลัวความไม่รู้ เราไม่ต้องการที่จะเปิดช่อง

ให้กับความสงสัยว่าความเชื่อที่เรายึดถืออยู่นั้นเท็จหรือจริงเข้ามาในทฤษฎีความรู้ของเรา ดังนั้นเราต้องมั่นใจให้ได้แน่ๆ ว่า ความเชื่อของเราวางอยู่บน ‘รากฐาน’ ที่มั่นคงแข็งแรง ซึ่งก็คือความเชื่อที่เป็นจริงอื่นๆ จำนวนมากที่เป็นเหตุผลสนับสนุนอันนำมาสู่ข้อสรุปในมือของเรา เราถูกผลักดันโดยการแสวงหาความเชื่อที่เป็นจริง และถึงแม้ว่าในที่สุดแล้วเราจะไม่อาจมั่นใจได้โดยสิ้นเชิงว่าความเชื่อที่เป็นจริงคืออะไร ทว่าเราเชื่อว่าความเชื่อที่มีเหตุผลสนับสนุน มีความแนบชิดเข้าใกล้กับความเชื่อที่เป็นจริงอย่างยิ่ง

ดังนั้นเราจึงมองเห็นแรงขับเคลื่อน สิ่งที่ทำให้หน้าที่ (obligate) เรา และทำไมเราจึงควรเชื่อความเชื่อที่มีเหตุผลสนับสนุน เพราะนั่นคือกฎ กฎที่บอกให้เราเชื่อความเชื่อที่มีเหตุผลสนับสนุน- ดังนั้นเราจึงถามว่าเหตุใดเราจึงเชื่อว่า...เหตุใดเราจึงเชื่อว่า..และเหตุใดเราจึงเชื่อว่า ไปเรื่อยๆ เพราะว่าเรายังไม่สามารถสำเร็จหน้าที่ของตนที่จะค้นพบความเชื่อที่มีเหตุผลสนับสนุนจริงๆ ได้ แต่ละก้าวที่เราได้สวนลำดับการให้เหตุผลของตนเองคือการพยายามทำให้หน้าที่ของเราสมบูรณ์ และมันจะไม่สมบูรณ์จนกว่าเรา (มูลฐานนิยม) จะค้นพบเหตุผลสนับสนุนที่ไม่จำเป็นต้องพึ่งพิงเหตุผลสนับสนุนอื่นได้อีก

เมื่อผู้ให้กฎถูกสถาปนา และกฎถูกส่งลงมา ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้กฎและผู้อยู่ใต้กฎจึงเกิดขึ้น ผู้ได้สวนตนเองในฐานะประธานกระทำการบุรุษที่หนึ่ง (First person POV) จึงรู้ดีที่สุดว่าเมื่อเขาได้กระทำการมีความเชื่อใด ๆ การกระทำนั้นเป็นไปโดยแรงผลักดันของบรรทัดฐานหรือไม่ เขาจึงควรต้องถามตนเองเมื่อการได้สวนลำดับเหตุผลถอยลงไปแต่ละขั้น ว่าเหตุใดฉันจึงเชื่อว่า... และไม่มีใครจะตอบแทนเขาได้ ซึ่งต่างจากที่มูลฐานนิยมแบบเบิร์กแมนพยายามอธิบายว่า ประธานกระทำการไม่จำเป็นต้องตอบคำถาม หรือเข้าถึงสาเหตุ, คำอธิบาย, เหตุผลสนับสนุน ของประจักษ์ความเชื่อพื้นฐานของตน และกีดกันสาเหตุ, คำอธิบาย, เหตุผลสนับสนุนเหล่านั้นเอาไว้ต่างหากแยกขาดจากการได้สวนตนเองของประธานกระทำการ

หากว่าแรงขับเคลื่อนของมูลฐานนิยม คือความกลัวต่อความไม่รู้ถ่องแท้ และการปฏิเสธแนวคิดแบบวิมตินิยมด้านความรู้ มันจะเป็นไปได้อย่างไรว่า โครงการการได้สวนเหตุผลถอยกลับจะจบลงที่ประจักษ์พื้นฐาน อันประธานกระทำการไม่จำเป็นต้องเข้าใจว่ามันทำงานได้อย่างไร หรือก็คือมันมีเหตุผลสนับสนุนได้อย่างไร อำนาจหน้าที่อันผลักดันให้มูลฐานนิยมตั้งคำถามต่อตนเองที่ทำงานมาแต่แรก ยังคงทำงานต่อไป แม้ว่าในท้ายที่สุดมันจะเปลี่ยนรูปเป็นคำถามเชิงบรรทัดฐาน²⁶

หรือมิเช่นนั้นแล้ว โครงการการได้สวนการให้เหตุผลถอยกลับทั้งหมด ก็เป็นการตอบคำถามเชิงบรรทัดฐานตั้งแต่แรก ดังที่โคลนเสนอว่า “การตอบคำถามการให้เหตุผลถอยกลับ มันคือการหาทฤษฎีรับประกันที่ทำให้เรามั่นใจว่าความเชื่อที่เป็นปัญหานั้นน่าจะเป็นจริงมากกว่าเมื่อเราไม่มีมีทฤษฎีรับประกันนี้มาสนับสนุน ”

²⁶ เหมือนเช่นที่แรดซิกชี้ว่าถึงแม้ว่าในบางครั้งเหตุผลสนับสนุนการกระทำจะไปสู่จุดที่ไม่ใช่เหตุผลสนับสนุนประเภท ‘มาตรฐาน’ แต่เป็นเหตุผลสนับสนุนแบบ ‘ข้อเท็จจริงทางสังคม’ ฯลฯ นักบรรทัดฐานนิยมก็ยังไม่อาจหลีกเลี่ยงได้อยู่ดีที่จะต้องตั้งคำถามต่อไป ว่าเหตุใดเราจึงยินยอมให้พลังหรืออำนาจหน้าที่เหล่านั้นมาผลักดันการกระทำของเรา

(Klein, 2004) ไคลน์มองโครงการทั้งหมดเป็นคำถามใหญ่คำถามเดียว และคำถามนี้ไม่สามารถตอบได้สำเร็จหากว่าประธานกระทำการหยุดการไต่สวนตนเองที่ประพจน์พื้นฐาน

สิ่งเดียวที่ผู้วิจัยไม่เห็นด้วยกับไคลน์ในกรณีนี้ก็คือ ผู้วิจัยเห็นว่าการให้เหตุผลย้อนกลับต่อจากประพจน์พื้นฐานไม่จำเป็นต้องเป็นการย้อนกลับของ ‘ข้อเหตุผล’ (reasons) ดังที่ไคลน์อ้าง แต่มันสามารถเข้าใจได้ในฐานะของการย้อนกลับเชิงบรรทัดฐาน ที่เราสามารถสืบสวนต่อได้ว่ามีมาตรฐานอะไรบางอย่างรองรับการที่เรา ‘ควรจะ’ เชื่อประพจน์พื้นฐานนั้น ๆ

3.1.3 ปัญหาการให้เหตุผลย้อนกลับเชิงบรรทัดฐาน

การย้อนกลับเชิงบรรทัดฐานเป็นรูปแบบการย้อนกลับที่แรดซิกเสนอว่าจะเกิดขึ้นเมื่อมีการสืบสาวหาเหตุผลสนับสนุนเชิงบรรทัดฐานต่อการกระทำ โดยเมื่อเราหาเหตุผลสนับสนุนเชิงบรรทัดฐานต่อการกระทำใด ๆ เราต้องอ้างถึงมาตรฐานใดหนึ่งมาสนับสนุนว่าการกระทำที่กำลังถูกสอบสวนนั้นเป็นไปตามมาตรฐานดังกล่าว ทว่าเราจะรู้ได้อย่างไรว่ามาตรฐานที่เรานำมาใช้สนับสนุนการกระทำเป็นมาตรฐานที่ถูกต้องเหมาะสม แรดซิกเสนอว่าสิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไปก็คือการที่เราจะต้องหามาตรฐานอื่นอีกมาตรฐานมาสนับสนุนมาตรฐานแรก และเมื่อเราสงสัยความถูกต้องเหมาะสมของมาตรฐานใหม่ การณ์นี้ก็จะซ้ำรอยเดิมไปเรื่อย ๆ ยกตัวอย่างเช่น

A: วันนี้ฉันพาคคนแก่ข้ามถนน

B: เหตุใดคุณจึงพาคคนแก่ข้ามถนน?

A: เพราะการพาคคนแก่ข้ามถนน เป็นการกระทำที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่ว่า เราควรจะช่วยเหลือผู้ที่กำลังตกอยู่ในความลำบาก

B: แล้วเหตุใดเราจึงควรช่วยเหลือผู้ที่กำลังตกอยู่ในความลำบาก?

A: เพราะการช่วยเหลือผู้ที่ตกอยู่ในความลำบาก เป็นการกระทำที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่ว่า จงปฏิบัติต่อผู้อื่นดังที่ต้องการให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อเรา

B: แล้วเหตุใดเราจึงควรปฏิบัติต่อผู้อื่นดังที่ต้องการให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อเรา?

ฯลฯ

และสาเหตุที่การย้อนกลับเช่นนี้เป็นปัญหา แรดซิกเสนอว่าเพราะนักทฤษฎีบรรทัดฐานไม่อาจปฏิเสธสมมติฐานสามประการได้ กล่าวคือ

1. การกระทำของประธานกระทำการจะถือว่ามีเหตุผลสนับสนุนก็ต่อเมื่อเธอสามารถเข้าถึงข้อเหตุผลของเธอได้
2. สิ่งที่ทำหน้าที่เป็นเหตุผลสนับสนุน ต้องมีเหตุผลสนับสนุนอยู่ก่อนแล้ว
3. สายลำดับเหตุผลที่ยาวไม่มีที่สิ้นสุด ไม่สามารถทำหน้าที่เป็นเหตุผลสนับสนุนได้

เราก็สามารถมองเห็นได้ว่า สมมติฐานดังกล่าวแทบไม่มีความแตกต่างกับสมมติฐานที่เกิดขึ้นในการกล่าวถึงปัญหาการให้เหตุผลถอยกลับเชิงญาณวิทยา ซึ่งก็เนื่องจากว่าต้นแบบของปัญหาการถอยกลับเชิงบรรทัดฐานของแรดซิกมาจากการเทียบเคียงปัญหาการให้เหตุผลถอยกลับเชิงญาณวิทยานั้นเอง

ส่วนกรณีของการถอยกลับเชิงบรรทัดฐานที่เกิดขึ้นต่อจากประพจน์พื้นฐาน มีรูปแบบหรือลักษณะดังต่อไปนี้

A: ฉันเชื่อประพจน์พื้นฐาน P_b

B: เหตุใดคุณจึงเชื่อประพจน์พื้นฐาน P_b

A: เพราะการเชื่อประพจน์พื้นฐาน P_b สอดคล้องกับมาตรฐานที่ว่าเราควรเชื่อประพจน์ที่มีลักษณะ F และ P_b มีลักษณะ F

B: เหตุใดคุณจึงเชื่อประพจน์ที่มีลักษณะ F

A: เพราะการเชื่อประพจน์ที่มีลักษณะ F สอดคล้องกับมาตรฐานที่ว่าเราควรเชื่อประพจน์ที่น่าจะเป็นจริง และประพจน์ที่มีลักษณะ F เป็นประพจน์ที่น่าจะเป็นจริง

B: เหตุใดเราจึงควรเชื่อประพจน์ที่น่าจะเป็นจริง

ฯลฯ

หากว่าการถอยกลับเชิงบรรทัดฐานนี้เกิดขึ้นต่อไปเรื่อย ๆ อย่างไม่มีที่สิ้นสุด และหากว่ามูลฐานนิยามยอมรับการวิเคราะห์ของผู้วิจัยที่เสนอว่าการตอบคำถามเชิงบรรทัดฐานมีความจำเป็นต่อโจทย์ใหญ่ของมูลฐานนิยาม มูลฐานนิยามอาจจะเผชิญกับปัญหารูปแบบเดียวกับการให้เหตุผลถอยกลับเชิงญาณวิทยาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งสามารถแก้ปัญหาค้นหาได้โดยปฏิเสธสมมติฐานที่ 1. การกระทำของประธานกระทำการจะถือว่ามีเหตุผลสนับสนุนก็ต่อเมื่อเธอสามารถเข้าถึงข้อเหตุผลของเธอได้ หรือ 2. สิ่งที่ทำหน้าที่เป็นเหตุผลสนับสนุน ต้องมีเหตุผลสนับสนุนอยู่ก่อนแล้ว

ยกตัวอย่างเช่นการเสนอว่า การให้เหตุผลถอยกลับเชิงบรรทัดฐานสามารถมีจุดจบได้ยังที่ใดที่หนึ่ง เช่นเดียวกับการให้เหตุผลเชิงญาณ ตัวอย่างของจุดจบการถอยกลับเชิงบรรทัดฐานคือ การเสนอว่ามีคุณค่าหลัก

ซึ่งเป็นที่มาของบรรทัดฐานทั้งหมด (Goldman, 2001) หรือการเสนอว่ามีเป้าหมายใหญ่สุดท้ายของชีวิตทางปัญญา (Zagzebski, 1996) หรือคือการเสนอแหล่งที่มาของ ‘ผู้ออกกฎ’ และแหล่งที่มาของบรรทัดฐานจากเจตจำนงเสรีของตนเอง (Korsgaard, 1996) หรือแม้กระทั่งการเสนอแบบสัญนิยมและปฏิบัตินิยมว่า ประชานกระทำการไม่จำเป็นต้องเข้าถึงเหตุผลเชิงบรรทัดฐานบางข้อก็ได้ เป็นต้นฯ

ทั้งนี้สำหรับการยืนยันข้อโต้แย้งของโคลน ก็ยังคงยืนยันได้โดยการปฏิเสธสมมติฐานที่ *3 สายลำดับเหตุผลที่ยาวไม่มีที่สิ้นสุด ไม่สามารถทำหน้าที่เป็นเหตุผลสนับสนุนได้* ดังเช่นที่เขาปฏิเสธมาแล้วในระดับการให้เหตุผลถอยกลับเชิงญาณ

ทว่าเราเคยมีบทเรียนจากข้อเสนอของสตีฟ (Steup, 1989) เรื่องการถอยกลับที่ยุ่งเหยิงซับซ้อน อันเนื่องจากการถอยกลับประเภทพิเศษ (การถอยกลับของช่วงชั้น) ที่เกิดขึ้นอย่างยุ่งเหยิงปนเปในทุกรัฐของ การไต่สวนลำดับการให้เหตุผลถอยกลับ ผู้วิจัยจึงจะเสนอการโต้แย้งต่อการถอยกลับของเหตุผลสนับสนุนเชิงบรรทัดฐานที่จะป้องกันความเป็นไปได้ที่จะเกิดปัญหาการถอยกลับอย่างยุ่งเหยิงดังกล่าว โดยจะชี้ให้เห็นว่าทุก ๆ ขั้นตอนการไต่สวนลำดับการให้เหตุผลเชิงญาณ เป็นการไต่สวนที่อยู่ภายใต้กรอบบรรทัดฐานเดิมซ้ำ ๆ และทุกครั้งที่เราให้ข้อเหตุผลว่าเหตุใดเราจึงเชื่อเช่นนั้นและเช่นนี้ ข้อเหตุผลดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการตอบคำถามเชิงบรรทัดฐานที่ถูกละเอาไว้อยู่แล้ว

3.2 คำถามเชิงอธิบายและคำถามเชิงบรรทัดฐาน

ในเมื่อการแบ่งเส้นพรมแดนระหว่างญาณวิทยาและคุณวิทยาของแรดซิกที่จำแนกระหว่างเหตุผลสนับสนุนประเภท ‘ความเชื่อ’ และเหตุผลสนับสนุนประเภท ‘มาตรฐาน’ ไม่สามารถช่วยให้เราเข้าใจความซับซ้อนของปัญหาการถอยกลับของประพจน์พื้นฐานได้เพียงพอ ผู้วิจัยจึงสนใจอภิปรายการแบ่งเส้นพรมแดนรูปแบบอื่น ซึ่งได้แก่การแบ่งระหว่างคำถามเชิงอธิบายและคำถามเชิงบรรทัดฐานว่าสุดท้ายแล้วการจำแนกเช่นนี้จะช่วยให้เราทำความเข้าใจประเด็นปัญหาการถอยกลับของประพจน์พื้นฐานได้มากเพียงพอหรือไม่

ตามแนวคิดของคริสทีน คอสการ์ดแยกวิธีการตั้งคำถามในทฤษฎีศีลธรรมออกเป็นสองรูปแบบ รูปแบบที่หนึ่งคือคำถามเชิงอธิบายซึ่งจะต้องการคำตอบในแนวทางว่า “พฤติกรรมทางศีลธรรม (moral conduct) ใดหนึ่งนั้นมีความสำคัญเชิงปฏิบัติอย่างไร และต้องการคำอธิบายข้อเท็จจริงต่าง ๆ ในทฤษฎีให้เป็นที่สิ้นสงสัย” (Korsgaard, 1996: 13) ข้อเท็จจริงเหล่านี้ยกตัวอย่างเช่นการอธิบายกลไกไม่ว่าจะทางสังคม ชีววิทยา จิตวิทยา ที่ผลักดันขับเคลื่อนให้สัตว์และมนุษย์ต่าง ๆ เลือกระทำอย่างนั้นและอย่างนี้ รูปแบบที่สองคือคำถามเชิงบรรทัดฐานซึ่งจะต้องการคำตอบว่า ในมุมมองของผู้ที่เลือกกระทำพฤติกรรมทางศีลธรรมใดหนึ่ง “พวกเราต้องการทราบว่าการกระทำพฤติกรรมของตนเองนั้นชอบธรรม (justified) ตามแง่ศีลธรรมจรรยาหรือไม่....

พวกเราไม่เพียงแต่ต้องการที่จะรู้ว่าเพราะเหตุใดสัตว์จำพวกหนึ่ง ๆ (อาทิเช่นสุนัข) และมนุษย์จึงคิดว่าพวกเขาและพวกมันควรจะต้องการกระทำพฤติกรรมที่แน่นอนบางอย่าง พวกเราอยากที่จะรู้ว่าอะไรหรือไม่, หากว่ามี, ลึกอย่างที่ พวกเราควรจะต้องทำมัน” (ibid) โดยสรุปแล้วคอสการ์ดเสนอว่าคำถามเชิงบรรทัดฐานถามหาบรรทัดฐานอันเป็นเหตุผลสนับสนุนที่ทำให้ผู้กระทำการทางศีลธรรมเลือกที่จะทำหรือไม่ทำอะไรจากมุมมองบุรุษที่หนึ่ง

แนวทางการจำแนกนี้มีใช้เพียงใช้กับทฤษฎีศีลธรรมได้เท่านั้น คอสการ์ดเสนอว่าคำถามเชิงบรรทัดฐานจะผุดขึ้นมาเสมอเมื่อ “มนุษย์แสวงหารากฐานทางปรัชญาของมโนทัศน์ที่เกี่ยวกับคุณค่า เช่น ความรู้ ความงาม ความหมาย เช่นเดียวกับคุณธรรมและความยุติธรรม” [ibid: 9] ซึ่งน่าจะหมายความว่าเมื่อนักปรัชญาสร้างทฤษฎีเกี่ยวกับมโนทัศน์เหล่านี้ คำถามที่ทฤษฎีจะต้องตอบก็สามารถจำแนกได้เป็นสองประเภทคำถาม เช่นเดียวกัน และเมื่อเรานำแนวทางทำความเข้าใจนี้มาใช้กับทฤษฎีความรู้ เราจะพบว่าทฤษฎีความรู้ที่ดีจะต้องตอบคำถามเชิงอธิบายได้ ซึ่งคำถามเชิงอธิบายของทฤษฎีความรู้ หากยึดตามคอสการ์ด ก็จะต้องอธิบายความสำคัญเชิงปฏิบัติ (practical important) ของความรู้ และอาจจะต้องอธิบาย(จากมุมมองบุรุษที่สาม)ว่า สิ่งมีชีวิตที่มีสติปัญญาระดับหนึ่ง มีวิธีการแสวงหาและได้มาซึ่งสิ่งที่พวกเขาเรียกว่าความรู้ได้อย่างไร คำตอบของคำถามเชิงอธิบายเหล่านี้ อาจจะเป็นว่าความรู้มีความสำคัญเชิงปฏิบัติในแง่ที่ว่าช่วยให้ผู้รู้สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับโลกอย่างเหมาะสม เป็นไปในทิศทางที่จะช่วยให้รอดชีวิต หรือกระทั่งยังประโยชน์สุขแก่ตนเองและผู้อื่น และจากนั้นคำถามเชิงบรรทัดฐานจะผุดขึ้นมาว่า ต่อให้ความรู้ ‘มี’ ความสำคัญเชิงปฏิบัติจริง ๆ และหรือฉันได้รู้กระบวนการทางจิตวิทยา สังคม หรือชีวภาพที่ทำให้สิ่งมีชีวิตที่มีสติปัญญาแสวงหาความรู้ในแบบหนึ่ง ๆ แล้วฉันจะต้องแสวงหาความรู้เช่นนั้นจริง ๆ หรือ แล้วเหตุใดฉันควรจะแสวงหาความรู้เช่นนั้นด้วย การตอบคำถามเชิงบรรทัดฐานเหล่านี้คือการให้เหตุผลและแรงจูงใจต่อการกระทำพฤติกรรมทางญาณ (epistemic conduct) แบบใดแบบหนึ่งจากมุมมองบุรุษที่หนึ่ง คำถามเชิงบรรทัดฐานเหล่านี้ดูเหมือนว่ามุ่งเป้าไปที่คำถามใหญ่ ๆ ของทฤษฎีญาณวิทยา แต่สิ่งที่ผู้วิจัยสนใจคือเราสามารถเอาแนวทางการจำแนกเช่นนี้มาใช้วิเคราะห์การตั้งคำถามหาเหตุผลสนับสนุนในแต่ละลำดับของการให้เหตุผลถอยกลับได้หรือไม่

3.3 คำถามเชิงบรรทัดฐานและคำถามหาเหตุผลสนับสนุน

ในประเด็นก่อนหน้าผู้วิจัยแสดงให้เห็นความสอดคล้องต่องันระหว่างเป้าหมายของทฤษฎีบรรทัดฐานของคอสการ์ดกับเป้าหมายของการไต่สวนการให้เหตุผลถอยกลับของโคลน์ โดยทั้งคู่ต่างเรียกร้องว่าผู้รู้ไม่สามารถยุติการไต่สวนตนเองเพียงแค่การตอบคำถามเชิงอธิบายว่าการเชื่อประพจน์หนึ่งหรือมาตรฐานหนึ่งนั้นเกิดขึ้นได้อย่างไรในเชิงอธิบายและมีเป้าหมายอย่างไรในเชิงปฏิบัติ หากแต่ต้องตอบคำถามว่ามีพลังหรืออำนาจหน้าที่ใดที่ผลักดันให้ผู้รู้ในฐานะประธานบุรุษที่หนึ่งกระทำพฤติกรรมทางญาณแบบใดแบบหนึ่ง จากการอภิปรายดังกล่าวผู้วิจัยพบว่าคำถามเชิงอธิบายนั้นยังไม่เพียงพอต่อการตอบสนองเป้าหมายการไต่สวนการให้เหตุผลถอยกลับตามที่

โคลน์อ้าง ทว่าผู้วิจัยจะเสนอว่าคำถามที่ปรากฏขึ้นมาจากการไต่สวนการให้เหตุผลถอยกลับนั้นจำต้องวิเคราะห์ออกมาเป็นคำถามเชิงบรรทัดฐานและคำถามหาเหตุผลสนับสนุน ซึ่งการวิเคราะห์จำแนกเช่นนี้จะช่วยอธิบายว่าถึงแม้การไต่สวนการให้เหตุผลถอยกลับของประพจน์พื้นฐานจะนำไปสู่การถามคำถามเชิงบรรทัดฐาน แต่คำถามเชิงบรรทัดฐานดังกล่าวจะไม่นำไปสู่การถอยกลับที่ยิ่งเหยียดซับซ้อน จากนี้ผู้วิจัยจะแยกความแตกต่างระหว่าง **คำถามเชิงบรรทัดฐาน** และ **คำถามหาเหตุผลสนับสนุน**

สำหรับทุก ๆ ความเชื่อที่ถูกไต่สวนมี สามารถถูกตั้งคำถามเชิงบรรทัดฐานได้เสมอ คือการตั้งคำถามว่า “เพราะเหตุใดคุณจึงเชื่อเช่นนั้น?” ดังตัวอย่างนี้

A: ฉันเชื่อว่าการกินกาแฟตอนเช้าช่วยให้ขับถ่ายดี (p_1)

B: เพราะเหตุใดคุณจึงเชื่อ (p_1)

หากมองว่าคำถามของผู้ไต่สวนเป็นคำถามเชิงบรรทัดฐาน ผู้ถูกไต่สวนก็ต้องตอบว่าเหตุที่เขาเชื่อเช่นนั้นเพราะการมีความเชื่อในรูปพฤติกรรมนี้มันสอดคล้อง (conform) กับหลักบรรทัดฐานใด? อย่างไร? ยกตัวอย่างวิธีตอบ

A: ฉันเชื่อ (p_1) เพราะว่าการเชื่อเช่นนี้เป็นไปตามบรรทัดฐานของทฤษฎีความรู้แบบ X_1 ; อันได้แก่ ฉันมีความเชื่อ (p_2) เป็นเหตุผลในการสนับสนุน (p_1), และ (p_2) มีความเชื่อมโยงทางตรรกะแบบที่แน่นอนแบบหนึ่งกับ (p_1)

ขณะที่การให้เหตุผลสนับสนุนแบบปกติต่อลำดับการให้เหตุผลถอยกลับจะมีลักษณะเช่นนี้

A: ฉันเชื่อ (p_1) เพราะฉันมีความเชื่อ (p_2) ที่ว่า คาเฟอีนในกาแฟมีฤทธิ์กระตุ้นรีเซพชันของลำไส้ใหญ่

จะเห็นได้ว่าการให้เหตุผลสนับสนุนแบบปกติต่อลำดับการให้เหตุผลถอยกลับ สามารถเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการตอบคำถามเชิงบรรทัดฐานเท่านั้น หรือกล่าวอีกอย่าง การให้เหตุผลสนับสนุนเช่นนี้ได้ตั้ง (suppose) กรอบบรรทัดฐานของทฤษฎีความรู้ที่จะใช้ไว้ล่วงหน้าแล้ว การให้เหตุผลสนับสนุนต่อประพจน์ความเชื่อในแต่ละลำดับการให้เหตุผลถอยกลับจึงเป็นการให้คำตอบต่อคำถามที่แตกต่างกัน²⁷ ภายใต้กรอบบรรทัดฐานแบบเดียวกัน

และไม่เพียงเท่านั้น เมื่อเราตั้งคำถามต่อไปว่า

B: เหตุใดคุณจึงเชื่อ (p_2)

และหาก A ตอบด้วยคำตอบเชิงบรรทัดฐาน

²⁷ อาทิเช่น เพราะเหตุใดคุณจึงเชื่อ (p_1), เพราะเหตุใดคุณจึงเชื่อ (p_2), เพราะเหตุใดคุณจึงเชื่อ (p_3)... , เพราะเหตุใดคุณจึงเชื่อ (p_n)

A: ฉันเชื่อ (p_2) เพราะว่าการเชื่อเช่นนี้เป็นไปตามบรรทัดฐานของทฤษฎีความรู้แบบ X_1 ; อันได้แก่ ฉันมีความเชื่อ (p_3) เป็นเหตุผลในการสนับสนุน (p_2), และ (p_3) มีความเชื่อมโยงทางตรรกะแบบที่แน่นอนแบบหนึ่งกับ (p_2)

จะเห็นได้ว่า เราไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนทฤษฎีความรู้อันเป็นกรอบบรรทัดฐานที่รองรับการโต้สวน มันยังคงเป็นทฤษฎีความรู้แบบ X_1 เช่นเดิม และเรายังสามารถใช้ X_1 ไปจนจบการโต้สวน เนื่องจากว่าโดยปกติและที่ควรจะเป็นแล้ว การอ้างเหตุผลสนับสนุนในสายลำดับเดียวกัน ก็ควรจะใช้ทฤษฎีความรู้แบบใดแบบหนึ่ง อาทิเช่นแบบ undefeatable justification theory เป็นต้น ซึ่งทำให้ต่อให้มีการถอยกลับของการให้เหตุผลเชิงบรรทัดฐานเกิดขึ้น มันก็จะไม่เกิดขึ้นอย่างยุ่งเหยิง ตัวอย่างที่เป็นไปได้ก็อาจจะเช่น เกิดการถอยกลับจาก X_1 ไป $X_2, X_3, \dots X_n$ ซึ่งยังคงอยู่ในขอบข่ายที่ทั้งมูลฐานนิยมและแนวข้อโต้แย้งของโคลน์สามารถรับมือได้

3.6 สรุป

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัญหาการถอยกลับเชิงบรรทัดฐาน อันสืบเนื่องมาแต่บทที่ 2 และพบว่าการใช้คติใช้คิดแบบบรรทัดฐานนิยมในการทำความเข้าใจปัญหาการให้เหตุผลถอยกลับ ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อสรุปที่แตกต่างจากมูลฐานนิยมและโคลน์ โดยพบว่าเป็นจริงดังที่มูลฐานนิยมกล่าวว่าการให้เหตุผลถอยกลับเชิงญาณสามารถสิ้นสุดลงได้ที่ประพจน์พื้นฐาน ทว่าในขณะที่เดียวกันมูลฐานนิยมก็ไม่สามารถยุติการโต้สวนหาเหตุผลได้เพียงเท่านั้น และจะต้องสืบสวนการให้เหตุผลเชิงบรรทัดฐานต่อไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการยืนยันความเชื่อที่มีเหตุผลสนับสนุนของมูลฐานนิยมเอง

และผู้วิจัยได้ป้องกันความเป็นไปได้ที่จะเกิดการถอยกลับอย่างยุ่งเหยิงดังที่ผู้วิจัยอ้างถึงข้อเสนอของสตีอัฟในบทที่สอง ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นได้เมื่อเกิดการให้เหตุผลถอยกลับเชิงญาณ และการให้เหตุผลถอยกลับเชิงบรรทัดฐานพร้อม ๆ กัน ในเมื่อข้อโต้แย้งเรื่องการถอยกลับที่ซับซ้อนเกินกว่าจิตจำกัดของมนุษย์จะรองรับได้ไม่สามารถใช้โจมตีข้อเสนอของโคลน์ได้ ผู้วิจัยจึงใคร่อภิปรายข้อโต้แย้งต่อไปที่มีศักยภาพในการปฏิเสธข้อโต้แย้งเรื่องการถอยกลับของประพจน์พื้นฐานของโคลน์ ซึ่งได้แก่ข้อโต้แย้งเรื่องปัญหาการไม่มีจุดเริ่มต้นของเหตุผลสนับสนุน

บทที่ 4

ปัญหาการไม่มีจุดเริ่มต้น (No Starting Point Objection)

และรูปแบบการรับประกัน (Forms of Warrant)

4.1 ปัญหาการไม่มีจุดเริ่มต้นของเหตุผลสนับสนุน

จากบทที่ 2 และ 3 เราจะเห็นได้ว่าแนวคิดเรื่องการถอยกลับของเหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้น (regress of metajustification) ไม่มีพลังเพียงพอที่จะโจมตีข้อโต้แย้งเรื่องการถอยกลับของประพจน์พื้นฐานของโคลน์ กล่าวคือข้อโต้แย้งดังกล่าวมิได้นำไปสู่ข้อสรุปแบบวิมตินิยมหรือการปฏิเสธความเป็นไปได้ที่มนุษย์จะมีความรู้ ข้อโต้แย้งเรื่องการถอยกลับของประพจน์พื้นฐานยังคงเป็นอาวุธในการโจมตีแนวคิดมูลฐานนิยมได้โดยไม่หักล้างตนเอง ในอันดับต่อไปผู้วิจัยจะมุ่งอภิปรายปัญหาสำคัญอีกปัญหา คือ “ปัญหาการไม่มีจุดเริ่มต้นของเหตุผลสนับสนุน”

ปัญหาการไม่มีจุดเริ่มต้นของเหตุผลสนับสนุนเกิดขึ้นมาเมื่อนักญาณวิทยามูลฐานนิยมให้สมมติฐานสองข้อได้แก่

- ก. เหตุผลสนับสนุนที่ใช้สนับสนุนประพจน์ต้องสงสัยจะต้องมีเหตุผลสนับสนุนครบสมบูรณ์
- ข. ความมีเหตุผลสนับสนุนหรือความน่าเชื่อถือจะถูกส่งผ่านจากข้ออ้างไปยังข้อสรุป

จากสมมติฐานทั้งสองข้อแสดงให้เห็นว่าหากความมีเหตุผลสนับสนุนหรือความน่าเชื่อถือจะต้องถูกส่งผ่านจากข้ออ้างไปยังข้อสรุป ความมีเหตุผลสนับสนุนหรือความเชื่อถื่อดังกล่าวจะต้องมีแหล่งที่มาที่มีเหตุผลสนับสนุนครบสมบูรณ์ในตนเองเพื่อเป็นจุดตั้งต้นในการส่งผ่านความน่าเชื่อถือไปตามสายลำดับไปยังประพจน์ต้องสงสัย ตามข้อโต้แย้งนี้ สายลำดับการอ้างเหตุผลย้อนกลับที่ปราศจากจุดตั้งต้นจึงไม่สามารถให้เหตุผลสนับสนุนหรือความน่าเชื่อถือแก่ประพจน์ต้องสงสัยได้ ซึ่งทฤษฎีอนันตนิยมคือหนึ่งในทฤษฎีที่อ่อนแอต่อข้อโจมตีนี้

โคลน์ยอมรับว่าปัญหาการไม่มีจุดเริ่มต้นของเหตุผลสนับสนุนมีศักยภาพที่จะโต้แย้งข้อเสนออันตนิยมของเขา (Klein, 2007: 16) ทว่าเขาได้เสนอวิธีแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยอ้างว่าปัญหานี้จะทำงานเฉพาะในทฤษฎีการรับประกันแบบที่แน่นอนแบบหนึ่งเท่านั้น ซึ่งก็คือรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่าน (form of warrant-transfer) และโคลน์ได้อ้างว่าเราควรปฏิเสธรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่าน (Klein, 2005a: 131) ซึ่งการปฏิเสธรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่าน ทำให้ ไม่จำเป็นต้องพิจารณา ปัญหาการไม่มีจุดเริ่มต้นของเหตุผลสนับสนุน

โดยรายละเอียดแล้ว ไคลน์ยอมรับจุดร่วมของสมมติฐาน ก. ของมูลฐานนิยมที่เห็นว่าความสมบูรณ์ของเหตุผลสนับสนุนคือหนึ่งในเกณฑ์สำคัญที่ใช้ตัดสินทฤษฎีเหตุผลสนับสนุน แต่ไคลน์เสนอสมมติฐานเกี่ยวกับทฤษฎีเหตุผลสนับสนุนเพิ่มอีกสองข้อ ได้แก่

- ค.) ทฤษฎีเหตุผลสนับสนุนที่เพียงพอจะต้องรองรับและอธิบายลักษณะการมีระดับลดหลั่น (degree) ของความมีเหตุผลสนับสนุนได้
- ง.) ทฤษฎีเหตุผลสนับสนุนที่เพียงพอต้องสามารถแก้ปัญหาการสูญเสียความน่าเชื่อถือของประพจน์ต้องสงสัยเมื่อสายลำดับการอ้างเหตุผลยาวขึ้นได้

ไคลน์ชี้ว่าหากยอมรับสมมติฐาน ก. ค. และ ง. แล้ว จะพบว่าเราไม่สามารถยอมรับสมมติฐาน ข. ได้ เพราะสมมติฐาน ข. อันกล่าวถึงการใช้รูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่าน จะนำไปสู่การขัดแย้งกับสมมติฐาน ง. เนื่องจากรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่านจะต้องเผชิญกับปัญหาการสูญเสียความน่าเชื่อถืออย่างหลีกเลี่ยงมิได้ และเขาอ้างว่าไม่มีแนวทางแก้ปัญหาใดที่จะช่วยป้องกันการสูญเสียความน่าเชื่อถือในรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่านโดยมิทำให้เกิดการสร้างทฤษฎีที่ฟุ่มเฟือยเกินจำเป็น (Klein, 2005: 135)

จากนั้นไคลน์จึงเสนอสองประเด็นว่า 1.) มีรูปแบบการรับประกันที่สามารถให้ทฤษฎีเหตุผลสนับสนุนที่สอดคล้องกับสมมติฐาน ก. ค. และ ง. ได้ คือรูปแบบการรับประกันแบบผุดขึ้น 2.) สาเหตุของปัญหาการไม่มีจุดตั้งต้นคือการเรียกร้องให้ใช้รูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่าน หรือการรับสมมติฐาน ข. ดังนั้นแล้วการปฏิเสธรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่านจึงทำให้ปัญหาการไม่มีจุดตั้งต้นไม่เป็นปัญหาไปโดยปริยาย

ในบทที่ 4 ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อโต้แย้งไคลน์ว่า **มีวิธีแก้ปัญหาการสูญเสียความน่าเชื่อถือของรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่าน โดยมีใช้การเพิ่มทฤษฎีฟุ่มเฟือยเกินจำเป็น** ซึ่งทำให้ไม่มีเหตุผลที่ดีในการปฏิเสธสมมติฐาน ข. และนำไปสู่การที่อนันตินิยมไม่สามารถหลีกเลี่ยงปัญหาการไม่มีจุดตั้งต้นได้ โดยสังเขปแล้วผู้วิจัยมีขั้นตอนการอภิปรายดังนี้

- พิจารณาปัญหาของรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่านตามที่ไคลน์ชี้ ซึ่งเป็นปัญหาการกักร่อนของการรับประกัน
- วิเคราะห์ว่าการกักร่อนของการรับประกันมิได้เกิดขึ้นเสมอไปในทุก ๆ ครั้งของการส่งผ่านการรับประกัน โดยใช้เครื่องมือจำแนกเบย์อย่างง่ายมาอธิบายว่ามีกรณีจำนวนมากอันสอดคล้องกับสถานการณ์ทางญาณวิทยาในชีวิตประจำวันที่การส่งผ่านการรับประกันไม่ทำให้เกิดการกักร่อน ในทางตรงกันข้ามเกิดการส่งเสริมเพิ่มขึ้น

- กลับมาพิจารณาปัญหาการไม่มีจุดเริ่มต้นของเหตุผลสนับสนุนอีกครั้ง และเสนอว่าโคลนไม่สามารถหลีกเลี่ยงปัญหานี้ได้ด้วยการเสนอทฤษฎีการรับประกับแบบผุดขึ้น เพราะไม่มีความจำเป็นที่ต้องใช้ทฤษฎีดังกล่าวแทนรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่าน

4.2 ปัญหาการสูญเสียความน่าเชื่อถือของรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่าน

แนวคิดการรับประกันของเจมส์ ไพรเออร์ถูกใช้เรียก “สภาวะโดยรวม (all things considered) ที่ทำให้ประพจน์ความเชื่อหนึ่งมีเหตุผลหรือเหมาะสมทางญาณวิทยา” (Pryor, 2012: 269) และสำหรับพลาทิงกา คำว่าการรับประกันสามารถทำหน้าที่เป็นคำสำคัญทางญาณวิทยา (epistemic term) ที่ใช้เรียกสภาวะเชิงบวกทางญาณของประพจน์ความเชื่อ โดยไม่จำกัดว่าสภาวะนั้นคืออะไร (Plantinga, 1993: 3) ซึ่งคำอธิบายเหล่านี้จะสอดคล้องกับท่าทีของโคลนที่อ้างว่าข้อโจมตีของเขาใช้ได้กับทฤษฎีมูลฐานนิยมได้ทุกแบบ ไม่ว่าทฤษฎีเหล่านั้นจะพูดถึงคุณสมบัติ F อะไร (Klein, 2005a: 133) แต่อย่างไรก็ตามมีสภาวะเชิงบวกทางญาณรูปแบบหนึ่งที่โคลนให้ความสำคัญ เป็น พิเศษ คือ ความน่าจะเป็นจริง (probability to be true) (ibid: 133-135) ของประพจน์ความเชื่อ ซึ่งช่วยกำหนดระดับการรับประกันของความประพจน์ความเชื่อนั้น ๆ ว่าสูงหรือต่ำแค่ไหน ดังนั้นแล้วผู้วิจัยจะถือว่าการส่งผ่านความน่าจะเป็นจริง (probability transfer) ของชุดการอ้างเหตุผลใด ๆ จะเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการส่งผ่านการรับประกัน (warrant transfer) ของชุดการอ้างเหตุผลนั้น ๆ ซึ่งจะทำให้เราสามารถพิจารณาข้อเสนอของโคลน และ ข้อโต้แย้งของผู้วิจัยได้ง่ายขึ้น

ผู้วิจัยได้กล่าวถึงตัวอย่างของการส่งผ่านเหตุผลสนับสนุนไปแล้วในเรื่อง “น้ำท่วม...เขื่อนแตก” ซึ่งบรรยายให้เห็นว่าบนฐานคิดนี้ ข้ออ้างจะส่งผ่านความมีเหตุผลสนับสนุนของตนไปให้ข้อสรุปเสมอ ในทำนองเดียวกันเราอาจจะใช้ตัวอย่างเดียวกันอธิบายการส่งผ่านของความน่าจะเป็นจริงได้ ดังนี้

ประธาน S : ในอีกไม่กี่วันนี้ น้ำจะท่วมหนองคาย (ประพจน์ p)

ผู้โต้สวน : เพราะเหตุใดจึงเชื่อเช่นนั้น

ประธาน S : เพราะฉันเชื่อว่าเขื่อนที่จีนกำลังจะแตก น้ำจึงน่าจะไหลมาท่วมบริเวณชายฝั่งแม่น้ำโขง (ประพจน์ r)

ผู้โต้สวน : แล้วเพราะเหตุใดจึงเชื่อเช่นนั้น

ประธาน S : เพราะฉันเชื่อว่าพຽ່ງนี้จะมีพายุสุริยะพัดมาบนโลก

ซึ่งจะก่ดเหล็กที่ฐานเขื่อนจนพัง (ประพจน์ s)

จากตัวอย่างดังกล่าว ประพจน์ p มีความน่าจะเป็นจริงหรือไม่ ขึ้นกับว่าประพจน์ r มีความน่าจะเป็นจริงหรือไม่—และประพจน์ r มีความน่าจะเป็นจริงหรือไม่ ก็ขึ้นกับว่าประพจน์ s มีความน่าจะเป็นจริงหรือไม่ตามลำดับ การส่งผ่านความน่าจะเป็นจริงจะไม่มีปัญหาเลยหากว่าชุดการอ้างเหตุผลของ S เป็นนิรนัยทั้งหมด เช่นชุดการอ้างเหตุผล (“สมถึกใช้ค่าน้ำหน้าว่านาย”, เพราะว่า “สมถึกเป็นผู้ชาย”, เพราะว่า “สมถึกเป็นพ่อของสมถุย”....) แต่ในทางกลับกันเราสามารถจินตนาการได้ว่า การอ้างเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไปในโลกจริง แต่ละขั้นของการอ้างเหตุผลมีช่องว่างทำให้เราสงสัยได้ว่า เกิดเหตุการณ์นั้นแล้วจะสรุปเป็นอีกเหตุการณ์หนึ่งได้แน่นอนหรือ? ยกตัวอย่างเช่น เชื้อนแตกแล้วน้ำจะท่วมแน่หรือ มันอาจจะไม่ท่วมก็ได้ด้วยปัจจัยอื่น ๆ เช่นการปรับภูมิประเทศและการเตรียมป้องกันภัย ลองนึกถึงการอ้างเหตุผลที่มีความน่าจะเป็นจริงต่ำกว่านั้น เช่นการใช้สายตาของเราเองในการมองวัตถุที่อยู่ห่างออกไป 100 เมตร เราอาจจะค่อนข้างมั่นใจว่าที่เห็นอยู่คือหมีแพนด้า แต่ก็ไม่อาจจะมั่นใจเต็มร้อย มันอาจจะเป็นอย่างที่เห็นเหมือนหมีแพนด้าก็ได้ หรือการใช้เครื่องมือวัดที่มีความแม่นยำประมาณหนึ่ง เช่นเทอร์โมสแตทในเตารีด (แผ่นโลหะสองชนิดประกบกันที่จะแยกออกจากกันเมื่ออุณหภูมิถึงระดับหนึ่ง) เราอาจจะบอกได้ว่าเรารู้ว่าอุณหภูมิของหน้าเตารีดขณะนั้นมีค่า 200 องศาเซลเซียส แต่มันก็อาจจะผิดพลาดได้ ในทำนองเดียวกันกับการอ้างเหตุผลแบบอุปนัย กลุ่มตัวอย่างที่ดีคือความรู้แทบทั้งหมดทางวิทยาศาสตร์อันมักได้มาจากกระบวนการเก็บข้อมูลปรากฏการณ์ซ้ำ ๆ จำนวนมากแล้วมาสรุปเป็นความเชื่อว่าการปรากฏการณ์ครั้งต่อไปที่จะเกิดขึ้นจะเป็นเช่นเดิมหรือเป็นเช่นปรากฏการณ์ส่วนใหญ่ที่เคยเกิดขึ้นมาแล้ว ยกตัวอย่างเช่น การบอกว่า อยู่ใต้ต้นไม้จะโดนฟ้าผ่าได้ง่ายกว่าอยู่ในบ้าน, นกเงือกเป็นนกที่มีคู่ครองเพียงหนึ่งเดียว, อุณหภูมิพื้นหลังของจักรวาลมีค่า 3 องศาเคลวิน เป็นต้น การอ้างเหตุผลในรูปแบบต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้ข้อสรุปมีความน่าจะเป็นจริงต่ำลงไปจากข้ออ้าง ซึ่งหากว่าเป็นการอ้างเหตุผลเพียงไม่กี่ขั้นก็อาจจะไม่มีผลกระทบมาก แต่ลองจินตนาการถึงสายลำดับของเหตุผลยาว ๆ ที่เรียงต่อกันโดยข้อสรุปมีความน่าจะเป็นจริงต่ำลงไปเรื่อย ๆ ว่า จะเกิดอะไรขึ้น และนี่คือปัญหาของรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่านที่โคลนซีให้เห็น ปัญหาดังกล่าวนี้จะเรียกว่าการสูญเสียความน่าเชื่อถือ (credibility erosion) โคลนซีเสนอต่อไปว่าปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้เราควรปฏิเสธรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่าน เนื่องจากว่าทำให้รูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่านไม่สามารถตอบสนองเป้าหมายของการเป็นรูปแบบการรับประกันที่ดีได้ (ibid p. 131)

4.3 การใช้เครื่องมือจำแนกเบย์อย่างง่าย (Naïve Bayesian Classification) ในการแก้ปัญหารูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่าน

ปัญหาของการให้เหตุผลสนับสนุนแบบส่งผ่านการรับประกัน คือปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อมีการอ้างเหตุผลต่อเนื่องกันไปหลาย ๆ ลำดับ แล้วความน่าเชื่อถือของประพจน์ข้อสรุปจะต่ำลงเรื่อย ๆ เนื่องจากการใช้วิธีการอ้างเหตุผลอุปนัย หรือการอ้างเหตุผลแบบอื่น ๆ ที่ค่าความน่าจะเป็นจริง (likelihood) ของข้ออ้างหรือกระบวนการ

ต่ำกว่า 1.0 อันนำไปสู่การที่ปีเตอร์ โคลน์เสนอว่า ข้อสรุปที่ได้จากข้ออ้างหรือกระบวนการประเภทนี้ จะมีค่าความน่าจะเป็นจริงลดลงไปเรื่อย ๆ เมื่ออ้างเหตุผลถอยกลับต่อไปตามสายลำดับ อาทิเช่น นักศึกษาปริญญาโท และเอกกว่า 60% ประสบปัญหาสุขภาพจิต และนักศึกษาที่มีปัญหาสุขภาพจิตกว่า 55% จะประสบความล้มเหลวในการศึกษา และสมมติว่ามีนายแดงเป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท ความน่าจะเป็นจริงที่นายแดงจะประสบความล้มเหลวในการศึกษาโดยอิงบนข้อมูลสถิติดังกล่าวคือ 33%

โคลน์จึงเสนอว่าโมเดลการให้เหตุผลสนับสนุนแบบที่ส่งผ่านการรับประกันจากข้ออ้างไปสู่ข้อสรุป เป็นโมเดลที่จะประสบปัญหาในการอธิบายสายลำดับการอ้างเหตุผลถอยกลับที่มีขนาดยาว เนื่องจากค่าความน่าจะเป็นจริงของประพจน์ข้อสรุปสุดท้ายจะถูกกัดกร่อนไปจนไม่สามารถยอมรับได้

ผู้วิจัยเสนอว่า การอ้างเหตุผลในชีวิตประจำวันทั่วไปและการอ้างเหตุผลในกระบวนการทางเทคนิคของมนุษย์ เรามักจะพิจารณาหลักฐานสนับสนุนหรือข้ออ้างมากกว่าหนึ่งหลักฐาน/ข้ออ้างในการแสวงหาค่าความน่าจะเป็นจริงของข้อสรุป อาทิเช่น การคาดเดาสภาพการจราจรในย่านที่กำลังจะขับรถไป การวิเคราะห์หาตัวคนร้ายในคดีฆาตกรรม การคาดเดาว่าใครแอบทานขนมในตู้เย็น การทำนายสภาวะอากาศของกรมอุตุนิยมวิทยา การจำแนกจดหมายขยะออกจากจดหมายปกติในระบบอิเล็กทรอนิกส์ การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติการวิจัยโดยอาศัยข้อมูลหรือกระบวนการหลายชุด ซึ่งทำให้วิธีการคำนวณความน่าจะเป็นจริงของข้อสรุปจะต้องอาศัยทฤษฎีทางสถิติและความน่าจะเป็นที่สามารถคำนวณความน่าจะเป็นจริงจากข้อมูล/ข้ออ้าง/หลักฐานหลาย ๆ ชิ้นพร้อม ๆ กันได้ ซึ่งหนึ่งในเครื่องมือวิธีนั้นคือเครื่องมือจำแนกเบย์อย่างง่ายและผลที่ได้จากการคำนวณจะแสดงให้เห็นว่า มีโอกาสสูงมากที่ข้อสรุปจะมีความน่าจะเป็นจริงสูงกว่าค่าเฉลี่ยความน่าจะเป็นจริงของข้ออ้าง ซึ่งทำให้ผู้วิจัยสามารถแก้ไขปัญหาของรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่านได้ในที่สุด

4.3.1 ความน่าจะเป็นแบบเบย์ (Bayesian Probability)

ความน่าจะเป็นแบบเบย์ เป็นการเสนอโมโนทัศน์ของความน่าจะเป็นในรูปแบบ ความคาดหมายอันสมเหตุสมผล, สถานะของความรู้, และ ปริมาณความมั่นใจของบุคคลที่มีต่อความเชื่อ แทนที่จะเป็นความถี่ของการเกิดเหตุการณ์ใดหนึ่ง หรือข้อมูลความน่าจะเป็นจากการสังเกตการณ์เหตุการณ์กระทำซ้ำที่ผลลัพธ์ของเหตุการณ์มีเสถียรภาพ²⁸

หรือกล่าวอีกอย่าง ความน่าจะเป็นแบบเบย์คือการทำให้ความน่าจะเป็นมีลักษณะความเป็นนามธรรมซึ่งแปรเปลี่ยนไปตามเงื่อนไข (condition) หรือหลักฐาน (evidence) อันช่วยให้เราทำความเข้าใจประพจน์ความน่าจะเป็นแบบเงื่อนไข (conditional probability) ที่ปรากฏในภาษาธรรมชาติของเราได้ ยกตัวอย่างเช่น เมื่อ

²⁸ https://en.wikipedia.org/wiki/Bayesian_probability อ้างถึง (Cox, 1946; Jaynes, 1986; de Finetti, 1974)

นักสืบในคดีหนึ่งกล่าวว่า “จากการสืบสวน ผมคิดว่านายดำมีโอกาสเป็นคนร้ายสูงถึง 7 ใน 10” นั้นมีได้หมายถึง มีการสังเกตการณ์เหตุการณ์กระทำซ้ำ ๆ และพบว่านายดำเป็นคนร้ายในเหตุการณ์ซ้ำ ๆ นั้นเป็นอัตราส่วน 7 ใน 10 ครั้ง หากแต่หมายถึงว่ามีค่าความน่าจะเป็นเบื้องต้น (prior probability) ของข้ออ้างหรือหลักฐานบางอย่าง ที่ทำให้สามารถคิดคำนวณความน่าจะเป็นภายหลัง (posterior probability) ของการที่นายดำน่าจะเป็นคนร้ายได้

และการคำนวณดังกล่าวสามารถกระทำได้โดยอาศัยทฤษฎีบทของเบย์ (Bayes' Theorem) ซึ่งสามารถ แสดงในรูปสมการพื้นฐานดังนี้ (Orloff; Bloom, 2014, p.3)

$$P(D) = \frac{P(D|H)P(H)}{P(D)}$$

หรือ

$$\text{ความน่าจะเป็น(หลักฐาน)} = \frac{\text{ความน่าจะเป็น(ข้อสรุป)} * \text{ความน่าจะเป็น(ข้อสรุป)}}{\text{ความน่าจะเป็น(หลักฐาน)}}$$

โดยที่สมการข้างต้นมีความหมายดังนี้

สมการฝั่งซ้ายมือ

$P(H|D)$ สามารถอ่านได้ว่า ความน่าจะเป็นที่ข้อสรุป H จะเป็นจริงเมื่อปรากฏหลักฐาน (หรือเหตุผลสนับสนุน) D

และสมการทางฝั่งขวา

$P(D|H)$ สามารถอ่านได้ว่า ความน่าจะเป็นที่จะปรากฏหลักฐาน D เมื่อข้อสรุป H เป็นจริง

$P(H)$ สามารถอ่านได้ว่า ความน่าจะเป็นที่ข้อสรุป H จะเป็นจริงจากปริภูมิตัวอย่าง (sample space) ของ เหตุการณ์ทั้งหมด

$P(D)$ สามารถอ่านได้ว่า ความน่าจะเป็นที่จะปรากฏหลักฐาน D จากปริภูมิตัวอย่างของเหตุการณ์ทั้งหมด

สมการนี้สามารถเปลี่ยนรูปที่สมมูลกันได้หลายรูปแบบ อาทิเช่น

$$P(D) = \frac{P(H \cap D)}{P(D)}$$

$$P(D)P(D) = P(H)P(H)$$

$$P(H) = P(H \cap D1) + P(H \cap D2) + \dots + P(H \cap Dn) = P(D1)P(D1) + P(D2)P(D2) + \dots + P(Dn)P(Dn)$$

เป็นต้นๆ ซึ่งทำให้เมื่อเรามีข้อมูลมากเพียงพอ เราจะสามารถพลิกสมการกลับไปกลับมาเพื่อคิดคำนวณความน่าจะเป็นภายหลัง (posterior probability) หรือความน่าจะเป็นของข้อสรุปได้ แต่ทว่าในกรณีทั่ว ๆ ไปแล้วเรามักจะมีข้อมูลไม่เพียงพอ ยกตัวอย่างเช่น

- หากกำหนด prior probability หรือ $P(D|H)$ ของการที่จะเห็นถนนเปียก เมื่อเกิดฝนตก = 0.7 หรือกล่าวอีกอย่าง ถ้ามีเหตุการณ์ฝนตก มีโอกาสที่ถนนอาจจะเปียก 7 ใน 10 และมีโอกาสที่ถนนอาจจะไม่เปียก 3 ใน 10
- และเมื่อเราต้องการหา posterior probability หรือ $P(H|D)$ หรือกล่าวอีกอย่าง ต้องการทราบว่า เมื่อเราเห็นถนนเปียก เราสามารถทำนายได้หรือไม่ว่ามีค่าความน่าจะเป็นเท่าใดที่จะมีฝนตกก่อนหน้านี้
- ตามทฤษฎีบทของเบย์ เราต้องการทราบค่า $P(H)$ และ $P(D)$ เพื่อแก้สมการ อันได้แก่ ค่าความน่าจะเป็นที่ฝนจะตกเมื่อนับดินฟ้าอากาศทั้งหมด หรือนับการทำนายทั้งหมด และค่าความน่าจะเป็นที่ถนนเปียกเมื่อนับถนนทั้งหมดที่เวลาใด ๆ
- แต่ปัญหาก็คือ ก.) เราจะเข้าใจขอบเขตของ $P(H)$ และ $P(D)$ อย่างไร ในโจทย์อุดมคติเราสามารถนิยาม $P(H)$ และ $P(D)$ ได้อย่างชัดเจน ยกตัวอย่างเช่น หากต้องการทราบว่าหากผลตรวจจะเร่งด้านมของนางวิสาขามีค่าเป็นบวก มีโอกาสเท่าใดที่นางวิสาขจะเป็นมะเร็งด้านมจริง ๆ โจทย์แบบนี้เราอาจจะกำหนดนิยามของ $P(H)$ ได้ว่าเป็นสถิติของบุคคลที่เป็นมะเร็งด้านมทั้งหมดต่อจำนวนประชากรหญิงไทย แต่โจทย์แบบฝนตก-ถนนเปียกนั้นอาจจะนิยาม $P(H)$ ได้ยากกว่าหมายถึงฝนตกที่ไหน กินพื้นที่เท่าไร นับอย่างไร และปัญหา ข.) เราอาจจะไม่รู้ค่าของตัวแปร $P(H)$, $P(D)$, หรือตัวแปรอื่น ๆ

ซึ่งการที่เรามักจะไม่มีข้อมูลเหล่านี้ในมือ ทำให้นักสถิติหาวิธีสร้างเครื่องมือในการคำนวณบนฐานของทฤษฎีบทเบย์โดยไม่จำเป็นต้องใช้ตัวแปรทุกตัว หนึ่งในเครื่องมือเหล่านั้นคือ Naïve Bayesian Classification ที่มีสมมติฐานว่า หลักฐานหรือเหตุผลสนับสนุนแต่ละข้อที่ใช้ในการคำนวณความน่าจะเป็นของข้อสรุป มีความเป็นอิสระจากกัน²⁹ ซึ่งทำให้เราตัดตัวแปรในสมการ หรือใช้ตัวแปรหนึ่งแทนอีกตัวแปรหนึ่งได้ ตามกฎว่าด้วยความ

²⁹ ยกตัวอย่างการจำแนกอาหารชนิดนี้เป็นอาหารอีสานหรือไม่ โดยดูจากหลักฐาน₁ การใส่ปลาร้า หลักฐาน₂ รสชาติเผ็ดและเค็มนำ และหลักฐาน₃ สมุนไพรที่ใส่เป็นหอมแดงข่าตะไคร้ โดยหากมองว่าหลักฐานเหล่านี้เป็นอิสระจากกัน คือไม่มีความสัมพันธ์เชิงสถิติระหว่างการใส่ปลาร้ากับการมีรสเผ็ดและเค็มนำ (ซึ่งในกรณีนี้ไม่น่าจะจริงที่หลักฐานทั้งสองจะเป็นอิสระจากกัน เพราะปลาร้าทำให้อาหารมีรสเค็ม) หรืออีกตัวอย่าง หากเราอยากทราบความน่าจะเป็นของการหยิบลูกแก้วสีต่าง ๆ จากโหลสองครั้งว่าจะมีรูปแบบที่กำหนดเป็นอัตราส่วนเท่าใด การหยิบลูกแก้วหนึ่งครั้งออกมาดู จากนั้นใส่กลับไปโหลคืนแล้วหยิบใหม่ การหยิบทั้งสองครั้งจะเป็นอิสระจากกัน แต่หากว่าเมื่อหยิบลูกแก้วครั้งที่หนึ่งแล้วเอาลูกแก้วออกไปเลย จากนั้นจึงหยิบลูกแก้วลูกที่สอง การหยิบทั้งสองครั้งไม่เป็นอิสระจากกัน เพราะการปรากฏของหลักฐานชิ้นแรก (หยิบได้ลูกแก้วสี x) มีผลต่อค่าความน่าจะเป็นเบื้องต้นของหลักฐานชิ้นที่สอง

เป็นอิสระต่อกัน อันได้แก่ หาก $D1$ และ $D2$ เป็นอิสระต่อกันแล้วนั้น $P(D1 \cap D2) = P(D1) * P(D2) = P(D2) * P(D1)$

และ $P(D1|D2) = P(D1)$

และเมื่อมีสมมติฐานเรื่องความเป็นอิสระจากกัน นักสถิติก็สามารถเสนอสมการที่ง่ายขึ้นและใช้ตัวแปรน้อยลง สมการเหล่านี้มีหลายรูปแบบและทั้งหมดถูกจัดอยู่ในประเภทเครื่องมือจำแนกเบย์อย่างง่าย³⁰ หนึ่งใน การประยุกต์ใช้สมการที่ใช้เป็นเครื่องมือจำแนกประเภทดังกล่าวคือการจำแนกจดหมายขยะในระบบอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยนาอิวเบย์ โดยพอล เกรแฮม (Graham, 2003a) ซึ่งเสนอสมการแบ่งเป็นสองส่วน ส่วนแรกคือการใช้ เครื่องมือจำแนกเบย์อย่างง่ายคิดคำนวณค่าความน่าจะเป็นจดหมายขยะของแต่ละคำที่ปรากฏในจดหมาย อาทิ เช่น คำว่า ไวอากร้า, โอกาสทอง, ขงเสียนแบบ, หนังโป๊ ฯลฯ ดังนี้

$$P(W) = \frac{P(S) * P(S)}{P(S) * P(S) + P(H) * P(H)}$$

โดยที่สมการข้างต้นมีความหมายดังนี้

$P(S|W)$ อ่านได้ว่า ค่าความน่าจะเป็นจดหมายขยะเมื่อเมื่อตรวจพบคำ W

$P(S)$ อ่านได้ว่า ค่าความน่าจะเป็นที่จดหมายใด ๆ จะเป็นจดหมายขยะ (จากจดหมายที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สังกเหตุการณ์ทั้งหมด)

$P(W|S)$ อ่านได้ว่า ค่าความน่าจะเป็นที่จะพบคำ W เมื่อจดหมายฉบับนั้นเป็นจดหมายขยะ (spam)

$P(W|H)$ อ่านได้ว่า ค่าความน่าจะเป็นที่จะพบคำ W เมื่อจดหมายนั้นเป็นจดหมายดี (ham)

$P(H)$ อ่านได้ว่า ค่าความน่าจะเป็นที่จดหมายใด ๆ จะเป็นจดหมายดี

เกรแฮม (Graham, 2003b) เสนอต่อไปว่า การตั้งค่าเริ่มต้นของ $P(S)$ และ $P(H)$ ค่าที่ดีที่สุดคือ 0.5 หรือหมายถึง เมื่อพบจดหมายใด ๆ ให้คะเนว่ามีโอกาสจะเป็นจดหมายขยะและจดหมายดีเท่า ๆ กัน ซึ่งทำให้เขาลดทอน สมการได้ดังนี้

$$P(W) = \frac{P(W|S)}{P(S) + P(W|H)}$$

³⁰ https://en.wikipedia.org/wiki/Naive_Bayes_classifier#Parameter_estimation_and_event_models อ้างถึง (Hand; Yu, 2001; Rennie; Shih; Teevan; Karger, 2003)

ส่วนที่สองคือการรวมความน่าจะเป็นจากหลักฐานทั้งหมดที่ถูกพิจารณา หรือหมายถึงการรวม $P(S|W_1), P(S|W_2), \dots P(S|W_n)$ โดยเกรแฮมเสนอสมการดังนี้

P_s

$$= \frac{P(W_1) * P(W_2) * \dots P(S|W_n)}{P(W_1) * P(W_2) * \dots P(W_n) + (1 - P(W_1)) * (1 - P(W_2)) * \dots (1 - P(W_n))}$$

จากสมการดังกล่าวเราจะพบว่า ยิ่งมีการพิจารณาคำสำคัญ W หลาย ๆ คำ หรือกล่าวอีกอย่างพิจารณาหลาย ๆ หลักฐาน เครื่องมือจำแนกจดหมายขยะจะยิ่งทำงานได้แม่นยำมากขึ้น หรือกล่าวอีกอย่างคือ ผู้รู้สามารถมีความมั่นใจในประพจน์ที่ว่า “จดหมายฉบับนี้เป็นจดหมายขยะ” หรือ “จดหมายฉบับนี้เป็นจดหมายดี” ได้เพิ่มขึ้น และที่สำคัญที่สุดสมการนี้แสดงให้เห็นว่าเราสามารถได้มาซึ่งค่าความน่าจะเป็นภายหลังของประพจน์ข้อสรุป P_s ที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยความน่าจะเป็นเบื้องต้นของประพจน์ข้ออ้าง $P(S|W_1), P(S|W_2), \dots P(S|W_n)$ ดังตัวอย่างนี้

สมมติพิจารณาจดหมายฉบับหนึ่งที่ตรวจพบคำสำคัญ 4 คำ โดยกำหนดค่าความน่าจะเป็นจดหมายขยะเมื่อตรวจพบคำสำคัญเหล่านั้นดังนี้

$$P(S|‘ไวอากรา’) = 0.5$$

$$P(S|‘โอกาสทอง’) = 0.54$$

$$P(S|‘หนังโป๊’) = 0.62$$

$$P(S|‘คลิกด่วน’) = 0.55$$

ค่าความน่าจะเป็นที่จดหมายฉบับนั้นจะเป็นจดหมายขยะคำนวณดังนี้

P_s

$$= \frac{0.5 * 0.54 * 0.62 * 0.55}{0.5 * 0.54 * 0.62 * 0.55 + (1 - 0.5) * (1 - 0.54) * (1 - 0.62) * (1 - 0.55)}$$

$$\therefore P_s = 0.74$$

เราจะเห็นได้ว่า เมื่อมีหลักฐานมากกว่าหนึ่งชิ้น เราจะได้ค่าความน่าจะเป็นภายหลังมากกว่าค่าเฉลี่ยความน่าจะเป็นเบื้องต้น แต่ทั้งนี้วางอยู่บนสมมติฐานได้แก่

ก.) หลักฐานแต่ละชิ้นเป็นอิสระจากกัน

ข.) เริ่มต้นโดยไม่มีอคติว่าจดหมายที่พิจารณาจะเป็นจดหมายขยะหรือจดหมายดี หรือ $P(S) = P(H) = 0.5$

ค.) ค่าความน่าจะเป็นของหลักฐานแต่ละชิ้นมากกว่า 0.5

ซึ่งสมมติฐานทั้งสามประการ ผู้วิจัยจะป้องกันในหัวข้อการประยุกต์ใช้กับการให้เหตุผลย้อนกลับ

4.3.2 การประยุกต์ใช้กับการให้เหตุผลสนับสนุนแบบส่งผ่านการรับประกัน

ใน ‘มือบนท้องฟ้า’ จากเรื่อง*การกลับมาของมิสเตอร์ควิน* (คริสตี้, 2534) มิสเตอร์แซทเทอร์เวทและมิสเตอร์ควินร่วมกันสืบคดีฆาตกรรมภรรยาสาวของเซอร์จอร์จ บานาบี เมื่อการสืบสวนมาถึงที่สุดและมิสเตอร์แซทเทอร์เวทจะต้องตัดสินใจว่าจะเชื่อประพจน์ว่า “เซอร์จอร์จปรับนาฬิกาในบ้านเพื่อสร้างพยานอ้างอิงเท็จให้ตนเอง” มิสเตอร์แซทเทอร์เวทพิจารณาจากหลายหลักฐานประกอบกัน ได้แก่**หลักฐาน D1** ปกติแล้วเซอร์จอร์จใช้เวลาปรับนาฬิกาทุกบ่ายวันศุกร์ และการฆาตกรรมเกิดขึ้นตอนสี่โมงเย็นวันศุกร์ **หลักฐาน D2** สายโทรศัพท์ถูกตัดส่งผลให้ไม่มีใครโทรไปแจ้งตำรวจและมีการบันทึกเวลาพบศพที่แน่นอนได้ **หลักฐาน D3** ตอนที่มิสเซียปังดั่งแม่บ้านคนหนึ่งเห็นควันจากรถไฟพวยพุ่งเป็นรูปมือบนท้องฟ้า และเวลาเดินรถไฟดังกล่าวไม่ตรงกับเวลาที่คนในบ้านดูจากนาฬิกาตอนพบศพภรรยาสาว **หลักฐาน D4** เซอร์จอร์จส่งตัวแม่บ้านคนนี้ไปทำงานค่าตอบแทนสูงที่แคนาดาโดยห้ามหล่อนติดต่อกับเพื่อนและญาติของตนที่อังกฤษ

จะเห็นได้ว่า หากพิจารณาจากหลักฐานชิ้นใดชิ้นหนึ่งเพียงชิ้นเดียว เซอร์จอร์จเพียงแค่อุบัติต้องสงสัยว่าอาจจะปรับนาฬิกาหรือมีพิรุณ ซึ่งอาจจะพินิจไม่ได้ เพราะอาจจะเป็นเรื่องบังเอิญก็ได้ ทว่าเมื่อพบพิรุณหรือหลักฐานหลาย ๆ ชิ้นประกอบกันเข้า เรื่องบังเอิญก็ดูเหมือนว่าจะไม่บังเอิญอีกต่อไปที่หลักฐานทุกชิ้นชี้มายังข้อสรุปเดียวกันเช่นนี้

ในนิยายมิสเตอร์แซทเทอร์เวทไม่มีค่าความน่าจะเป็นของแต่ละหลักฐานเป็นตัวเลขที่แน่นอน และมิสเตอร์แซทเทอร์เวทไม่รู้ว่าหลักฐานแต่ละชิ้นเป็นอิสระจากกันหรือไม่ หรือหากไม่เป็นอิสระจากกันหลักฐานเหล่านั้นมีความพึ่งพิงกันคิดเป็นตัวเลขเท่าใดทางสถิติ อีกประการคือไม่รู้ว่เซอร์จอร์จ และชายหนุ่มซึ่งดูเหมือนถูกปรับปรับ ทั้งสองคนมีค่าความน่าจะเป็นเบื้องต้นที่จะเป็นฆาตกรเท่าใด หรือกล่าวอีกอย่างคือไม่มีอคติเบื้องต้นว่าใครดูท่าจะเป็นคนร้าย ประการสุดท้ายหลักฐานแต่ละชิ้นที่มิสเตอร์แซทเทอร์เวทยกมาพิจารณา อย่างน้อยต้องมีน้ำหนักในระดับหนึ่ง ตัวอย่างของหลักฐานที่ไม่มีน้ำหนัก เช่น “นายเชียวเป็นชายรักชายที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร ดังนั้นนายเชียวน่าจะมีเชื้อ HIV โดยอิงจากสถิติประชากรว่า ชายรักชายในกรุงเทพมหานคร 28.6% ที่มาตรวจกับคลินิกนิรนามตรวจพบเชื้อ HIV” หลักฐานชิ้นนี้ถือว่าน้ำหนักค่อนข้างต่ำ เพราะในทางกลับกันนายเชียวมีโอกาสที่จะไม่มีเชื้อ HIV สูงถึง 71.4%

จากเงื่อนไขทั้งหมดที่กล่าวไปเบื้องต้น การประยุกต์ใช้นาอ็ฟเบย์กับคดี ‘มือบนท้องฟ้า’ จะสามารถทำได้
เช่นนี้

- กำหนดตัวเลขความน่าจะเป็นให้กับหลักฐานแต่ละชิ้นของมิสเตอร์แซทเทอร์เวท เนื่องจากการตัดสินความเชื่อในชีวิตประจำวันของมนุษย์ เราก็มักไม่มีตัวเลขที่แน่นอนของความน่าจะเป็นพื้นฐานของหลักฐานต่าง ๆ ดังนั้นการกำหนดตัวเลขคร่าว ๆ ที่ไม่สูงเกินไปและไม่ต่ำเกินไป จึงทำหน้าที่เป็นเลขนามธรรม ที่ทำให้เรามองเห็นแนวโน้มของการส่งผ่านการรับประกันจากข้ออ้างไปสู่ข้อสรุปเท่านั้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ตัวเลข 0.6 สำหรับทุกหลักฐานของมิสเตอร์แซทเทอร์เวท³¹
- มิสเตอร์แซทเทอร์เวทไม่ทราบค่าความพึงพิงกันของแต่ละหลักฐาน และเราก็พบว่าแม้แต่ในระบบที่สามารถจัดเก็บข้อมูลเป็นตัวเลขได้ อาทิเช่น การปรากฏร่วมกันของคู่คำบางคำในภาษาอังกฤษ เราก็ไม่สามารถหาค่าการพึ่งพิงกันของคู่คำนั้นได้ เนื่องจากว่าจำนวนข้อมูลมีขนาดมหาศาลมาก (เช่นการใช้ภาษาอังกฤษทั้งหมดบนโลก) และข้อมูลก็เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพราะมนุษย์ผลิตเอกสารภาษาอังกฤษออกมามากตลอดเวลาทุกวินาที ดังนั้นในการแก้ไขปัญหานี้ ผู้วิจัยจึงมองว่ามีสเตอร์แซทเทอร์เวทควรรับสมมติฐานว่าด้วยความเป็นอิสระของข้อมูล (independency) ของนาอ็ฟเบย์ ซึ่งได้รับการพิสูจน์เชิงประจักษ์แล้วว่า แม้สมมติฐานนี้จะไม่ตรงกับข้อเท็จจริง แต่ไม่ได้ทำให้ความแม่นยำของ Naive Bayes Classification ลดลงจนยอมรับไม่ได้³²
- การไม่มีอคติเบื้องต้นว่าใครเป็นผู้ร้าย เป็นสมมติฐานที่มีเหตุผลสำหรับการสืบคดี ถึงแม้ว่าจะมีตัวเลขสถิติประชากรที่บอกว่าผู้ชายมีสถิติทำฆาตกรรมมากกว่าผู้หญิง หรือสถิติที่คล้ายคลึงกันนี้ แต่เกรแฮมชี้จากการทดลองใช้ระบบคัดแยกจดหมายขยะด้วยนาอ็ฟเบย์ของเขาว่าการตั้งค่า $P(\text{Hypothesis})$ และ $P(\text{Data})$ ไว้ที่ 0.5 ไม่มีผลกระทบต่อความแม่นยำในการคัดแยกจากจดหมายจำนวน 4000 ฉบับ³³
- หากถือว่าหลักฐานที่มิสเตอร์แซทเทอร์เวทนำมาพิจารณามีน้ำหนักที่เหมาะสม น้ำหนักค่าความน่าจะเป็นของหลักฐานเหล่านั้นควรเกิน 0.5 หรือกล่าวอีกอย่างว่า ถ้าปรากฏหลักฐาน D มีแนวโน้มที่ข้อสรุป H จะเป็นจริงมากกว่าแนวโน้มที่ข้อสรุป H ไม่เป็นจริง

³¹ อันที่จริงสามารถใช้หลักฐานที่มีค่าความน่าจะเป็นมากกว่า 0.5 ได้เสมอ ไม่จำเป็นต้องเป็น 0.6 ดังที่ผู้วิจัยชี้ให้เห็นในแผนภาพ 4.1 ของหัวข้อต่อไป และหากสมมติว่า หลักฐานทุกชิ้นของมิสเตอร์แซทเทอร์เวทมีค่า 0.51 ผลการคำนวณความน่าจะเป็นที่เซอร์จอร์จจะเป็นผู้ร้ายจะเท่ากับ 0.54 และหากสมมติว่าหลักฐานทุกชิ้นของมิสเตอร์แซทเทอร์เวทมีค่า 0.501 ผลการคำนวณความน่าจะเป็นที่เซอร์จอร์จจะเป็นผู้ร้ายจะเท่ากับ 0.503999 ตามการคำนวณโดยสมการรวมค่าความน่าจะเป็นแบบเบย์อย่างง่ายในหน้าเดียวกันนี้

³² ดูการทดลองเชิงประจักษ์ต่อประสิทธิภาพของเครื่องมือจำแนกนาอ็ฟเบสได้จาก (Rish, 2001; Zhang, 2004; Caruana; Niculescu-Mizil, 2006).

³³ เกรแฮมพบว่า หากจดหมายฉบับที่ 4001 ถูกคัดแยกผิดพลาด อัตราความผิดพลาด (false positive rate) จะอยู่ที่ 0.03% ซึ่งถือว่าดีกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ว่าอัตราความผิดพลาดของการคัดแยกไม่ควรเกิน 1.16% (Graham, 2003c),

ดังนั้นแล้วเราจะได้สมการพิจารณาพิรุศของเซอร์จอร์จจากหลักฐานทั้งสี่ชิ้นดังนี้

$$P(\text{“เซอร์จอร์จปรับนาฬิกาในบ้านเพื่อสร้างพยานอ้างอิงเท็จให้ตนเอง”}) = \frac{P(D1)*P(D2)*P(D3)*P(D4)}{P(D1)*P(D2)*P(D3)*P(D4)+(1-P(D1))*(1-P(D2))*(1-P(D3))*(1-P(D4))} = 0.835$$

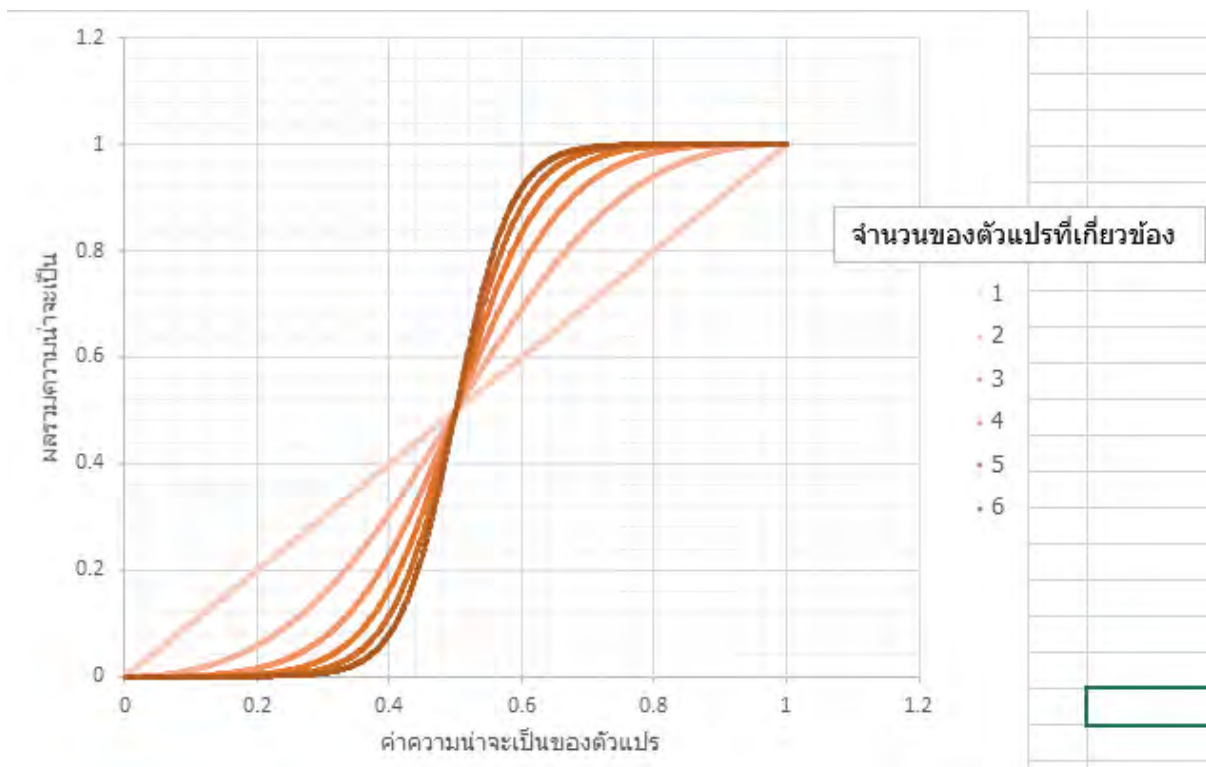
หรืออ่านว่า มีโอกาส 0.835 (83.5%) ที่เซอร์จอร์จจะปรับนาฬิกาในบ้านเพื่อสร้างพยานอ้างอิงเท็จให้ตนเอง ซึ่งจะเห็นได้ว่าแม้หลักฐานจะมีค่าความน่าจะเป็นเพียง 0.6 ก็สามารถนำไปสู่ข้อสรุปที่มีความน่าจะเป็นสูงกว่า 0.8 ได้โดยไม่จำเป็นต้องละทิ้งแนวทางการรับประกันแบบส่งผ่าน ค่าความน่าจะเป็นของหลักฐานยังคงส่งผ่านไปยังข้อสรุป และสามารถส่งต่อไปยังข้อสรุปใหม่ ๆ ที่ใช้ข้อสรุปเดิมเป็นหลักฐานได้โดยไม่เกิดการกีดกร่อนของความน่าจะเป็น

4.3.3 ข้อจำกัดและข้อได้เปรียบของการใช้อีฟเบย์ในการรวบรวมหลักฐาน

ข้อจำกัดของการใช้เครื่องมือนี้ในการอธิบายการรับประกันแบบส่งผ่าน มีอย่างน้อย 2 ประการคือ

- ก.) ถ้าต้องการเพิ่มค่าความน่าจะเป็นจากหลักฐานไปสู่ข้อสรุป จะต้องการพิจารณาหลักฐานมากกว่า 1 ชิ้น
- ข.) ค่าความน่าจะเป็นจริงของหลักฐานจะต้องมีค่าสูงกว่า 0.5

ข้อจำกัดทั้งสอง แสดงได้โดยแผนภาพนี้

แผนภาพ 4.1

จากแผนภาพ หากพิจารณาหลักฐานเพียง 1 ชิ้น ความน่าจะเป็นของข้อสรุปจะเท่ากับหลักฐานเสมอ (เส้นจางที่สุดตรงกลาง) แต่หากว่าพิจารณาจากหลักฐาน 2 ชิ้น กราฟค่าความน่าจะเป็นของข้อสรุป จะมีความชันสูงขึ้น หมายถึงว่าหลังจากค่าความน่าจะเป็นของหลักฐานตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ค่าความน่าจะเป็นของข้อสรุป จะมีค่าสูงกว่าค่าความน่าจะเป็นของหลักฐานเสมอ และยิ่งจำนวนหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณามีจำนวนมากขึ้น กราฟจะยิ่งมีความชันมากขึ้น ซึ่งค่าความน่าจะเป็นของข้อสรุปจะสูงกว่าค่าความน่าจะเป็นของหลักฐานในอัตราส่วนที่มากกว่าการพิจารณาหลักฐานเพียง 2 ชิ้นเป็นทวีคูณ

และในทางกลับกันหากค่าความน่าจะเป็นจริงของหลักฐานมีค่าต่ำกว่า 0.5 ก็จะทำให้อัตราส่วนค่าความน่าจะเป็นของข้อสรุปต่ำกว่าค่าความน่าจะเป็นของหลักฐาน ประเด็นเหล่านี้เป็นข้อจำกัดของการใช้อีฟเบย์ในการอธิบายการรับประกันแบบส่งผ่าน

แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเสนอว่ามีข้อได้เปรียบ ที่เราจะใช้การรวบรวมหลักฐานแบบเบย์อย่างง่ายมาเป็น “ตัวแบบ” แสดงให้เห็นความเป็นไปได้ที่ “ค่าความน่าจะเป็นของข้อสรุปจะมีค่ามากกว่าค่าความน่าจะเป็นของหลักฐาน/ข้ออ้าง” บนแพลตฟอร์มการรับประกันแบบส่งผ่าน

ค.) นาอ์ฟเบย์เป็นเพียงตัวอย่างเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ทำให้เราเข้าใจการรวมค่าความน่าจะเป็นแบบเบย์จากหลักฐานมากกว่า 1 ชิ้นอย่างเป็นรูปธรรมที่สุด มีการพัฒนาเครื่องมือการรวมค่าความน่าจะเป็นแบบเบย์อีกหลายประเภท³⁴ รวมทั้งการใช้ทฤษฎีบทเบย์ตัวเต็มในการคำนวณ ซึ่งสิ่งที่เครื่องมือเหล่านี้แตกต่างจากนาอ์ฟเบย์ คือการพิจารณาค่าตัวแปรอื่น ๆ มากขึ้น เพื่อเพิ่มความแม่นยำ อาทิเช่น การกำหนดค่าความน่าจะเป็นก่อนของเหตุการณ์ (prior probability) การกำหนดค่าความน่าจะเป็นของเงื่อนไข (condition probability) การกำหนดค่าความน่าจะเป็นตามเงื่อนไข (likelihood) ซึ่งการที่ค่าเหล่านี้เข้ามามีผลต่อการตัดสินใจ ทำให้ผู้ใช้เครื่องมือไม่จำเป็นต้องยึดติดกับเงื่อนไขค่าความน่าจะเป็นขั้นต่ำสุดของหลักฐานที่ 0.5 และไม่เพียงเท่านั้นยังมีเครื่องมือในการช่วยตัดสินใจ (ตัวอย่างเช่น bayes decision theory, duthman gamble, montecalo tree search) ที่มีได้ต้องการผลลัพธ์ค่าความน่าจะเป็นของข้อสรุปสูงกว่า 0.5 แต่ใช้วิธีการเปรียบเทียบระหว่างค่าความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์ใด ๆ และค่าความน่าจะเป็นที่จะไม่เกิดเหตุการณ์นั้น ๆ โดยสังเขปแล้วเรามีเครื่องมือจำนวนมากที่ใช้คิดคำนวณค่าความน่าจะเป็นอันโอนถ่ายจากหลักฐานสู่ข้อสรุปบนแพลตฟอร์มการรับประกันแบบส่งผ่าน และ

³⁴ ดูตัวอย่างของการใช้ทฤษฎีบทเบย์ในการพัฒนาเครื่องมือรวบรวมหลักฐานแบบต่าง ๆ ในงานของนักสถิติเหล่านี้ (Genest and Schervish, 1985: Genest and Zidek, 1986: Caruana and Niculescu-Mizil, 2006)

เครื่องมือเหล่านั้นพิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าสามารถใช้งานได้ในเชิงปฏิบัติในหลากหลายสาขาวิชาและเทคโนโลยี

- ง.) ดังที่ผู้วิจัยได้เสนอไปในการอภิปรายเรื่องคดี “มือบนท้องฟ้า” ผู้วิจัยชี้ว่าในสภาวะการตัดสินใจทางญาณวิทยาในชีวิตประจำวัน เราไม่อาจเข้าถึงตัวเลขสถิติที่ละเอียดลออ และเรายังไม่สามารถเข้าถึงค่าตัวแปรบางค่าได้ การรวบรวมหลักฐานแบบเบย์อย่างง่ายเป็นเครื่องมือที่สร้างมาเพื่อสภาวะที่อัปเดตข้อมูลโดยเฉพาะ ซึ่งจุดเด่นของมันรวมทั้งของเครื่องมือแบบเบย์ทุกชนิดคือความสามารถในการแก้ไขตนเอง (self-correction) โดยการเรียนรู้ผลตอบรับของการตัดสินใจ (feedback) ว่าผิดพลาดหรือไม่ จากนั้นจะนำไปสู่การปรับค่าตัวแปรที่ใช้การคำนวณ ยกตัวอย่างเช่น สมมติว่ามีสเตอร์แซทเทอร์เวทพบว่า เขาได้ตัดสินใจว่าบุคคลผู้หนึ่งเป็นผู้ร้ายจากลักษณะท่าทางหยาบกร้านและเอะอะโวยวาย แต่ผลลัพธ์ปรากฏว่าบุคคลผู้นี้มิใช่ผู้ร้ายตัวจริง มีสเตอร์แซทเทอร์เวทก็จะลดน้ำหนักการดูรูปลักษณะภายนอกในการตัดสินใจทางญาณวิทยาครั้งต่อไป หรือเมื่อมีสเตอร์แซทเทอร์เวทพบว่าคดีฆาตกรรมที่เกี่ยวกับความรัก ความหึงหวงที่เขาพบส่วนใหญ่ มีผู้ชายเป็นผู้ประกอบเหตุ เขาก็สามารถเพิ่มน้ำหนักเรื่องเพศในการตัดสินใจทางญาณวิทยาครั้งต่อไปได้ ลักษณะของการทดลองตัดสินใจจากข้อมูลที่อัปเดต นำไปสู่การรับรู้ผลลัพธ์ของการตัดสินใจ ทำให้การตัดสินใจทางญาณวิทยาครั้งต่อไปแม่นยำมากขึ้น หรือทำให้มือสมัครเล่นสามารถพัฒนาตนเองเป็นนักสืบมือฉมัง (หรือผู้เชี่ยวชาญ) ในแง่นี้การใช้เครื่องมือรวบรวมหลักฐานแบบเบย์อย่างง่ายจึงค่อนข้างจะสอดคล้องกับปรากฏการณ์ทางญาณวิทยาในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะด้านการเรียนรู้ทางญาณวิทยาของมนุษย์³⁵

³⁵ ตัวอย่างที่น่าสนใจของการพยายามจำลองการเรียนรู้ทางญาณวิทยาของมนุษย์ ก็ได้แก่กระบวนการ deep machine learning หรือ Bayesian neural network อันเป็นรากฐานของการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ อาทิเช่นปัญญาประดิษฐ์ AlphaGo ที่ได้รับชัยชนะแชมป์โลกโกะสี่-เขตต์ในปี 2016 ที่ผ่านมา และ Bayesian neural network คือการนำสมการทำนายเชิงเส้นจำนวนมากมาเชื่อมต่อกันเป็นโครงข่ายคล้ายเส้นใยประสาทของสมอง สมการการทำนายเชิงเส้นเหล่านี้ เกิดจากการเก็บสถิติข้อมูลมาเพื่อออกแบบสมการเชิงเส้นที่ทำนายผลลัพธ์ได้ใกล้เคียงกับความถี่ข้อมูลในสถิติมากที่สุด อาทิเช่น การดูสถิติความถี่ของการก่ออาชญากรรมในแต่ละพื้นที่ของกรุงเทพมหานครฯ และออกแบบสมการเชิงเส้นที่สามารถสอดคล้องกับสถิติความถี่เหล่านั้น และนำสมการเชิงเส้นหลาย ๆ สมการ อาทิเช่น สมการเชิงเส้นจากสถิติเรื่องเพศและวัยของอาชญากร สถิติเวลาในการประกอบอาชญากรรม มาเชื่อมโยงกันเป็นโครงข่าย เราก็จะได้ neural network ที่สามารถทำนายเหตุการณ์หลาย ๆ อย่างเกี่ยวกับการก่ออาชญากรรมได้แม่นยำมากขึ้น (Techapanurak, 2018)

4.4 สรุป

จากข้อจำกัดและข้อได้เปรียบที่เสนอไป ผู้วิจัยเสนอว่ายังสามารถใช้เครื่องมือรวบรวมหลักฐานแบบเบย์อย่างง่ายมาอธิบายการส่งผ่านความน่าจะเป็นจากหลักฐานสู่ข้อสรุปบนรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่าน และผลลัพธ์ของการส่งผ่านความน่าจะเป็นมีได้ก่อให้เกิดการกักกร่อนของความน่าจะเป็นดังที่โคลน์อ้างเสมอไป และจากที่ผู้วิจัยอ้างในหัวข้อ 3.2 ว่าในสภาวะทั่วไปของการตัดสินใจทางญาณวิทยาในชีวิตประจำวัน หลักฐานที่เรา นับว่าเป็นหลักฐาน มักจะเป็นสิ่งที่หากว่าปรากฏขึ้นมาแล้วจะมีโอกาสเกิดเหตุการณ์ที่สนใจมากกว่าโอกาสที่จะไม่เกิดเหตุการณ์นั้น ๆ หรือกล่าวคือหลักฐานต่อเหตุการณ์มีค่าความน่าจะเป็นจริงมากกว่า 0.5 ทำให้ในสภาวะทั่วไปดังกล่าว มีโอกาสสูงมากที่การส่งผ่านความน่าจะเป็นจากหลักฐานสู่ข้อสรุปจะมีค่าสูงขึ้น³⁶

ผลการวิจัยจึงปฏิเสธข้อโจมตีของโคลน์ที่มีต่อรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่าน และชี้ให้เห็นอีกด้วยว่า รูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่านถูกใช้อย่างได้ผลเชิงปฏิบัติในสาขาวิชาและเทคโนโลยีต่าง ๆ โดยเฉพาะเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ดังนั้นจึงไม่มีเหตุผลที่ดีที่ควรจะต้องละทิ้งทฤษฎีรับประกันแบบส่งผ่าน และทำให้เรายังคงต้องพิจารณาประเด็นปัญหาของรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่าน ที่เรียกร้องให้ต้องมีจุดเริ่มต้นของการอ้างเหตุผล

ข้อโต้แย้งของโคลน์เรื่องการถอยกลับของประพจน์พื้นฐาน เสนอให้เราเพิกเฉยต่อปัญหาการไม่มีจุดเริ่มต้นของเหตุผลสนับสนุน โดยเสนอรูปแบบการรับประกันแบบผุดขึ้น (warrant-emergence theory)³⁷ มาใช้แทนรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่าน ทว่าในเมื่อทฤษฎีรับประกันแบบส่งผ่านเหมาะที่จะใช้อธิบายโลกทัศน์ทางญาณวิทยาในชีวิตประจำวันมากกว่า ทั้งยังไม่มีปัญหาร้ายแรงดังที่โคลน์อ้าง โดยเฉพาะในกรณีที่มีการพิจารณาหลักฐานมากกว่า 1 ชิ้น ที่แต่ละชิ้นมีค่าความน่าจะเป็นมากกว่า 0.5 เหตุใดเราจึงต้องละทิ้งทฤษฎีนี้

โดยสรุปแล้ว ข้อโต้แย้งของโคลน์เรื่องการถอยกลับของประพจน์พื้นฐานมีข้อบกพร่องเนื่องจากมันวางอยู่บนสมมติฐานเกี่ยวกับทฤษฎีรับประกันที่ไม่จำเป็น ซึ่งสร้าง มาเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการไม่มีจุดเริ่มต้นของเหตุผลสนับสนุน ดังนั้นจึงไม่อาจนำข้อโต้แย้งดังกล่าวของโคลน์มาโต้แย้งแนวคิดประพจน์พื้นฐานของ มุลฐานนิยมได้เสมอไป

³⁶ ดูจากแผนภาพ 4.1 หากค่าความน่าจะเป็นของหลักฐานต่อเหตุการณ์มีค่าเกิน 0.5 กราฟจะมีความชันมากกว่า 45 องศาเสมอ

³⁷ ความวิก อธิบายลักษณะของทฤษฎีการรับประกันแบบผุดขึ้นของโคลน์ว่า "เป็นระดับการรับประกันที่สามารถผุดเพิ่ม (arise) ในทางที่ไม่จำเป็นต้องข้องเกี่ยวกับการส่งผ่านหรือมีต้นกำเนิดจากระดับการรับประกันของความเชื่อมูลฐาน (foundational belief)" (Kvanvig, 2014: 134) ความวิกมีความเห็นว่าโคลน์มิได้ให้รายละเอียดของทฤษฎีการรับประกันแบบผุดขึ้นที่ชัดเจนว่ามันผุดขึ้นได้อย่างไร (ibid)

บทที่ 5

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้มุ่งวิเคราะห์ข้อโต้แย้งของปีเตอร์ โคลน์ที่มีต่อแนวคิดประพจน์พื้นฐานของมูลฐานนิยมในสามประเด็น ประเด็นที่หนึ่ง แนวคิดประพจน์พื้นฐานนำไปสู่การถอยกลับของเหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้นและปัญหาจิตจำกัดหรือไม่ ประเด็นที่สองแนวคิดประพจน์พื้นฐานนำไปสู่ปัญหาการถอยกลับของบรรทัดฐานหรือไม่ และประเด็นที่สามเราสามารถเพิกเฉยปัญหาการมีไม่จุดเริ่มต้นของเหตุผลสนับสนุนดังที่โคลน์เสนอได้หรือไม่ ซึ่งผลการอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวมีดังนี้

5.1. ข้อสรุปการถอยกลับของเหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้นกับปัญหาจิตจำกัด

ผู้วิจัยพบว่าข้อโต้แย้งเรื่องการถอยกลับของประพจน์พื้นฐานของโคลน์สอดคล้องกับสิ่งที่สตีฟเรียกว่าการถอยกลับของเหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้น โดยลักษณะที่มีร่วมกันคือการเรียกร้องให้ประธานผู้รู้ S จะต้องเข้าถึงเหตุผลสนับสนุนว่า “เหตุใดการเชื่อประพจน์หนึ่ง ๆ ของ S จึงมีแนวโน้มที่จะเป็นจริง” หรือการเชื่อประพจน์หนึ่งของ S มีแนวโน้มที่จะเป็นจริงบนมาตรฐานใด

ข้อโต้แย้งเรื่องการถอยกลับของประพจน์พื้นฐานของโคลน์อาจนำไปสู่ปัญหาในรูปแบบเดียวกับปัญหาที่สตีฟอ้างว่าเกิดขึ้นในเหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้น กล่าวคือ ไม่น่ามี S ที่เป็นมนุษย์คนใดสามารถทำความเข้าใจความซับซ้อนอันไม่มีที่สิ้นสุดของประพจน์เหตุผลสนับสนุนเนื่องจากการถอยกลับของช่วงชั้น (อันเป็นการถอยกลับที่สตีฟวิเคราะห์ออกมาจากแนวคิดเหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้น) ซึ่งอาจเรียกได้ว่าปัญหาจิตจำกัด

อย่างไรก็ตาม จากผลการอภิปรายในบทที่ 2 ผู้วิจัยโต้แย้งว่าสตีฟเสนอการถอยกลับของช่วงชั้นรูปแบบหนึ่งที่ไม่จำเป็น คือการถอยกลับของช่วงชั้นของการตีความทางความเชื่อ หรือสิ่งที่ผู้วิจัยเรียกว่าการถามหาเหตุผลเชิงสภาวะจิต กล่าวคือ การถามเหตุผลสนับสนุนที่ S จะยืนยันได้ว่าตนเองกำลังมีความเชื่อ p ใด ๆ ผู้วิจัยเสนอว่าประพจน์ใด ๆ ที่ต้องการเหตุผลสนับสนุนเชิงสภาวะจิต จะมีเหตุผลสนับสนุนเชิงสภาวะจิตโดยปริยายเสมอ ทำให้ประพจน์ดังกล่าวนี้มีเหตุผลสนับสนุนได้โดยไม่ต้องอ้างถึงประพจน์อื่นใด การที่ประพจน์ถามหาเหตุผลเชิงสภาวะจิตยืนยันตนเองว่าจริงโดยปริยายนั้นเพราะผู้วิจัยเสนอว่าสายลำดับการอ้างเหตุผลถอยกลับใด ๆ จำเป็นต้องมีมีโนทัศน์ “การมีลำดับก่อนหลัง” และ “ความจำเป็นต้องการยอมรับความเชื่อ” หรือหมายถึงการที่ S ไม่สามารถตั้งข้อสงสัยต่อเหตุผลสนับสนุนของ p (ในกรณีที่เหตุผลสนับสนุนของ p คือ q ผู้วิจัยกำลังหมายถึง q) หากว่า S มิได้มีการยอมรับความเชื่อ p ไว้ก่อนแล้ว ทำให้ทันทีที่มีการถามหา q เท่ากับเป็นการยืนยันว่า S กำลังมีการยอมรับความเชื่อ p โดยปริยาย และทำให้คำถามที่ว่า “S มีเหตุผลสนับสนุนใดที่ยืนยันได้ว่าตนกำลังมีความเชื่อ p ” มีคำตอบว่าเพราะ “S กำลังตั้งคำถามต่อตนเองว่า ตนมีเหตุผลสนับสนุนใดที่ทำให้คิด

ว่า q จริง” และเนื่องจากการที่จะตั้งคำถามหาเหตุผลสนับสนุน q ได้ S จะต้องยอมรับความเชื่อ p ก่อน คำตอบของคำถามแรกจึงเป็นจริงโดยปริยาย

ผู้วิจัยชี้ว่าสต็อพิวเคราะห์การถามหาเหตุผลเชิงสภาวะจิตออกจากขั้นตอนการถามหาเหตุผลสนับสนุน q กล่าวคือเมื่อมีการเสนอว่า S เชื่อว่า p จริงเพราะ q สต็อพิวเคราะห์ว่าจะเกิดการถอยกลับของช่วงชั้นอย่างน้อยหนึ่งชนิด คือการถามหาเหตุผลสนับสนุนต่อ S ว่า S มีเหตุผลสนับสนุนใดยืนยันว่าตนกำลังมีความเชื่อ p และในเมื่อการถอยกลับของช่วงชั้นดังกล่าวถูกวิเคราะห์จาก q จึงมีความจำเป็นที่ S จะต้องยอมรับความเชื่อ p อยู่ก่อนแล้ว การถอยกลับของช่วงชั้นดังกล่าวจึงจะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสายลำดับการอ้างเหตุผลของ S

ในเมื่อการถอยกลับของช่วงชั้นของการตีความทางความเชื่อ หรือการถามหาเหตุผลเชิงสภาวะจิตนั้นเป็นการถอยกลับไม่มีความจำเป็น เนื่องจากมันถูกยืนยันได้ว่าจริงโดยปริยายโดยมีจำเป็นต้องมีสายลำดับการถอยกลับของเหตุผลสนับสนุนที่ยุ้งเหิงซับซ้อนต่อไป ผู้วิจัยจึงสรุปว่าความซับซ้อนอย่างไม่มีที่สิ้นสุดที่สต็อพิวอ้างว่าจะเกิดขึ้นจากแนวคิดเหตุผลสนับสนุนอีกระดับชั้นจะลดทอนลงไปอย่างน้อยก็หนึ่ง

ความซับซ้อนอีกกึ่งหนึ่งคือความซับซ้อนที่อาจจะเกิดขึ้นได้จากการถอยกลับของช่วงชั้นของการตีความทางญาณวิทยา หรือที่ผู้วิจัยเสนอให้เรียกว่า การถามหาเหตุผลเชิงมาตรฐาน ซึ่งความซับซ้อนดังกล่าวนี้ผู้วิจัยได้อภิปรายโดยละเอียดในบทที่ 3

5.2 ข้อสรุปการถอยกลับของบรรทัดฐาน

ผู้วิจัยพิจารณาทฤษฎีบรรทัดฐานของคอสการ์ด และข้อเสนอเรื่องการถอยกลับของบรรทัดฐานของแรดซิก เพื่อวิเคราะห์ว่าการถามหาเหตุผลเชิงมาตรฐานที่เกิดขึ้นจากการข้อโต้แย้งเรื่องการถอยกลับของประพจน์พื้นฐาน จะมีลักษณะและปัญหาพร้อมกับปัญหาการถอยกลับของบรรทัดฐานของแรดซิกหรือไม่ จากการอภิปรายผู้วิจัยพบว่าการถามหาเหตุผลเชิงมาตรฐานและการถอยกลับของบรรทัดฐานมีลักษณะและปัญหาร่วมกัน กล่าวคือเป็นไปได้ว่าจะทำให้เกิดการถอยกลับของบรรทัดฐานอย่างไม่มีที่สิ้นสุดได้ ทว่าผู้วิจัยชี้ว่าการถอยกลับไม่มีที่สิ้นสุดแบบนี้ไม่ได้เพิ่มปัญหาใหม่ให้กับข้อโต้แย้งของโคลน์ เนื่องจากการถอยกลับของบรรทัดฐานอย่างไม่มีที่สิ้นสุดซึ่งมิได้ซับซ้อนแบบการถอยกลับของช่วงชั้น หากแต่เป็นการถอยกลับไม่มีที่สิ้นสุดรูปแบบที่โคลน์โอบรับไว้ (endorse) ในทฤษฎีอยู่แล้ว

ผู้วิจัยได้พิจารณาประเด็นที่สองว่าการถามหาเหตุผลเชิงมาตรฐานนั้นยังอยู่ในขอบเขตของคำถามที่ถูกต้อง (legitimate) ทางญาณวิทยาหรือไม่ ผู้วิจัยเสนอว่าการจำแนกระหว่าง “คำถามเชิงบรรทัดฐาน” และ “คำถามหาเหตุผลสนับสนุน” โดยชี้ว่าความต้องการเหตุผลสนับสนุนประพจน์พื้นฐานของโคลน์เป็นการถามคำถามเชิงบรรทัดฐาน แต่ในขณะเดียวกันคำถามหาเหตุผลสนับสนุนก็สามารถถูกเข้าใจได้ว่าเป็นเพียงส่วนประกอบหนึ่งของคำถามเชิงบรรทัดฐาน เพราะในทุกครั้งที่ S ตอบคำถามหาเหตุผลสนับสนุน S ได้ตั้งกรอบ

ทฤษฎีบรรทัดฐานทางความรู้ไว้เสมอทุกครั้งในการตอบ เพียงแต่การตอบว่า “ฉันเชื่อว่า p_1 จริง เพราะ p_2 จริง” เป็นการละข้อความ “เพราะว่าการเชื่อเช่นนี้เป็นไปตามบรรทัดฐานทฤษฎีความรู้แบบ X_1 และ p_2 มีความเชื่อมโยงทางตรรกะที่แน่นอนแบบหนึ่งกับ p_1 ” เช่นเดียวกับที่ในชีวิตประจำวันทางญาณวิทยา เรามักจะละข้ออ้างบางข้อในการอ้างเหตุผลแบบซิลลोजิสม์ (syllogism) ซึ่งข้ออ้างนี้ไม่ถูกพูดออกมาในการสนทนาในชีวิตประจำวัน แต่เมื่อมีการไตร่ตรองทางญาณวิทยา เราก็จะวิเคราะห์ข้ออ้างที่จะทำให้การอ้างเหตุผลแบบซิลลोजิสม์สมบูรณ์ออกมาได้

เมื่อประกอบกับการวิเคราะห์ลักษณะของความรู้ที่การได้ส่วนการให้เหตุผลถอยกลับต้องการ ผู้วิจัยพบว่า S ที่ตั้งคำถามต่อตนเองเรื่องการให้เหตุผลถอยกลับมีความจำเป็นที่จะต้องเข้าถึงคำอธิบายเชิงบรรทัดฐานว่าความเชื่อประจักษ์พื้นฐานของตนถือว่ามีคุณค่าทางญาณวิทยาได้อย่างไร กล่าวคือ S ที่กล่าวการเชื่อโดยไม่มีรากฐานของเหตุผลสนับสนุนที่มารองรับอย่างเพียงพอ สุดท้ายก็ต้องถามคำถามเชิงบรรทัดฐานต่อประจักษ์พื้นฐานของตนเอง เพราะการเพียงแต่ชี้ว่าประจักษ์พื้นฐานหนึ่ง ๆ มีคุณสมบัติ F นั้นยังไม่เพียงพอที่จะให้ “อำนาจหน้าที่” หรือ “พลังบังคับ” ทางญาณวิทยาต่อการมีความเชื่อของ S ได้ หรือกล่าวคือบทวิเคราะห์ของคอสการ์ดในเรื่องอำนาจหน้าที่และพลังบังคับของบรรทัดฐานมีความสอดคล้องต้องกันกับสมมติฐานเรื่องความรู้ของมนุษย์ผู้ใหญ่ของโคลน์ ซึ่งผู้วิจัยเห็นด้วยกับการกำหนดความรู้ประเภทนี้เป็นเป้าหมายของการได้ส่วนการให้เหตุผลถอยกลับ

แต่อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์จำแนกกระหว่าง “คำถามเชิงบรรทัดฐาน” และ “คำถามหาเหตุผลสนับสนุน” ของผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยเสนอว่าเป็นจริงดังที่มูลฐานนิยมกล่าวว่าการให้เหตุผลถอยกลับเชิงญาณ (หรือการถามหาเหตุผลสนับสนุน) สามารถสิ้นสุดได้ที่ประจักษ์พื้นฐาน แต่ขณะเดียวกันผู้วิจัยเห็นด้วยกับโคลน์ในแง่ที่ว่ามูลฐานนิยมไม่สามารถยุติการได้ส่วนหาเหตุผลได้เพียงเท่านั้น และจะต้องสืบสวนการให้เหตุผลเชิงบรรทัดฐานต่อไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการยืนยันความเชื่อที่มีเหตุผลสนับสนุน

5.3 ข้อสรุปปัญหาการไม่มีจุดเริ่มต้นและรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่าน

ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าข้อโต้แย้งเรื่องการถอยกลับของประจักษ์พื้นฐานของโคลน์อ่อนแอต่อปัญหาการไม่มีจุดเริ่มต้นอันเรียกร้องให้จำเป็นต้องมีแหล่งที่มาของความมีเหตุผลสนับสนุน ณ จุดเริ่มต้นของสายลำดับการให้เหตุผลถอยกลับ กล่าวคือหากโคลน์ยืนยันข้อโต้แย้งของตนโดยไม่จัดการกับปัญหาการไม่มีจุดเริ่มต้นดังกล่าวนี้ ข้อโต้แย้งของโคลน์จะนำไปสู่ข้อสรุปว่าการมีความรู้เป็นไปได้ (ข้อสรุปแบบวิมิตินิยม) และในเมื่อโคลน์ยกข้อโต้แย้งดังกล่าวมาเพื่อสนับสนุนทฤษฎีญาณวิทยานันทินิยมของตน อันอ้างว่าความรู้ของมนุษย์เป็นไปได้แม้จะมี

สายลำดับการอ้างเหตุผลยืดยาวไม่สิ้นสุด ข้อสรุปแบบวิมตินิยมดังกล่าวก็จะขัดแย้งกับเป้าหมายทฤษฎีญาณวิทยาของโคลน์

ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าโคลน์มีวิธีการจัดการกับปัญหานี้ โดยเสนอว่าปัญหาการไม่มีจุดเริ่มต้นนั้นเกิดขึ้นในเฉพาะการใช้รูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่านเท่านั้น หากว่าเราเปลี่ยนมาใช้รูปแบบการรับประกันแบบผุดขึ้น ก็จะไม่มีความจำเป็นที่จะต้องจัดการกับปัญหาดังกล่าว ทว่าผู้วิจัยได้โต้แย้งว่าทฤษฎีรับประกันแบบผุดขึ้นเป็นทฤษฎีที่ไม่มีความจำเป็น เพราะรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่านมิได้มีจุดอ่อนร้ายแรงดังที่โคลน์กล่าวอ้าง กล่าวคือจุดอ่อนเรื่องการกักร่อนของค่าความน่าจะเป็นจริง ผู้วิจัยเสนอตัวแบบที่แสดงวิธีการรวบรวมค่าความน่าจะเป็นจากหลักฐานตั้งแต่ 2 ชั้นขึ้นไปสู่ค่าความน่าจะเป็นของข้อสรุปที่มีค่าสูงขึ้น โดยใช้ “เครื่องมือจำแนกเบย์อย่างง่าย” มาอธิบายวิธีการส่งผ่านค่าความน่าจะเป็น ซึ่งทำให้รูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่านไม่เกิดปัญหาการกักร่อนความน่าจะเป็นจริงในทุกกรณีเสมอไป และผู้วิจัยเสนอว่าวิธีอธิบายเช่นนี้สอดคล้องกับการตัดสินใจทางญาณวิทยาในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ซึ่งการตัดสินใจเรื่องหนึ่งมักอิงอาศัยหลักฐานมากกว่า 1 ชั้น และมีกระบวนการทำให้ถูกต้องด้วยตนเองจากการเรียนรู้ผลลัพธ์ กล่าวอีกอย่างหนึ่งผู้วิจัยเสนอว่าเราสามารถให้ตัวแบบการเรียนรู้ของปัญญาประดิษฐ์ยุคปัจจุบันเพื่อกลับมาทำความเข้าใจกระบวนการทางความรู้ของมนุษย์อีกที เพราะว่าผลลัพธ์ของการใช้ตัวแบบการเรียนรู้ดังกล่าวเป็นที่ประจักษ์ชัดในหลายศาสตร์และเทคโนโลยี

โดยสรุปแล้ว ผู้วิจัยเสนอว่าไม่มีความจำเป็นใดที่จะต้องละทิ้งรูปแบบการรับประกันแบบส่งผ่าน และเสนอว่าการให้รูปแบบการรับประกันแบบผุดขึ้นของโคลน์เป็นข้อเสนอที่ฟุ่มเฟือยและใช้เพื่อหลบหลีกปัญหาการไม่มีจุดตั้งต้นของความมีเหตุผลสนับสนุน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าหากต้องการสนับสนุนข้อโต้แย้งของโคลน์จะต้องพิจารณาและหาวิธีแก้ไขปัญหานี้เสียก่อน

5.4 ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะงานวิจัย

เนื่องจากงานวิจัยฉบับนี้ใช้วิธีการอภิปรายข้อโต้แย้งเรื่องการถอยกลับของประพจน์พื้นฐานของโคลน์โดยการยอมรับสมมติฐานเกี่ยวกับประเภทของความรู้ที่การไต่สวนการให้เหตุผลถอยกลับต้องการเอาไว้ก่อน การวิพากษ์ข้อโต้แย้งของโคลน์จึงจำกัดอยู่เพียงการพิจารณาผลพวงอันจะเกิดขึ้นจากการยอมรับสมมติฐานของข้อโต้แย้งดังกล่าวว่าจริง โดยผลพวงที่ผู้วิจัยสนใจเป็นพิเศษ คือข้อสรุปว่าเป็นไปไม่ได้ที่มนุษย์จะมีความรู้ หรือข้อสรุปแบบวิมตินิยม ผู้วิจัยวิพากษ์โคลน์ด้วยประเด็นนี้โดยอ้างจากจุดยืนของโคลน์เองที่มีจุดยืนทางญาณวิทยาอันตรงกันข้ามกับสำนักวิมตินิยม ดังนั้นแล้วหากตัดจุดยืนของโคลน์ในทางญาณวิทยาออกไป ข้อโต้แย้งเรื่องการถอยกลับของประพจน์พื้นฐานก็จะถูกต้องในฐานะข้อโต้แย้งแบบสำนักวิมตินิยม

จากการอภิปรายทั้งหมดที่ผ่านมา ผู้วิจัยใคร่เสนอว่าแนวคิดประพจน์พื้นฐานของสำนักมูลฐานนิยม ยังมีความเป็นไปได้ที่จะถูกโต้แย้งจากแง่มุมอื่น ๆ อาทิเช่นปัญหาที่ S แบบมูลฐานนิยมไม่สามารถตอบคำถามเชิงบรรทัดฐานได้ว่าเหตุใดประพจน์พื้นฐาน b ที่มีคุณสมบัติ F จึงเป็นประพจน์ที่น่าจะเป็นจริงหรือมีเหตุผลสนับสนุน แต่ไม่สามารถใช้ข้อโต้แย้งของโคลนได้จนกว่าผู้สนับสนุนข้อโต้แย้งของโคลนจะหาวิธีจัดการกับปัญหาการไม่มีจุดเริ่มของความมีเหตุผลสนับสนุนเสียก่อน

ข้อโต้แย้งของโคลนยังถูกวิพากษ์ได้ในแง่มุมอื่น อันได้แก่การวิพากษ์สมมติฐานหลักทั้งสองประการ เรื่องความรู้ของมนุษย์ผู้ใหญ่ และเป้าหมายทางญาณวิทยาของการไต่สวนการให้เหตุผลถอยกลับ ว่าความรู้แบบมนุษย์ผู้ใหญ่เป็นความรู้ประเภทที่เรียกร่องมาตรฐานทางญาณวิทยาสูงเกินไปหรือไม่ และหากว่าแทบเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติที่มนุษย์จะสามารถมีความรู้แบบมนุษย์ผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ได้ตามนิยาม เราควรทำอย่างไร รวมทั้งการถกเถียงว่าเป้าหมายทางญาณวิทยาของการไต่สวนการให้เหตุผลถอยกลับคืออะไรกันแน่ โครงสร้างลำดับเหตุผลที่มูลฐานนิยมเสนอนั้นขาดแคลนและไม่สามารถเติมเต็มเป้าหมายดังกล่าวได้จริงหรือ ประเด็นเหล่านี้คือความเป็นไปได้ในการวิจัยข้อโต้แย้งเรื่องการถอยกลับของประพจน์พื้นฐานของโคลนในโอกาสต่อไป

บทที่ 6

ส่วนอ้างอิง

รายการอ้างอิง

- ศิริประภา ชวะนะญาณ. (2554). “การให้เหตุผลสนับสนุนความเชื่อ Epistemic Justification”. In ปกรณ์ สิงห์สุริยา. (Ed.) สารานุกรมปรัชญาออนไลน์ฉบับสังเขป. Available from: [http://www.parst.or.th/philospedia/epistemic%20justification.html#3\[2561, 21 ธันวาคม\]](http://www.parst.or.th/philospedia/epistemic%20justification.html#3[2561, 21 ธันวาคม])
- อากาศา คริสตี้. (2534). การกลับมาของมิสเตอร์ควิน (The Mysterious Mr.Quin). พิมพ์ครั้งที่ 1, สำนักพิมพ์น้องใหม่.
- Atkin, Scott F. (2005). “Who Is Afraid of Epistemology's Regress Problem”. Philosophical Studies: An International Journal for Philosophy in Analytic Tradition Vol. 126, No. 2: 191-217.
- Bergman, M. (2004). “What’s NOT Wrong with Foundationalism”. Philosophy and Phenomenological Research 68(1): 161-165.
- BonJour, L. (1985). The Structure of Empirical Knowledge. Cambridge, Mass: Harvard University Press.
- Caruana, R.; Niculescu-Mizil, A. (2006). An empirical comparison of supervised learning algorithms Proc. 23rd International Conference on Machine Learning. CiteSeerX 10.1.1.122.5901
- Cox, R. T. (1946). "Probability, Frequency and Reasonable Expectation". American Journal of Physics 14: 1–10.
- de Finetti, B. (1974). Theory of probability. (2 vols.), J. Wiley & Sons, Inc., New York.
- DeLapp, Kevin M. (2019). "Metaethics". Internet Encyclopedia of Philosophy[Online]. Available from: [https://www.iep.utm.edu/metaethi\[2019, April 15\]](https://www.iep.utm.edu/metaethi[2019, April 15])
- Genest, C., and Schervish, M. J. (1985). “Modeling expert judgments for Bayesian updating”. The Annals of Statistics: 1198-1212.
- Genest, C., and Zidek, J. V. (1986). “Combining probability distributions: a critique and an annotated bibliography”. Statistical Science 1: 114–135.

Ginet, C. (2005a). "Infinetism Is Not the Solution to the Regress Problem". In Steup Matthias & Sosa Ernest (Eds.) Contemporary Debates in Epistemology. Blackwell: pp. 140-149.

Ginet, C. (2005b). "Reply to Klein". In Steup Matthias & Sosa Ernest (Eds.) Contemporary Debates in Epistemology. Blackwell: pp. 152-155.

Graham, Paul. (2003a), Better Bayesian filtering. Available from: <http://www.paulgraham.com/better.html>[2018, June 20]

Graham, Paul. (2003b), A Plan for Spam. Available from: <http://www.paulgraham.com/spam.html>[2018, June 20]

Goldman, A. I. (2001). "Virtue and Rules in Epistemology". In L. Z. a. A. Fairweather (Ed.), Virtue Epistemology: Essay on Epistemic Virtue and Responsibility. Oxford: Oxford University Press.

Hand, D. J.; Yu, K. (2001). "Idiot's Bayes — not so stupid after all?". International Statistical Review 69 (3): 385–399.

Hasan, A. and Fumerton, R. (2018). "Foundationalist Theories of Epistemic Justification", In Edward N. Zalta (ed.) The Stanford Encyclopedia of Philosophy[Online]. Available from: <https://plato.stanford.edu/archives/fall2018/entries/justep-foundational>[2018 July 16]

Jaynes, E.T. (1986). "Bayesian Methods: General Background." In J. H. Justice (ed.). Maximum-Entropy and Bayesian Methods in Applied Statistics. Cambridge: Cambridge Univ. Press.

Klein, P. (1999). Human Knowledge and Infinite Regress of Reasons. Nous 33: 297-325.

Klein, P. (2004). What "Is" Wrong with Foundationalism Is That It Cannot Solve the Epistemic Regress Problem. International Phenomenological Society 65(1): 166-171.

Klein, P. (2005a). "Infinetism Is the Solution to the Regress Problem". In Steup Matthias & Sosa Ernest (Eds.) Contemporary Debates in Epistemology. Blackwell: pp. 131-140.

Klein, P. (2005b). "Reply to Ginet". In Steup Matthias & Sosa Ernest (Eds.) Contemporary Debates in Epistemology. Blackwell: pp. 149-152.

Klein, P. and Turri, John, (2019). Infinetism in Epistemology. Internet Encyclopedia of Philosophy[Online]. Available from: <https://www.iep.utm.edu/inf-epis>[2019, April 18]

- Kvanvig, Jonathan L. (2014). "Infinetist Justification and Proper Basing". In Turri, J. and Klein, Peter D. (eds.) Ad Infinitum; New Essay on Epistemological Infinitism. Oxford, Oxford University Press: pp. 125-142.
- Klein, P. (2007). "Human Knowledge and Infinite Progress of Reasons". Philosophical Studies: An International Journal for Philosophy in Analytic Tradition Vol 134, No. 1: 1-77.
- Korsgaard, C. M. (1996). The Sources of Normativity. Cambridge, New York, Melbourne, Madrid, Cape Town, Singapore, Sao Paulo, Delhi: Cambridge University Press.
- Lehrer, K. (1988). "Metaknowledge: Undefeated Justification". Synthese 74(3): 329-347.
- Orloff, J. Bloom, J. (2014). 18.5 class 10 Introduction to Statistics[Online]. Available from: <https://ocw.mit.edu/courses/mathematics/18-05-introduction-to-probability-and-statistics-spring-2014/readings>[2018, November 15]
- Radzik, L. (1999). "A Normative Regress Problem". American Philosophical Quarterly 36(1): 35-47.
- Rennie, J.; Shih, L.; Teevan, J.; Karger, D. (2003). Tackling the poor assumptions of Naive Bayes classifiers. ICML.
- Rish, Irina (2001). An empirical study of the naive Bayes classifier. IJCAI Workshop on Empirical Methods in AI.
- Schwitzgebel, E. (2015). "Belief". In Z. N. Edward (Ed.), Stanford Encyclopedia of Philosophy[Online]. Available from: <http://plato.stanford.edu/entries/belief>[2018 June 21]
- Sellars, W. (1963). "Empiricism and the Philosophy of Mind". Science, Perception and Reality. London: Routledge and Kegan Paul.
- Smithies, D. (2014). "Can Foundationalism Solve the Regress Problem?". In Neta, Ram (Ed.) Current Controversies in Epistemology. Routledge.
- Steup, M. (1989). "The Regress of Metajustification". Philosophical Studies: An International Journal for Philosophy in the Analytic Tradition 55(1): 44-56.

- Techapanurak, E. (2018). Bayesian Neural Network (ตอนที่ 3): อะไรคือ Deep Learning และอะไรคือ Neural Network — ฉบับมือใหม่[Online]. Available from: <https://medium.com/@dopplerz/bayesian-neural-network-%E0%B8%95%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88-3-%E0%B8%AD%E0%B8%B0%E0%B9%84%E0%B8%A3%E0%B8%84%E0%B8%B7%E0%B8%AD-deep-learning-%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B8%AD%E0%B8%B0%E0%B9%84%E0%B8%A3%E0%B8%84%E0%B8%B7%E0%B8%AD-neural-network-%E0%B8%89%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%A1%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B9%83%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B9%88-cce9227ab599>[2018, November 13]
- Turri, J. (2009). On the Regress Argument for Informatism. *Synthesis* Vol. 166, No. 1: 157-163.
- Zagzebski, L. (1996). Virtue of the Mind. Cambridge: Cambridge University Press.
- Zhang, Harry. (2004). The Optimality of Naive Bayes. FLAIRS2004 conference.

ประวัติผู้เขียน

นายอลงกรณ์ นครศรี

เกิดวันที่: 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2529 ณ โรงพยาบาลมหาราชจังหวัดนครราชสีมา

วุฒิการศึกษา: ศิลปศาสตรบัณฑิต (สาขาปรัชญาและศาสนา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2554

ชื่อผลงานทางวิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่:

ข้อสังเกตต่อการอ้างเหตุผลของสตீฟเฟอริง ปัญหาการถอยกลับของช่วงชั้น ในวารสารมนุษยศาสตร์ปริทรรศน์ (กำหนดตีพิมพ์ปี 2563)